

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง กระบวนการจัดการเครือข่ายชุมชนท้องถิ่น ในการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน กรณีศึกษา เครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยภาคสนาม โดยทำการทดสอบจากแบบสอบถาม เพื่อศึกษาถึงศักยภาพของกลุ่ม/องค์กรในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ จากกลุ่ม/องค์กรในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาทั้งหมด 112 คน และทำการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) โดยใช้ลักษณะคำถามที่กำหนดหัวข้อที่ต้องการศึกษาไว้กว้างๆ เป็นคำถามแบบปลายเปิด และจัดเวทีประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) เพื่อหาข้อสรุปในการนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลออกเป็นด้านดังนี้

- 4.1 สถานการณ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่
- 4.2 สถานภาพของเครือข่าย ทั้งในด้านความเป็นมาของเครือข่าย จำนวนของเครือข่ายปัจจุบัน และการเชื่อมโยงกันระหว่างเครือข่าย
- 4.3 ศักยภาพของเครือข่ายในด้านต่างๆ ในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน
- 4.4 กระบวนการก่อตัวของนโยบายสาธารณะของเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมชุมชน
- 4.5 แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา

4.1 สถานการณ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่

ลักษณะทางกายภาพ

ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา มีพื้นที่ประมาณ 2,840 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุม 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอสะเดา อำเภอนาหม่อม อำเภอหาดใหญ่ อำเภอคลองหอยโข่ง อำเภอบางกล่ำ อำเภอรัตภูมิ และอำเภอกวนเนียง โดยมีตำบลในพื้นที่ 34 ตำบล มีเทศบาล 10 แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลเมืองคลองแห เทศบาลเมืองบ้านพรุ เทศบาลเมืองสะเดา เทศบาลเมืองควนลัง เทศบาลตำบลสำนักขาม เทศบาลตำบลปาดังเบซาร์ เทศบาลตำบลพังลา เทศบาลตำบลพะตง และเทศบาลตำบลปรึก มีความกว้างของคลองบริเวณต้นน้ำ 6-15 เมตร กลางน้ำ 15-30 เมตร และปลาย

ปัญหาด้านทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา

ชาคริต โภชะเรือง (2548) ได้สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นกับคลองอุตะเถา ดังนี้ 1) ปัญหาป่าต้นน้ำถูกทำลาย เนื่องจากถูกบุกรุกจากชาวบ้านเพื่อใช้พื้นที่ในการทำการเกษตร และถูกลักลอบตัดไม้เถื่อน 2) ปัญหาน้ำเสีย เกิดจากน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมปล่อยน้ำเสียลงคลอง 3) ปัญหาน้ำมีสภาพขุ่นข้น ซึ่งเกิดจากการทำเกษตรเชิงเดี่ยว และการดูดทราย 4) การทำการเกษตรในน้ำ เป็นการเพิ่มปริมาณสารเคมีในน้ำเนื่องจากการใช้ยาฆ่าแมลงและปุ๋ยเคมี และเป็นการขวางการไหลของน้ำ ก่อให้เกิดการตกตะกอนของดินและสิ่งปฏิกูลต่างๆ ทำให้คลองมีสภาพตื้นเขิน 5) ปัญหาการบุกรุกพื้นที่คลองทำให้คลองแคบลง

ในด้านของปัญหาทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ปัจจุบันพบว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไข ปัญหาที่พบ ได้แก่ ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ปัญหาน้ำท่วม คุณภาพน้ำเสื่อมโทรมลงเนื่องจากเป็นที่รองรับน้ำทิ้ง น้ำเสียและน้ำชะจากชุมชน อุตสาหกรรม เกษตรกรรม และพื้นที่กำจัดขยะ รวมถึงปัญหาน้ำเค็มจากการที่น้ำทะเลในทะเลสาบสงขลาไหลเข้าสู่คลองอุตะเถา รายละเอียดของปัญหาต่างๆมีดังนี้

ปัญหาการขาดแคลนน้ำ

ปริมาณน้ำผิวดิน เมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการใช้น้ำของกลุ่มผู้ใช้น้ำในลุ่มน้ำคลองอุตะเถา จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำนักงานประปาหาดใหญ่ พบว่าในช่วงฤดูแล้งระหว่างเดือนเมษายนถึงกันยายนในปี พ.ศ. 2549 น้ำในคลองอุตะเถาซึ่งเป็นแหล่งน้ำดิบสำหรับผลิตน้ำประปาของสำนักงานประปาหาดใหญ่มีปริมาณน้อย ปริมาณน้ำไม่เพียงพอสำหรับผลิตน้ำประปา ซึ่งแหล่งน้ำดิบจากคลองอุตะเถาในช่วงปี พ.ศ. 2549 สำนักงานประปาหาดใหญ่ได้ซ่อมแซมฝายน้ำล้นชั่วคราว และได้ประสานงานกับสำนักงานชลประทานเพื่อปล่อยน้ำจากอ่างเก็บน้ำสะเดามาลงคลองอุตะเถาเพิ่มขึ้นซึ่งสามารถจ่ายน้ำประปาบริการให้กับประชาชนในพื้นที่ได้เพียงพอในช่วงฤดูแล้งซึ่งได้กระทำมาเป็นประจำทุกปี

ปัญหาน้ำท่วม

สภาพภูมิศาสตร์ของคลองอุตะเถาอาจแบ่งได้เป็น 3 ตอน คือ 1) ตอนบน ระหว่างอำเภอสะเดา-บ้านพรุ ลำนน้ำมีความลาดชันมากและแคบ 2) ตอนกลาง ระหว่างบ้านพรุ-บ้านหาร ช่วงนี้ลำน้ำมีความลาดชันน้อยและขยายกว้างออก เนื่องจากเป็นส่วนต่อระหว่างน้ำจืดกับน้ำเค็มจากทะเลสาบสงขลา ซึ่งระดับน้ำต่ำสุดที่อำเภอหาดใหญ่ ต่ำกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง ประมาณ 0.10 เมตร และ 3) ตอนล่าง ระหว่างบ้านหาร-ทะเลสาบสงขลา ลำนน้ำส่วนนี้อยู่ภายใต้อิทธิพลของทะเลสาบอย่างมากมีน้ำทะเลหนุนทำให้น้ำส่วนใหญ่เป็นน้ำกร่อย สาเหตุของการเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาส่วนใหญ่มาจากปริมาณน้ำฝนและภูมิประเทศ โดยเฉพาะบริเวณที่ตั้งของ

อำเภอหาดใหญ่ ซึ่งอยู่ในบริเวณพื้นที่ลุ่มและความสามารถในการระบายน้ำขึ้นอยู่กับระดับน้ำในทะเลสาบสงขลาเป็นสำคัญ และด้วยพื้นที่อำเภอหาดใหญ่อยู่ในโซนที่ฝนตกชุก รวมทั้งเกิดจากเงื่อนงำที่ประชาชนในพื้นที่ก่อกั้นนั้นคือมีการใช้ประโยชน์ที่ดิน มีการพัฒนาตัวเมืองและสาธารณูปโภคที่ไม่เอื้อให้น้ำระบายได้ดี เช่น การถมที่พรุ การออกแบบระบายน้ำที่ไม่เหมาะสม การทิ้งขยะลงลำคลอง มีการเปลี่ยนสภาพพื้นที่ดินน้ำเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ฯลฯ ส่งผลให้การหลากของน้ำเร็วขึ้นและกัดเซาะอย่างรุนแรงและยังเกิดการทับถมของตะกอนทำให้ลำน้ำตื้นเขิน (พิชัย, 2549 อ้างจาก <http://www.khlong-u-taphao.com>)

ปัญหาน้ำเสีย

ผลจากการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม กิจกรรมทางการเกษตร และชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ส่งผลให้คุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบและลุ่มน้ำย่อยมีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง ผลจากการตรวจสอบคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำย่อยของกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541–2547 ผลคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเสื่อมโทรมถึงเสื่อมโทรมมาก แต่ในช่วงปี พ.ศ. 2548–2549 มีปริมาณฝนที่ตกต่อเนื่องตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2548 ถึงกลางปี พ.ศ. 2549 ส่งผลให้คุณภาพน้ำในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาดีขึ้น อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานพอใช้ โดยประมาณค่าเฉลี่ยร้อยละแต่ละปีดังนี้

ตาราง 1 คุณภาพน้ำทะเลสาบสงขลาตั้งแต่ พ.ศ. 2541 – 2549

ปีพ.ศ.	เกณฑ์มาตรฐาน	ร้อยละของเกณฑ์มาตรฐาน
2541	เสื่อมโทรมมาก	38.60
2542	พอใช้	38.60
2543	เสื่อมโทรมมาก	35.50
2544	เสื่อมโทรมมาก	40.35
2545	เสื่อมโทรม	36.84
2546	เสื่อมโทรม	31.58
2547	เสื่อมโทรม	40.91
2548	พอใช้	48.90
2549	พอใช้	56.66

ที่มา : สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16, 2549

ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาเป็นลุ่มน้ำย่อยในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และปัจจุบันเป็นลุ่มน้ำที่มีคุณภาพน้ำส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเสื่อมโทรมถึงเสื่อมโทรมมาก ในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา เป็นพื้นที่ที่มีจุดเก็บน้ำมากที่สุดในลุ่มน้ำย่อยทั้งหมดของทะเลสาบสงขลา โดยเป็นผลสืบเนื่องมาจาก สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ และโรงเรียนในพื้นที่ เพื่อจัดกิจกรรม 1 ตำบล 1 สายน้ำ : เพื่อการอนุรักษ์ โดยให้โรงเรียนมีส่วนสำคัญในการเฝ้าระวัง ตรวจสอบคุณภาพน้ำในพื้นที่ตำบลของตนเอง และให้โรงเรียนเก็บน้ำจากจุดเก็บน้ำในลำคลองที่ได้รับมอบหมายมาตรวจคุณภาพน้ำอยู่ตลอด ซึ่งผลการตรวจคุณภาพน้ำโดยรวมของลุ่มน้ำคลองอุตะเถาในปี พ.ศ. 2548 – 2549 ยังคงอยู่ในระดับเสื่อมโทรมถึงเสื่อมโทรมมาก โดยในปี พ.ศ. 2548 คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเสื่อมโทรมมาก คิดเป็นร้อยละ 52.75 ของเกณฑ์มาตรฐาน และในปี พ.ศ. 2549 คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเสื่อมโทรม คิดเป็นร้อยละ 31.58 ของเกณฑ์มาตรฐาน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารและการสัมภาษณ์แกนนำกลุ่มองค์กรในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา พบว่าประเด็นปัญหาที่สำคัญที่ทำให้คุณภาพน้ำเสื่อมโทรมในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา เนื่องจากคลองสาขาที่เชื่อมต่อกับลำน้ำหลักของลุ่มน้ำคลองอุตะเถามีความเสื่อมโทรม มีความตื้นเขิน และมีขยะจำนวนมาก ทำให้ไม่มีการไหลเวียนของน้ำ เกิดการเน่าเหม็น และเมื่อฝนตกหนัก น้ำหลากก็จะชะล้างความสกปรกในลำคลองสาขาไหลลงสู่ลำน้ำหลัก โดยเฉพาะในพื้นที่คลองแหซึ่งเป็นแหล่งรองรับขยะจำนวนมาก จากตัวเมืองหาดใหญ่

ปัญหาน้ำเค็ม

ปัญหาน้ำเค็มเป็นปัญหาเรื้อรังมานาน ซึ่งทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ จากการศึกษาพบว่าการรุกตัวของน้ำเค็มที่เห็นชัดเจน ในปี พ.ศ. 2541 โดยมีการรุกตัวของน้ำเค็มจากลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเข้าสู่คลองอุตะเถาตรงจุดเชื่อมต่อบริเวณคลองสำโรง จากการสัมภาษณ์แกนนำในพื้นที่คลองแห พบว่าในปี พ.ศ. 2541 เป็นปีที่มีน้ำเค็มรุกตัวเข้ามาถึงตัวเมืองหาดใหญ่ ผลจากปีนั้นมีปริมาณฝนน้อย ฤดูแล้งยาวนาน น้ำในลำคลองแห้ง ตื้น เกิดการรุกตัวเข้ามาของน้ำเค็ม ส่งผลกระทบต่อการอุปโภคและบริโภคของคนหาดใหญ่ แต่ผลจากโครงการในพระราชดำริ ที่ให้มีการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำในอำเภอสะเดา เพื่อปล่อยน้ำดิบให้แก่การประปาสงขลา และหาดใหญ่ ทำให้สภาพน้ำดีขึ้นในระดับหนึ่ง แต่ก็ยังมีการไหลเข้ามาของน้ำเค็มในช่วงฤดูแล้งซึ่งจากการตรวจสอบในปี พ.ศ. 2549 มีการรุกตัวของน้ำเค็มจากปากทางเชื่อม ประมาณ 1 กิโลเมตร โดยปัญหาที่พบอีกอย่างคือ การทำนาเกลือ มีผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตคลองสำโรง โดยจะเห็นว่าปัญหาดังกล่าวยังคงเป็นประเด็นที่ภาครัฐยังให้ความสำคัญน้อย ซึ่งจะไปเน้นการแก้ไขปัญหาอื่นเสียมากกว่า ทำให้ประเด็นนี้ถูกมองข้าม และอาจจะส่งผลกระทบในระยะยาวได้

การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา พบว่า องค์กรที่เข้ามาแก้ปัญหาในพื้นที่ องค์กรส่วนใหญ่ที่มีบทบาทและทำหน้าที่ดังกล่าว ได้แก่ องค์กรภาครัฐที่ดูแลด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ได้แก่ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสงขลา สำนักงานประปาจังหวัดสงขลา รวมถึงหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีเขตพื้นที่รับผิดชอบดูแลคลองอุตะเถา ซึ่งลักษณะของการทำงานเป็นการทำงานตามนโยบาย แผนงาน และกิจกรรมขององค์กร โดยจากการศึกษาโดยภาพรวมรูปแบบของการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำ มีดังนี้

จากแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 มีการกำหนดรูปแบบการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการในการจัดการสิ่งแวดล้อมพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และกำหนดให้องค์กรต่างๆ รับผิดชอบในแต่ละมาตรการ ผู้วิจัยได้ทำการลงพื้นที่ร่วมกิจกรรมกับเครือข่ายและเก็บข้อมูลในพื้นที่ พบว่ารูปแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่พบในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาในช่วงเวลาดำเนินงาน ผู้วิจัยได้ทำการสรุปและวิเคราะห์ตามรูปแบบของแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ดังนี้

กลยุทธ์ ลดปัญหามลพิษและฟื้นฟูคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ตัวชี้วัด

1. สร้างกลไกในการบริหารและจัดการลดปัญหามลพิษและฟื้นฟูคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยการจัดทำ
 - แผนกลยุทธ์เพื่อการฟื้นฟูคุณภาพน้ำในลุ่มน้ำย่อยของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ซึ่งเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤต แบบบูรณาการและมีส่วนร่วม
 - มีมาตรการและแนวทางในการอนุรักษ์คลองอุตะเถา เพื่อเป็นแหล่งน้ำดิบเพื่อการประปา
 - มีระบบฐานข้อมูลสำหรับประเมินผลตามตัวชี้วัดของกลยุทธ์
2. ร้อยละ 50 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการสร้างโครงการ/กิจกรรมที่ประชาชนทั้งหมดมีส่วนร่วมในการฟื้นฟู ป้องกัน ดูแล และรักษาลำน้ำ/แหล่งน้ำในพื้นที่
3. ร้อยละ 50 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีเครือข่ายเฝ้าระวังและดูแลรักษาแหล่งน้ำ และเครือข่ายมีการดำเนินกิจกรรมอย่างน้อยปีละ 3 ครั้ง

4. ร้อยละ 50 ของเทศบาลในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา มีการบำบัดน้ำเสียเพื่อลดความสกปรกที่จะลงสู่แหล่งน้ำ

5. สัดส่วนของคุณภาพน้ำในลำน้ำ/แหล่งน้ำในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดการน้ำเสียและติดตามตรวจสอบ กำกับ ดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษในพื้นที่ มีคุณภาพได้เกณฑ์มาตรฐานขั้นพอใช้ขึ้นไปเพิ่มขึ้น

6. ร้อยละ 20 ของเทศบาลในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มีรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมด้านคุณภาพน้ำของลำน้ำ /แหล่งน้ำ และมีข้อมูลการติดตามตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษในพื้นที่

มาตรการ

1. บริหารจัดการแบบบูรณาการเชิงรุก
2. สร้างกลไกและกระบวนการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างครบวงจร
3. ปรับปรุงและฟื้นฟูแหล่งน้ำ
4. เสริมสร้างความพร้อมและการมีส่วนร่วมของทุกภาคี
5. ส่งเสริมและสนับสนุนการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตและการบริการ
6. ลดความสกปรกที่ระบายลงสู่แหล่งน้ำโดยการจัดการและดำเนินการให้มีการบำบัดน้ำเสียชุมชน
7. เพิ่มสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการมลพิษในท้องถิ่น
8. ใช้มาตรการทางกฎหมายควบคู่กับมาตรการทางสังคม
9. สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการมลพิษ และการจัดการน้ำเสีย
10. พัฒนาและวิจัยเพื่อตอบสนองการแก้ไขปัญหาของพื้นที่

ตาราง 2 รูปแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่พบในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาในช่วงเวลาของการดำเนินงานระหว่างเดือนมิถุนายน 2549 – เดือนธันวาคม 2549

มาตรการ	แนวทางการปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ
การบริหารจัดการแบบบูรณาการเชิงรุก	- จัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อการฟื้นฟูคุณภาพน้ำในระดับพื้นที่ระบบลุ่มน้ำย่อยหรือลุ่มน้ำสาขาที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และปัญหา โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคีพื้นที่ ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และประชาชน	- สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสงขลา - สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 - องค์กรบริหารส่วนจังหวัดสงขลา - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา
	- ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในลุ่มน้ำให้ครอบคลุมทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ รวมถึงส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามา มีบทบาทและหน้าที่ในการรักษาและฟื้นฟูคุณภาพน้ำ	- สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา
สร้างกลไกและกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	- สร้างโครงการที่ประชาชนทั้งหมดมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูป้องกัน ดูแล และรักษาลำน้ำ/แหล่งน้ำ เช่น โครงการคลองสวยน้ำใส เป็นการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกิจกรรม หรือโครงการย่อยต่างๆ ภายใต้โครงการคลองสวยน้ำใส เพื่อเป้าหมายให้คุณภาพดีขึ้น ด้วยกิจกรรมครบวงจรภายในปีพ.ศ. 2554 (5 ปี)	- สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 - สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสงขลา - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา

ตาราง 2 (ต่อ)

มาตรการ	แนวทางการปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ
	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างเครือข่ายประชาชนในการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำและเฝ้าระวังมลพิษ มีระบบติดตามตรวจสอบและเฝ้าระวังที่ประชาชนเข้าใจง่าย เช่น การตรวจวัดค่าออกซิเจนละลายน้ำ (DO) เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเกา
	<ul style="list-style-type: none"> - รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ และสร้างกระแสให้ประชาชน ชุมชน โรงเรียน สถานประกอบการตระหนักถึงความเสื่อมโทรมของแหล่งน้ำเกิดจิตสำนึก และให้ความสำคัญในการรักษา ดูแล และฟื้นฟูแหล่งน้ำ เพื่อคุณภาพชีวิตและเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆภายใต้ โครงการคลองสวยน้ำใส ของแต่ละท้องถิ่น 	<ul style="list-style-type: none"> - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเกา - หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ - สถาบันการศึกษา - ภาคเอกชน - องค์กรพัฒนาเอกชน - สื่อมวลชน
ปรับปรุงและฟื้นฟูแหล่งน้ำ	<ul style="list-style-type: none"> - เก็บกวาดขยะและกำจัดวัชพืชในลำน้ำเพื่อลดการสะสมของของเสียในแหล่งน้ำและเพิ่มโอกาสให้เกิดการเพิ่มออกซิเจนในลำน้ำ และช่วยลดภาวะน้ำท่วมในฤดูน้ำหลาก - ปรับสภาพพื้นที่หรือขุดลอกตะกอนตามความเหมาะสม บริเวณที่มีการสะสมของสารมลพิษในแหล่งน้ำ 	<ul style="list-style-type: none"> - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเกา - เครือข่ายประชาสังคม - หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ - ภาคเอกชน - องค์กรพัฒนาเอกชน
เสริมสร้างความพร้อมและการมีส่วนร่วม	<ul style="list-style-type: none"> - เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและความสำคัญในการรักษาและ 	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16

ตาราง 2 (ต่อ)

มาตรการ	แนวทางการปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ
ร่วมของทุกภาคี	ฟื้นฟูคุณภาพน้ำลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาให้กับผู้บริหารและสมาชิกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีต่างๆ ทั้งในภาคีรัฐภาคเอกชน และประชาชนเพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนให้เกิดการฟื้นฟูคุณภาพน้ำและลดปัญหาหมอกพิษในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา	
สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการมลพิษ และการจัดการน้ำเสีย	- ศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการมลพิษทางน้ำจากแหล่งต่างๆ และการบำบัดน้ำเสีย	- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ - สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16
	- ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ทุกภาคส่วน	- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ - สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16
พัฒนาและวิจัยเพื่อตอบสนองการแก้ไขปัญหาของพื้นที่	- วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ที่ตอบสนองต่อการใช้ปัญหาหมอกพิษทางน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา	- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ - มหาวิทยาลัยทักษิณ - มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ที่มา : สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16, 2549

จากมาตรการทั้ง 10 มาตรการ ซึ่งสำนักงานสิ่งแวดล้อมที่ 16 ได้กำหนดไว้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จากผลการวิเคราะห์การดำเนินงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา โดยกลุ่ม/องค์กร ภาคีต่างๆ ในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาพบว่า

ด้านมาตรการการบริหารจัดการแบบบูรณาการเชิงรุก ได้มีการดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติด้านการจัดทำแผนฟื้นฟูคุณภาพน้ำระดับพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา โดยการมีส่วนร่วมของกลุ่ม/องค์กรในเครือข่ายฯ ทำให้มีแผนการฟื้นฟูของแต่ละภาคีต่างๆ เช่น แผนการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น : เพื่ออนุรักษ์คลองอู่ตะเภาของเครือข่ายสถาบันการศึกษา แผนการฟื้นฟูคุณภาพ

น้ำตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ โดยการประสานความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเกาที่มีเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อแก้ปัญหาาร่วมกัน เป็นต้น ด้านแนวทางการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในลุ่มน้ำคลองอุตะเกา โดยการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามา มีบทบาทและหน้าที่ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูคุณภาพน้ำตั้งแต่ต้นน้ำ-ปลายน้ำ มีการตื่นตัวมากขึ้น โดยผลจากการจัดโครงการ 1 ตำบล 1 สายน้ำ : เพื่อการอนุรักษ์ทะเลสาบสงขลา ที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เห็นความสำคัญ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือเกิดเป็นเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการฟื้นฟูลุ่มน้ำคลองอุตะเกาในปัจจุบัน

มาตรการในการสร้างกลไกและกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มาตรการดังกล่าวมีการดำเนินการที่เห็นผลชัดเจนมากที่สุด ทั้งในด้านของแนวทางการปฏิบัติของการดำเนินโครงการที่อาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การสร้างเครือข่ายประชาชนในการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำและเฝ้าระวังมลพิษ ดังโครงการ 1 ตำบล 1 สายน้ำ : เพื่อการอนุรักษ์ ทำให้ประชาชนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คอยเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ เป็นหูเป็นตาให้กับภาครัฐ รวมถึงการอบรมให้แกนนำประชาชนสามารถตรวจวัดค่าออกซิเจนละลายน้ำอย่างง่ายให้เข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติได้ ประเด็นแนวทางการปฏิบัติในการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ และการสร้างกระแสให้ประชาชน ชุมชน โรงเรียน สถานประกอบการ ตระหนักถึงความเสื่อมโทรมและมีจิตสำนึกรักคลองอุตะเกา ซึ่งมีการขับเคลื่อนกระบวนการดังกล่าวมาตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 โดยเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเกา มีการจัดทำโครงการต่างๆ เช่น จัดค่ายเยาวชนรักษ์คลองอุตะเกา โดยกลุ่มเยาวชนต้นกล้าเพื่อการอนุรักษ์คลองอุตะเกา การจัดกิจกรรมในการฟื้นฟูลุ่มน้ำคลองอุตะเกาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ การอบรมให้ความรู้แกนนำในการทำน้ำหมักชีวภาพ การทำ Em ball นำไปโยนในลำคลองเพื่อลดมลพิษของสถาบันการศึกษา เป็นต้น

มาตรการปรับปรุงและฟื้นฟูแหล่งน้ำ แนวทางการปฏิบัติทั้งในด้านของการเก็บกวาดขยะและกำจัดวัชพืชในลำน้ำ เพื่อลดการสะสมของเสียในลำคลอง มีการดำเนินงานแต่ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ของลุ่มน้ำฯ โดยส่วนใหญ่องค์กรรับผิดชอบจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำฯ แต่รูปแบบการจัดการขององค์กรในการดูแลพื้นที่ยังไม่ชัดเจน ยังคงให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าวน้อย ส่วนในด้านการปรับสภาพพื้นที่หรือขุดลอกตะกอนในลำคลอง มีการดำเนินการทั้งในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเครือข่ายประชาสังคม โดยเฉพาะในพื้นที่ปลายน้ำซึ่งเป็นแหล่งสะสมตะกอนและขยะจากตัวเมืองหาดใหญ่ ทำให้มีการรวมกลุ่มประชาสังคมขึ้น เช่น กลุ่มรักษ์คลองแห กลุ่มศึกษาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน เป็นต้น ได้ร่วมมือกับเทศบาลเมืองคลองแห และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันจัดทำฝายดักตะกอนเพื่อลดปัญหาขยะ มลพิษ และน้ำท่วมในพื้นที่ปลายน้ำ ทั้งนี้ได้มีการ

ขยายการจัดการไปยังพื้นที่อื่นทั้งกลางน้ำและต้นน้ำด้วยโดยเครือข่ายรักษ์คลองอู่ตะเภา ด้านการจัดทำแนวกันชน เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวและลดมลพิษ ยังไม่มีการดำเนินการที่ชัดเจน

มาตรการด้านการสร้างเสริมความพร้อมและการมีส่วนร่วมของทุกภาคี โดยมีสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 เป็นแกนสำคัญในการประสานความร่วมมือ และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งประชาชนในพื้นที่ ซึ่งปัจจุบันมีการขับเคลื่อนกระบวนการดังกล่าวเพิ่มขึ้น โดยเครือข่ายรักษ์คลองอู่ตะเภาเป็นกำลังสำคัญในการผลักดัน และดำเนินกิจกรรมให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนมากขึ้น และมีการขยายความร่วมมือเพิ่มมากขึ้นด้วย

มาตรการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการมลพิษ และการจัดการน้ำเสีย แนวทางการปฏิบัติด้านการศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการมลพิษทางน้ำจากแหล่งต่างๆ องค์กรที่เป็นกำลังสำคัญที่รับผิดชอบ คือ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 ที่สนับสนุนทั้งในด้านของบุคลากร นักวิชาการเป็นวิทยากรบรรยาย และอบรมให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในพื้นที่ครอบคลุมทั่วประเทศ รวมทั้งการสนับสนุนทั้งในด้านงานวิจัย การบริการสังคมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่มุ่งแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ซึ่งปัจจุบันมีงานวิจัยมากมายที่เกิดขึ้น แต่ปัญหายังไม่สามารถแก้ได้อย่างเต็มที่ อันเนื่องมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ยังมีน้อย ประชาชนยังไม่ค่อยตื่นตัว แนวทางการปฏิบัติด้านการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ถ่ายทอดความรู้ มีการดำเนินการแต่ยังไม่ได้ผลมากนัก เพราะการประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมยังมีน้อย หรือบางองค์กรไม่มีเลย เป็นต้น

มาตรการด้านการพัฒนาและวิจัย เพื่อตอบสนองการแก้ไขปัญหาของพื้นที่ เป็นผลสืบเนื่องจากมาตรการการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการมลพิษและการจัดการน้ำเสียซึ่งส่วนใหญ่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคือ มหาวิทยาลัยที่เป็นผู้รับผิดชอบ คือมีการดำเนินการทั้งในด้านการวิจัยและการพัฒนาองค์ความรู้เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน บางครั้งอาจจะไม่สามารถตอบสนองประชาชนได้มากแต่ก็เป็นผลดีในระยะยาวที่จะกระตุ้นให้นักวิชาการและสถาบันการศึกษาเห็นความสำคัญมากขึ้นและสามารถผลิตงานวิจัยที่ตอบสนองประชาชนในพื้นที่ได้อย่างดี

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลในพื้นที่ ผู้วิจัยพบว่า มาตรการในด้านการส่งเสริมสนับสนุนการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตและการบริการ มาตรการที่ทำให้มีการบำบัดน้ำเสียชุมชน การเพิ่มสมรรถภาพให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการมลพิษและการใช้มาตรการทางกฎหมาย เป็นประเด็นที่ยังไม่ได้มีการดำเนินการ หรือยังมีการดำเนินการที่ไม่เห็นผล

ชัดเจน เช่น มาตรการการใช้วิธีการผลิตและการบริการที่สนับสนุนการใช้กระบวนการและเครื่องมือที่ลดและป้องกันมลพิษ เป็นปัญหาของการประสานความร่วมมือทั้งในส่วนของ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมประมง กรมปศุสัตว์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบริษัท โรงงาน เกษตรกร ทำให้มาตรการดังกล่าวไม่ชัดเจน ในมาตรการของการบำบัดน้ำเสียชุมชนยังไม่เกิด เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขาดบุคลากรที่มีความรู้ รวมการให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าวน้อย ไม่มีการออกมาตรการทางกฎหมายที่สามารถนำมาควบคุม แก้ไขปัญหาได้อย่างจริงจัง เช่น การกำหนดเทศบัญญัติ/ข้อบังคับตำบลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เป็นต้น ทำให้มาตรการเหล่านี้ ยังไม่สามารถนำไปสู่แนวทางปฏิบัติของแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาได้อย่างจริงจัง ณ ปัจจุบัน

4.2 สถานภาพของเครือข่าย

ความเป็นมาและการก่อตัวของเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา

ช่วงปี พ.ศ. 2492-2520 ความเป็นมาของกลุ่มน้ำคลองอุตะเถาเริ่มต้นจากการก่อตัวของกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรชาวบ้าน ผลสืบเนื่องจากการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เพื่อให้เอื้อต่อการทำนาของเกษตรกร โดยการก่อสร้างประตูละบายหลายแห่งบริเวณปากน้ำที่เปิดออกสู่ทะเลอ่าวไทยเพื่อแก้ปัญหาน้ำกร่อย รวมทั้งการขุดลอกคลองธรรมชาติ ทำให้ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศของทะเลสาบ ทำให้ระบบการไหลเวียนของน้ำเปลี่ยนแปลง ทะเลสาบตื้นเขิน สัตว์น้ำลดลงอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างชาวนากับชาวประมง ทำให้มีองค์กรต่างๆ เข้าไปแก้ไขปัญหา ทั้งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และองค์กรพัฒนาเอกชน มีการก่อตั้งโครงการการจัดการทรัพยากรธรรมชาติชายฝั่งภาคใต้ โดยมีแกนนำ คือ คุณบรรจง นะแส ซึ่งเป็นจุดสำคัญที่ทำให้องค์กรภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนอื่นๆ เข้ามาแก้ปัญหามากขึ้น รวมทั้งการรวมตัวของชาวบ้านในพื้นที่ก่อตั้งองค์กรชาวบ้าน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเกษตรกรและกลุ่มออมทรัพย์มากมาย เช่นกลุ่มออมทรัพย์คลองเป็ยะ กลุ่มผักพื้นบ้าน ที่ปัจจุบันมีการพัฒนาเป็นเครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือกและเครือข่ายเกษตรอินทรีย์

ช่วงปี พ.ศ. 2530-2540 ผลจากการที่มีการรวมตัวของกลุ่มต่างๆ เพิ่มมากขึ้นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ทำให้มีการสร้างเครือข่าย โดยใช้สื่อเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่ง CORE Radio กลุ่มสื่อวิทยุสร้างสรรค์ (2530) เป็นกลุ่มสำคัญที่เห็นความสำคัญของสื่อในการประสานภาคีในการแก้ไขปัญหา ทำให้มีการเปิดเวทีสาธารณะใน “โครงการโลกสดใสในบ้านเกิด” ซึ่งเป็นโครงการที่ได้รับความสนใจจากกลุ่ม/องค์กรเป็นจำนวนมากโดยมีภาคีต่างๆ ที่เข้าร่วมในการดำเนินการทั้ง

ภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ และภาคเอกชน เข้าร่วมพูดคุยในประเด็นด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะประเด็นการฟื้นฟูทะเลสาบสงขลาอย่างต่อเนื่อง เป็นส่วนกระตุ้นให้ผู้คนในสงขลาเกิดความตระหนักต่อปัญหาทะเลสาบ เกิดกลุ่มเคลื่อนไหวต่างๆ เพิ่มขึ้นจำนวนมาก เช่น กลุ่มรักชุมชน (2536) มูลนิธิรักบ้านเกิด (2536) เครือข่ายธรรมชาติเพื่อทะเลสาบสงขลา (2539) กลุ่มรักษ์คลองอู่ตะเภา (ตอนล่าง) (2538) รวมทั้งเครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือกและเครือข่ายเกษตรอินทรีย์

ช่วงปี พ.ศ. 2540-2544 เป็นช่วงของการตื่นตัวและมีการเคลื่อนไหวของภาคประชาชน มีการจัดเวทีใหญ่เพื่อร่วมระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนต่อทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 โดยใช้ชื่อว่า “สงขลาประชาคม” (2539) และในช่วงเดียวกันมีการรวมตัวกันต่อต้านการก่อสร้างอุโมงค์ลอดทะเลสาบสงขลา โดยมีนักวิชาการรวมกันในชื่อ กลุ่มศึกษาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน (2540) ได้มีการยื่นข้อเสนอต่อภาครัฐในเวทีประชาชาติวิจารณ์ เป็นผลให้โครงการนี้ถูกระงับ และโครงการก่อสร้างท่อก๊าซไทย-มาเลย์ (2541-2542) ก็มีการรวมตัวของกลุ่มเครือข่ายในการต่อต้านเหมือนกัน โดยใช้ชื่อ “เครือข่ายพลเมืองสงขลา” แต่มีปัญหาเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีการรวมตัวของกลุ่มเครือข่ายในวงกว้างมากขึ้น มีการเปิดเวทีสาธารณะ วิเคราะห์ปัญหา ในช่วงนั้นทำให้เกิด “วิทยาลัยวันศุกร์” ซึ่งทำหน้าที่เป็นเวทีเสวนาประเด็นปัญหาในทุกๆ วันศุกร์ โดยกลุ่มนักวิชาการในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ช่วง พ.ศ. 2544-2546 ช่วงนี้เป็นช่วงของพัฒนาการภาคประชาสังคมมีการตื่นตัวมีการรวมกลุ่ม/เครือข่ายในประเด็นต่างๆ เพิ่มขึ้น ความเคลื่อนไหวเริ่มปรากฏในวงกว้าง จึงทำให้เกิดกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ในแต่ละพื้นที่ ปัจจุบันได้มีการรวมกลุ่มอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น ประกอบด้วย ประชาคมสุขภาพสงขลา ชมรมคนรักเมืองหาดใหญ่ ชมรมรวบรวมเรื่องเมืองหาดใหญ่ กลุ่มศึกษาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนจังหวัดสงขลา วิทยาลัยวันศุกร์ สมัชชาจังหวัดสงขลาเพื่อการปฏิรูปการเมือง กลุ่มผู้บริโภคเข้มแข็ง กลุ่มมานิ-มานะ กลุ่มหมื่นสี่ หอศิลป์สยาม ธรรมชาติเพื่อทะเลสาบสงขลา รมรันในลานเมือง ลานบ้านริมควน ฯลฯ รวมถึงมีองค์กรต่างๆ เข้ามาสนับสนุนในการทำวิจัยและกิจกรรมในพื้นที่ อาทิ สำนักงานกองทุนเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขภาคใต้ (สวรส.) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และโครงการปฏิบัติการชุมชนและเมืองนำอยู่ เป็นต้น โดยสนับสนุนทั้งในด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมถึงบุคลากรในการให้ความรู้

ช่วง พ.ศ. 2547 -2549 เป็นช่วงที่มีนโยบายของรัฐบาลให้มีการจัดทำแผนแม่บทพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาสังคมและแกนนำภาคประชาชนเข้าไป

มีส่วนร่วมผลักดันแนวทาง โดยเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถาเป็นเครือข่ายหนึ่งที่เป็นส่วนสำคัญในการร่วมกิจกรรมและผลักดันให้เกิดแผนแม่บทฯ ขึ้น ซึ่งความเป็นมาของเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา คือ การก่อตั้งของเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถา ได้เริ่มในปี พ.ศ. 2518 โดยกลุ่มของคุณอนันต์ กาญจนสุวรรณ และคุณลัทธ์ หนูประดิษฐ์ ที่ได้มีการรวมตัวกันเคลื่อนไหวในช่วงปลายน้ำ ต่อมาในปีพ.ศ. 2522 ได้มีโรงงานอุตสาหกรรมเกิดขึ้น เช่น โรงงานผลิตเหล้าในเขตพื้นที่เทศบาลนครหาดใหญ่ ซึ่งได้สร้างผลกระทบต่อแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ 2 สายคือ คลองเตยและคลองอุตะเถา เกิดความเสื่อมโทรม และในวันที่ 15 ธันวาคม 2544 ได้มีกลุ่มสนใจและห่วงใยคลองอุตะเถา จำนวน 24 คน ร่วมปรึกษาหารือกันที่คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยคุณประโชติ อินทร์ถาวร เป็นประธาน ผลประชุมมีการสรุปว่าให้มีการจัดตั้งเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถาขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันดูแล อนุรักษ์ ปั่นฟู ลำคลองอุตะเถาให้สะอาดขึ้น

ในปี พ.ศ. 2548 ชมรมรวบรวมเรื่องเมืองหาดใหญ่ได้ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสงขลา จัดกิจกรรมเทศกาลเมืองเก่าสัญจร ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ส่วนภาครัฐที่ทำงานด้านสิ่งแวดล้อมเข้ามาทำงานร่วมกับเครือข่าย ทำให้เครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถาเริ่มขยายกว้างมากขึ้น มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งในส่วนของเวทีเสวนา หรือกิจกรรมในการฟื้นฟูคลองอุตะเถา เช่น กิจกรรมถวายเทียนทางน้ำ การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น : รักษ์คลองอุตะเถา จัดกิจกรรมประเพณีแข่งเรือยาว หนึ่งตำบลหนึ่งสายน้ำ : เพื่อการอนุรักษ์ทะเลสาบสงขลา เป็นต้น

ในปี พ.ศ. 2549 เครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถาได้มีภาครวมต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมครอบคลุมทุกภาคส่วน ทั้งกลุ่มองค์กรชุมชนและหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาลตลอดแนวคลองอุตะเถา สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 รวมทั้งองค์กรพัฒนาเอกชน ซึ่งได้แก่ โครงการปฏิบัติการชุมชนและเมืองน่าอยู่ เครือข่ายครูสิ่งแวดล้อมศึกษาจังหวัดสงขลา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งร่วมกับภาควิทยาศาสตร์ในจังหวัดสงขลา เป็นแกนหลักในการรับผิดชอบจัดทำแผนสุขภาพจังหวัดสงขลา ซึ่งกิจกรรมที่ผ่านมาของเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถามีหลายรูปแบบ เช่น กิจกรรมนักสืบสายน้ำ กิจกรรมล่องคลองอุตะเถา กิจกรรมเดินรณรงค์ไม่ให้มีการทิ้งขยะริมคลอง กิจกรรมทำน้ำหมักชีวภาพ กิจกรรมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นการจัดการมูลฝอย กิจกรรมดูงาน ณ เมืองสามชุก จ.สุพรรณบุรี เมืองสวรรคโลก จ.สุโขทัย และเมืองเชียงใหม่ กิจกรรมอนุรักษ์คลองอุตะเถา กิจกรรมการเก็บขยะร่วมกันที่ซอยถาวรพงศ์ประยูร และกิจกรรมค่ายเยาวชนสงขลารักษ์คลองอุตะเถา เป็นต้น

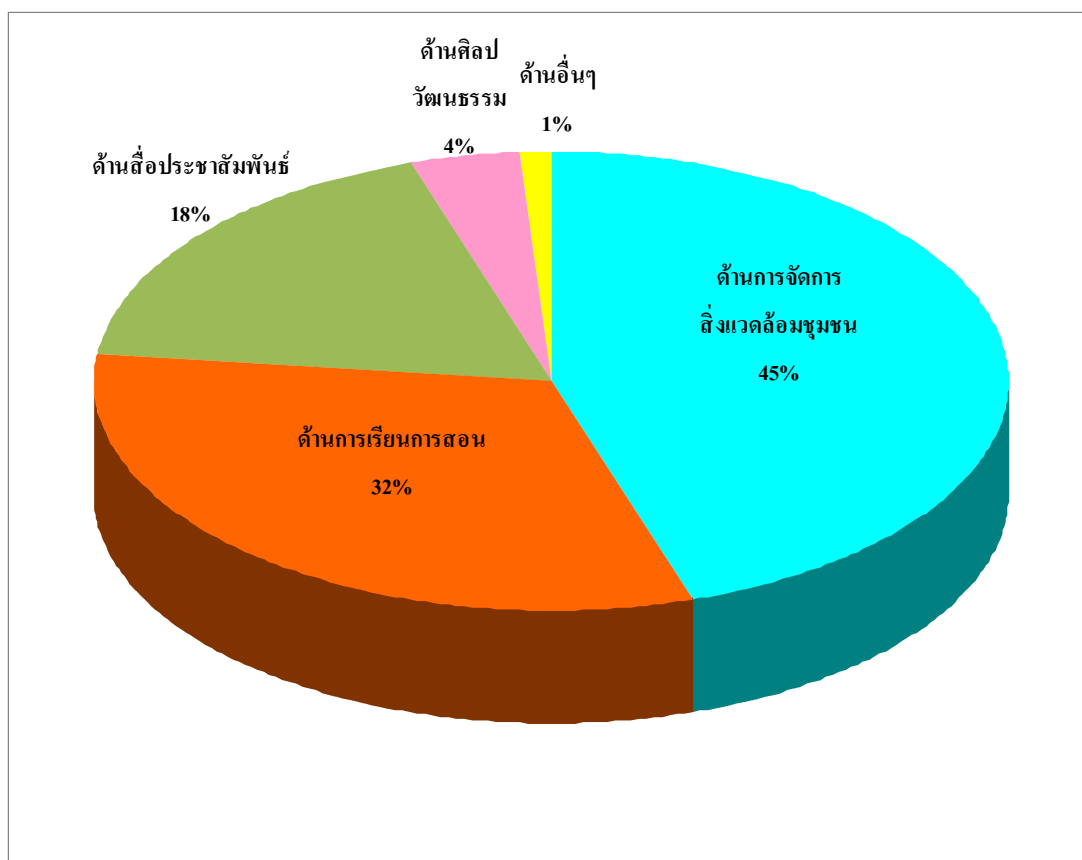
จากการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและการลงพื้นที่สัมภาษณ์แกนนำในเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถา พบว่ามีจำนวนเครือข่ายที่สำคัญทั้งหมด 8 เครือข่าย ได้แก่ เครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถา เครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เครือข่ายสถาบันการศึกษา เครือข่ายเยาวชนรักษ์คลองอุตะเถา เครือข่ายองค์กรภาครัฐ เครือข่ายองค์กรอิสระ เครือข่ายสื่อ/ประชาสัมพันธ์ และเครือข่ายประชาสังคม โดยเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถาเป็นเครือข่ายแม่ (เครือข่ายอื่นๆเข้าร่วมกิจกรรม) มีทั้งหมด 112 กลุ่ม/เครือข่าย (ภาคผนวก ง) โดยแบ่งเป็นแต่ละเครือข่ายดังนี้

ตาราง 3 จำนวนกลุ่ม/เครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถา

เครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถา	จำนวน (กลุ่ม)
เครือข่ายสถาบันการศึกษา	55
- เครือข่ายโรงเรียนรักษ์คลอง (GLOBE)	
- เครือข่ายหลักสูตรรักษ์คลองอุตะเถา	
- เครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งสายน้ำเพื่อการอนุรักษ์รักษ์คลอง	
เครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	23
เครือข่ายองค์กรภาครัฐทำงานด้านทรัพยากรสิ่งแวดล้อม	6
เครือข่ายองค์กรอิสระ / นักวิชาการอิสระ	10
เครือข่ายสื่อ/ประชาสัมพันธ์	9
เครือข่ายประชาสังคม / NGOs	8
เครือข่ายเยาวชนรักษ์คลองอุตะเถา	1
รวม	112

การดำเนินกิจกรรมของเครือข่าย

โดยลักษณะของกิจกรรมของกลุ่มต่างๆ พบว่ามีความแตกต่างกันในด้านบทบาทและหน้าที่รวมถึงกิจกรรมที่ทำ โดยมีกิจกรรมที่สำคัญๆ ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านสื่อประชาสัมพันธ์ ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน ด้านศิลปวัฒนธรรม เมื่อวิเคราะห์หาคำร้อยละของกลุ่มทั้งหมดต่อบทบาทและหน้าที่และกิจกรรมที่ทำ ผลที่ได้คือ

ภาพประกอบ 6 ร้อยละกิจกรรมของกลุ่มในเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถา

ผลการศึกษา กลุ่ม/องค์กรในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ซึ่งมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และบทบาทหน้าที่ที่มีความแตกต่างกัน แต่เมื่อมีการทำกิจกรรมร่วมกันในเครือข่าย เป้าหมายสำคัญ นั้น คือ การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ทำให้กิจกรรม ในด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน (ร้อยละ 45) มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และเป็น กิจกรรมหลักที่นำไปสู่การดำเนินกิจกรรมในด้านอื่น เช่น ในด้านการเรียนการสอน (ร้อยละ 32) เป็นกิจกรรมที่ดำเนินงานจากเครือข่ายสถาบันการศึกษาเป็นส่วนสำคัญ มีกลุ่ม/องค์กรจำนวนมาก ครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 3 โซนในลุ่มน้ำคลองอุตะเถา โดยกิจกรรมที่สำคัญ เช่น การสร้างหลักสูตร ท้องถิ่น : รักษ์คลองอุตะเถา กิจกรรมเครือข่ายโรงเรียนรักษ์คลอง (GLOBE) เป็นต้น รวมถึงใน ด้านสื่อประชาสัมพันธ์ (ร้อยละ 18) ด้านศิลปวัฒนธรรม (ร้อยละ 4) และด้านอื่นๆ เช่น การจัดค่าย (ร้อยละ 1)

4.3 ศักยภาพของเครือข่ายในด้านต่างๆในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน

ผลการศึกษาจากแบบสอบถาม เพื่อประเมินศักยภาพของกลุ่ม/องค์กรในเครือข่าย
กลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ผู้วิจัยได้แยกรายงานผลการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ระดับศักยภาพของกลุ่ม/องค์กร ในด้านต่างๆทั้ง 5 ด้าน

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ลักษณะทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์สามารถจำแนกได้ตามลักษณะต่างๆดังนี้
(ตาราง 4)

เพศ ผู้ให้สัมภาษณ์ร้อยละ 43.75 เป็นเพศชาย และร้อยละ 56.25 เป็นเพศหญิง
อายุ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ร้อยละ 38.40 มีอายุช่วง 31-40 ปี รองลงมาร้อยละ
30.35 มีช่วงอายุระหว่าง 41-50 ร้อยละ 18.75 มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 10.72 มีช่วง
อายุอยู่ระหว่าง 21-30 ปี และอายุเกิน 60 ปี กับอายุไม่เกิน 20 ปี อย่างละ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.89
อาชีพ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ กล่าวคือ ร้อยละ 80.36 มี
อาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ รองลงมาร้อยละ 8.93 อาชีพเกษตรกร ร้อยละ 5.36 อาชีพ
ทำงานเอกชน ร้อยละ 3.57 อาชีพค้าขาย และร้อยละ 0.89 อาชีพรับจ้างทั่วไป

ตาราง 4 ลักษณะทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	49	43.75
หญิง	63	56.25
รวม	112	100
อายุ		
ไม่เกิน 20 ปี	1	0.89
21-30	12	10.72
31-40	43	38.40
41-50	34	30.35
51-60	21	18.75

ตาราง 4 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
60 ปีขึ้นไป	1	0.89
รวม	112	100
การศึกษา		
ประถมศึกษา	10	8.93
มัธยมศึกษาตอนต้น	-	-
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	2	1.79
อนุปริญญา/ปวศ.	-	-
ปริญญาตรี	94	83.92
สูงกว่าปริญญาตรี	6	5.36
รวม	112	100
อาชีพ		
เกษตรกร	10	8.93
ค้าขาย	4	3.57
รับจ้างทั่วไป	1	0.89
ทำงานเอกชน	6	5.36
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	90	80.36
อื่นๆ ¹	1	0.89
รวม	112	100

¹หมายถึง ประกอบธุรกิจส่วนตัว

ส่วนที่ 2 ระดับศักยภาพของกลุ่ม/องค์กร

ระดับศักยภาพด้านองค์กร/บุคลากร

ตาราง 5 ระดับศักยภาพด้านองค์กร/บุคลากร

(N = 112 คน)

ศักยภาพด้านองค์กร/บุคลากร	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ศักยภาพโดยรวม
1.แกนนำกลุ่มมีความเข้มแข็ง	3.78	0.66	สูง
2.จำนวนสมาชิกเพียงพอต่อการดำเนินงาน	4.03	0.72	สูงมาก
3.กลุ่ม/องค์กรมีส่วนสำคัญในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา	3.54	0.69	สูง
4.วัตถุประสงค์ของกลุ่ม/องค์กรเพื่อแก้ปัญหา/สนองความต้องการให้กับชุมชน	3.79	0.67	สูง
5.สร้างเครือข่ายการทำงานทั้งภายในและภายนอก	3.59	0.70	สูง
6.สมาชิกในกลุ่ม/องค์กรมีอุดมการณ์เดียวกัน	3.30	0.75	สูง
7.กลุ่ม/องค์กรรู้จักนำเทคนิคหรือวิธีการทำงานใหม่ๆ มาใช้ในการทำงาน	3.31	0.74	สูง
8.บุคลากรสามารถชี้แจง นำเสนอ หรืออภิปรายเรื่องต่างๆ ให้ประชาชนเข้าใจได้ง่าย และตรงกัน	3.61	0.67	สูง
9.มีการปรับตัวของกลุ่ม/องค์กรให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในการทำงานและสภาพการเปลี่ยนแปลงภายนอก	3.69	0.52	สูง
ศักยภาพโดยรวมด้านองค์กร/บุคลากร	3.63	0.69	สูง

จากตาราง 5 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่ม/องค์กรส่วนใหญ่มีศักยภาพในประเด็นการมีจำนวนสมาชิกเพียงพอต่อการดำเนินงาน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.03 มีระดับศักยภาพโดยรวมอยู่ที่สูงมาก รองลงมาคือประเด็นวัตถุประสงค์ของกลุ่ม/องค์กรเพื่อแก้ปัญหา/สนองความต้องการให้กับชุมชน (3.79) ระดับศักยภาพอยู่ที่สูง และในประเด็นอื่นๆก็มีระดับศักยภาพสูงเหมือนกัน แต่ละประเด็นมีค่าเฉลี่ย คือ แกนนำกลุ่มมีความเข้มแข็ง (3.78) มีการปรับตัวของกลุ่ม/องค์กรให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในการทำงานและสภาพการเปลี่ยนแปลงภายนอก (3.69) บุคลากรสามารถชี้แจง

นำเสนอ หรืออภิปรายเรื่องต่างๆ ให้ประชาชนเข้าใจได้ง่าย และตรงกัน (3.61) สร้างเครือข่ายการทำงานทั้งภายในและภายนอก (3.59) กลุ่ม/องค์กรมีส่วนสำคัญในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา (3.54) กลุ่ม/องค์กรรู้จักนำเทคนิคหรือวิธีการทำงานใหม่ๆ มาใช้ในการทำงาน (3.31) และประเด็นสุดท้ายคือ สมาชิกในกลุ่ม/องค์กรมีอุดมการณ์เดียวกัน (3.30) สักยภาพด้านองค์กร/บุคลากรโดยรวมอยู่ในระดับสูง (3.63)

จากผลแบบสอบถามในศักยภาพด้านองค์กร/บุคลากร ประเด็นวัตถุประสงค์ของกลุ่ม/องค์กร เพื่อแก้ปัญหา/สนองความต้องการให้กับชุมชน และประเด็นบุคลากรสามารถชี้แจงนำเสนอ หรืออภิปรายเรื่องต่างๆ ให้ประชาชนเข้าใจได้ง่ายและตรงกัน ไม่สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่ม ผลเนื่องจากวัตถุประสงค์ของกลุ่ม/องค์กรส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับเป้าหมายของแต่ละกลุ่มองค์กรนั้น เช่น กลุ่มองค์กรเอกชนมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการค้า การหวังผลกำไร แต่การที่องค์กรเอกชนเข้ามาร่วมแก้ไขปัญหาร่วมกับเครือข่ายในลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ด้วยจิตสำนึกของความรับผิดชอบต่อสังคม หรือสถาบันการศึกษาที่มีวัตถุประสงค์หลัก คือ การมุ่งผลิตบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถออกสู่สังคม เป็นต้น ซึ่งแต่ละกลุ่ม/องค์กรส่วนใหญ่ไม่มีวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหาลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาโดยตรง และในประเด็นบุคลากรสามารถชี้แจงนำเสนอ อภิปรายเรื่องต่างๆ ให้ประชาชนเข้าใจง่ายขึ้น ไม่สอดคล้องเพราะแต่ละกลุ่ม/องค์กร มีบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นเพียงแกนนำหรือตัวแทนของกลุ่ม/องค์กรที่เข้าร่วมในกระบวนการของเครือข่ายๆ เท่านั้น ส่วนประเด็นอื่นๆ มีความสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ ซึ่งมีระดับศักยภาพอยู่ในระดับสูง

ระดับศักยภาพด้านการบริหารจัดการ

ตาราง 6 ระดับศักยภาพด้านการบริหารจัดการ

ศักยภาพด้านการบริหารจัดการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ศักยภาพโดยรวม
1. มีความพร้อมด้านข้อมูลพื้นที่/ปัญหา	3.04	0.62	สูง
2. มีการเผยแพร่และนำไปใช้ในการวางแผน	2.83	0.53	ปานกลาง
3. มีการจัดกิจกรรมตามแผนงานและมีการประเมินผล	2.74	0.73	ปานกลาง
4. บริหารจัดการบนฐานขององค์ความรู้และสภาพพื้นที่	3.35	0.56	สูง

ตาราง 6 (ต่อ)

ศักยภาพด้านการบริหารจัดการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ศักยภาพ โดยรวม
5. มองประชาชนเป็นศูนย์กลาง	2.77	0.50	ปานกลาง
6. ทำงานเป็นทีม	2.85	0.46	ปานกลาง
7. มีการแบ่งงานกันทำตามหน้าที่ชัดเจน	2.79	0.48	ปานกลาง
8. ทำงานโดยยึดหลักบูรณาการ	2.21	0.56	ปานกลาง
9. มีการติดตามงานอย่างสม่ำเสมอ	1.92	0.53	ต่ำ
ศักยภาพโดยรวมด้านการบริหารจัดการ	2.72	0.57	ปานกลาง

จากตาราง 6 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่ม/องค์กรส่วนใหญ่มีศักยภาพในประเด็นการบริหารจัดการบนฐานขององค์ความรู้และสภาพพื้นที่ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.35 มีระดับศักยภาพโดยรวมอยู่ที่สูง รองลงมาคือประเด็นการมีความพร้อมด้านข้อมูลสภาพพื้นที่ ข้อมูลที่บอกถึงปัญหา (3.04) ระดับศักยภาพอยู่ที่สูง และในประเด็นที่อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย คือ กลุ่ม/องค์กรของท่านทำงานเป็นทีม (2.85) มีการเผยแพร่และนำไปใช้ในการวางแผนแก้ไขปัญหาของกลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา (2.83) กลุ่ม/องค์กรของท่านมีการแบ่งงานกันทำตามหน้าที่ชัดเจนในกิจกรรมต่างๆ (2.79) มองประชาชนเป็นศูนย์กลาง และยึดประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก (2.77) มีการจัดกิจกรรมตามแผนงานและมีการประเมินผล (2.74) มีแผนงานที่ได้จากการระดมความคิดจากสมาชิกของกลุ่ม/องค์กร (2.71) กลุ่ม/องค์กรของท่านทำงานโดยยึดหลักบูรณาการ (2.21) และประเด็นที่ระดับศักยภาพต่ำ คือ กลุ่ม/องค์กรของท่านมีการติดตามงานอย่างสม่ำเสมอ (1.92) ศักยภาพด้านการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (2.72)

ประเด็นในด้านการบริหารจัดการ ซึ่งภาพรวมผลจากแบบสอบถามมีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่ไม่สอดคล้องกับการวิเคราะห์ผลจากการสัมภาษณ์และการจัดประชุมกลุ่ม คือ ประเด็นของการจัดกิจกรรมตามแผนงานและมีการประเมินผลซึ่งเมื่อศึกษาจากโครงการและกิจกรรมของเครือข่ายฯ พบว่ากิจกรรมส่วนใหญ่มีการวางแผนแต่ไม่มีการติดตามประเมินผล ทำให้บางกิจกรรมไม่มีการดำเนินการสานต่อกิจกรรม ขาดความต่อเนื่อง ทำให้ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการหรือกิจกรรมของเครือข่ายฯ เกิดความไม่แน่ใจในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงลดลง โดยเฉพาะกิจกรรมที่เป็นลักษณะของการ

จัดประชุมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ของหลายๆองค์กร แต่ปัญหาที่ไม่ได้ลดลง เป็นต้น

ระดับศักยภาพด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก

ตาราง 7 ระดับศักยภาพด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก

ศักยภาพด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ศักยภาพโดยรวม
1. สมาชิกปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม/องค์กรอย่างเคร่งครัด	2.27	0.66	ปานกลาง
2. สมาชิกมีความตระหนักและให้ความร่วมมือในการทำงาน	2.13	0.65	ปานกลาง
3. สมาชิกหลากหลายทั้งส่วนภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน	1.67	0.64	ต่ำ
4. สมาชิกมีทัศนคติที่ดีต่อกลุ่ม/องค์กรและประชาชนในพื้นที่	2.04	0.60	ปานกลาง
5. สมาชิกมีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่	1.83	0.64	ต่ำ
6. สมาชิกมีส่วนร่วมในทำกิจกรรมและการประสานงานระหว่างองค์กรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่	1.98	0.61	ต่ำ
7. สมาชิกมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ในการติดตามประเมินผลในการทำกิจกรรมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่	1.98	0.67	ต่ำ
ศักยภาพโดยรวมด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก	1.98	0.64	ต่ำ

จากตาราง 7 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่ม/องค์กรส่วนใหญ่มีศักยภาพในประเด็นสมาชิกในกลุ่ม/องค์กรของท่านปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม/องค์กรอย่างเคร่งครัด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (2.27) มีระดับศักยภาพโดยรวมอยู่ที่ปานกลาง รองลงมาคือประเด็นสมาชิกมีความตระหนักและให้ความร่วมมือในการทำงาน (2.13) ระดับศักยภาพอยู่ที่ปานกลาง และประเด็นสมาชิกในกลุ่ม/องค์กรของท่านมีทัศนคติที่ดีต่อกลุ่ม/องค์กรและประชาชนในพื้นที่ (2.04)

ระดับศักยภาพอยู่ที่ปานกลาง ในประเด็นที่มีระดับศักยภาพต่ำ คือ สมาชิกมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ในการติดตามประเมินผลในการทำกิจกรรมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ (1.98) สมาชิกมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการประสานงานระหว่างองค์กรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ (1.98) สมาชิกมีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ (1.83) และประเด็นสมาชิกหลากหลายทั้งส่วนภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน (1.67) ศักยภาพด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก โดยรวมอยู่ในระดับต่ำ (1.98)

ประเด็นในด้านของการมีส่วนร่วมของสมาชิก ซึ่งภาพรวมผลจากแบบสอบถามมีศักยภาพอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งประเด็นทั้งหมดมีความสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ และการจัดประชุมกลุ่ม โดยผลสรุปส่วนใหญ่สมาชิกจะมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมน้อย ทั้งในด้านของการคิดวางแผน การดำเนินการ และการประเมินผล รวมทั้งความหลากหลายในด้านองค์ความรู้ของสมาชิกในกลุ่ม/องค์กรยังมีน้อย เช่น โรงเรียนสมาชิกส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ กลุ่มประชาคมรักษ์ป่าผาคำสมาชิกส่วนใหญ่เป็นชาวบ้านในพื้นที่ เหตุผลส่วนใหญ่ของการขาดการมีส่วนร่วม เป็นเพราะสมาชิกของกลุ่ม/องค์กรมีบทบาทหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบอยู่แล้ว ทำให้บทบาทในด้านของการเข้าร่วมในกระบวนการของเครือข่าย มีน้อย ไม่ต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่เป็นแกนนำหรือตัวแทนของกลุ่ม/องค์กรที่เคลื่อนไหวอยู่ในกระบวนการของเครือข่าย ทำให้การมีส่วนร่วมของสมาชิกโดยภาพรวมยังอยู่ในระดับต่ำ

ระดับศักยภาพด้านกระบวนการเรียนรู้และการถ่ายทอดความรู้แก่สมาชิก

ตาราง 8 ระดับศักยภาพด้านกระบวนการเรียนรู้และการถ่ายทอดความรู้แก่สมาชิก

ศักยภาพด้านกระบวนการเรียนรู้และการถ่ายทอดความรู้	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ศักยภาพโดยรวม
1. มีและใช้ประโยชน์ในการถ่ายทอดความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายและบุคคลอื่น	3.02	0.60	สูง
2. มีการสร้างกระบวนการเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ให้กับ สมาชิก	3.26	0.69	สูง
3. มีการประชุม อบรม จัดกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์เป็นประจำ	2.54	0.57	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ศักยภาพด้านกระบวนการเรียนรู้ และการถ่ายทอดความรู้	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ศักยภาพ โดยรวม
4. มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	2.41	0.50	ปานกลาง
5. มีการค้นหากระบวนการเรียนรู้ใหม่ ๆ หรือเทคนิคใหม่ ๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกได้เกิดทักษะการเรียนรู้เพื่อพัฒนางาน	2.54	0.50	ปานกลาง
6. มีการทบทวน ติดตามงานอย่างสม่ำเสมอ นำมาสู่การปรับปรุงแผนงานกิจกรรมและหาโอกาสพัฒนากิจกรรมการจัดการความรู้	2.18	0.43	ปานกลาง
ศักยภาพโดยรวมด้านกระบวนการเรียนรู้และการถ่ายทอดความรู้แก่สมาชิก	2.66	0.55	ปานกลาง

จากตาราง 8 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่ม/องค์กรส่วนใหญ่มีศักยภาพในประเด็นมีการสร้างกระบวนการเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ให้กับสมาชิกโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.26 มีระดับศักยภาพโดยรวมอยู่ที่สูง รองลงมาคือมีและใช้ประโยชน์ในการถ่ายทอดความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายและบุคคลอื่นทั้งภายในและภายนอก (3.02) ระดับศักยภาพอยู่ที่สูง และในประเด็นอื่น ๆ ที่มีระดับศักยภาพอยู่ปานกลาง คือ มีการประชุม อบรม จัดกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์เป็นประจำ (2.54) มีการค้นหากระบวนการเรียนรู้ใหม่ ๆ หรือเทคนิคใหม่ ๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกได้เกิดทักษะการเรียนรู้เพื่อพัฒนางาน (2.54) มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ให้สมาชิกและประชาชนได้รับรู้ข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างกว้างขวาง (2.41) และมีการทบทวน ติดตามงานอย่างสม่ำเสมอ นำมาสู่การปรับปรุงแผนงานกิจกรรมและหาโอกาสพัฒนากิจกรรมการจัดการความรู้ (2.18) ศักยภาพด้านกระบวนการเรียนรู้และการถ่ายทอดข้อมูลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (2.66)

ประเด็นในด้านกระบวนการเรียนรู้และการถ่ายทอดความรู้แก่สมาชิก ซึ่งภาพรวมผลจากแบบสอบถามมีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่ไม่สอดคล้องกับการวิเคราะห์ผลจากการสัมภาษณ์และการจัดประชุมกลุ่ม คือ ประเด็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ให้กับสมาชิก และประเด็นการทบทวน ติดตามงานอย่างสม่ำเสมอ นำมาสู่การปรับปรุงแผนงาน กิจกรรมและหาโอกาสพัฒนากิจกรรมการจัดการความรู้ ผลการวิเคราะห์ของทั้งสองประเด็นคล้ายกับศักยภาพด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก เนื่องจากสมาชิกมีบทบาท/หน้าที่ของ

ตนเอง ทำให้บางครั้งการทุ่มเทเวลาให้กับการเรียนรู้ในเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ การเข้าประชุม อบรมมีข้อจำกัดในระยะเวลาและโอกาส ทำให้การสร้างกระบวนการเรียนรู้ได้ผลไม่มากนัก การทบทวน ติดตามงานจึงทำได้ยาก

ระดับศักยภาพด้านการสนับสนุนจากภายนอก

ตาราง 9 ระดับศักยภาพด้านการสนับสนุนจากภายนอก

ศักยภาพด้านการสนับสนุนจากภายนอก	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ศักยภาพโดยรวม
1. มีการระดมทุนจากสมาชิกและประชาชนในพื้นที่	1.84	0.58	ต่ำ
2. มีการแสวงหาการสนับสนุนจากภายนอก	2.19	0.59	ปานกลาง
3. มีภาคีความร่วมมือและช่วยเหลือในด้านต่างๆ ครอบคลุมการดำเนินกิจกรรม เช่น เงิน อุปกรณ์ กำลังคน เป็นต้น	3.26	0.63	สูง
4. มีความน่าเชื่อถือ เป็นที่ยอมรับในด้านการทำงานจากองค์กรภายนอก	2.61	0.72	ปานกลาง
5. กลุ่ม/องค์กรมีความตระหนักถึงการสนับสนุนทางสังคม เช่น การสร้างความสัมพันธ์ พึ่งพากันระหว่างเครือข่าย หรือสมาชิกในองค์กรด้วยกัน	2.96	0.73	ปานกลาง
6. มีการประเมินและติดตามในด้านการประสานความร่วมมือ และการสนับสนุนระหว่างกลุ่ม/องค์กรในเครือข่าย	2.81	0.67	ปานกลาง
ศักยภาพโดยรวมด้านการสนับสนุนจากภายนอก	2.61	0.65	ปานกลาง

จากตาราง 9 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่ม/องค์กรส่วนใหญ่มีศักยภาพในประเด็นมีภาคีความร่วมมือและช่วยเหลือในด้านต่างๆ ครอบคลุมการดำเนินกิจกรรม เช่น เงิน อุปกรณ์ กำลังคน เป็นต้น โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (3.26) มีระดับศักยภาพโดยรวมอยู่ที่สูง รองลงมาคือ กลุ่ม/องค์กรมีความตระหนักถึงการสนับสนุนทางสังคม เช่น การสร้างความสัมพันธ์ พึ่งพากันระหว่างเครือข่าย หรือสมาชิกในองค์กรด้วยกัน (2.96) ระดับศักยภาพอยู่ที่ปานกลาง และในประเด็นอื่นๆที่

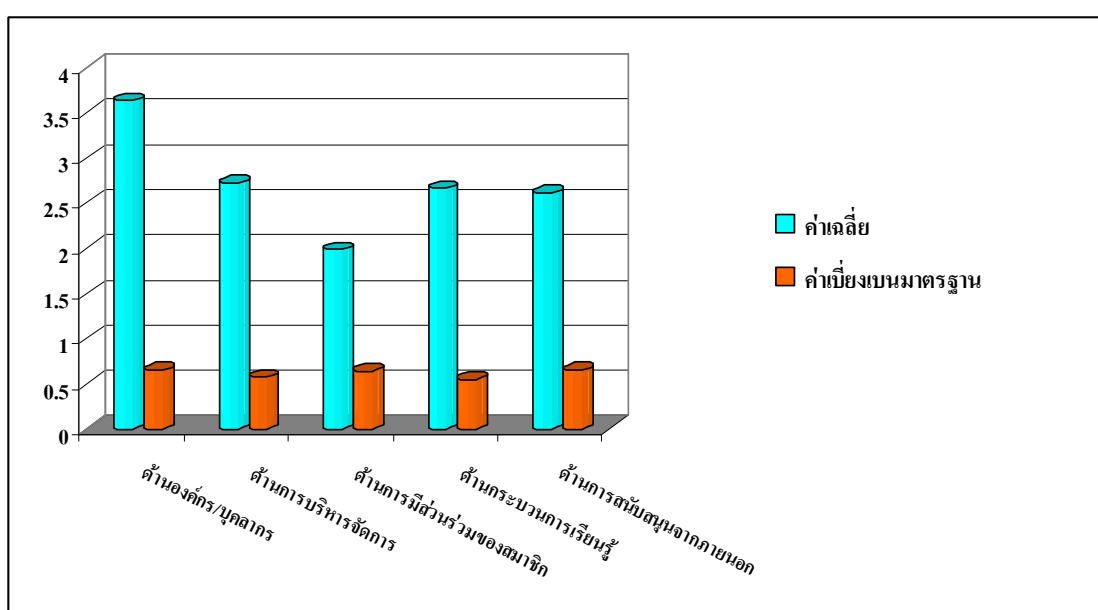
มีระดับศักยภาพอยู่ปานกลาง คือ มีการประเมินและติดตามในด้านการประสานความร่วมมือ และการสนับสนุนระหว่างกลุ่ม/องค์กรในเครือข่าย (2.81) มีความน่าเชื่อถือ เป็นที่ยอมรับในด้านการทำงานจากองค์กรภายนอก (2.61) มีการแสวงหาการสนับสนุนจากภายนอก (2.19) และประเด็นที่ระดับศักยภาพต่ำ คือ มีการระดมทุนจากสมาชิกและประชาชนในพื้นที่ (1.84) ศักยภาพด้านการสนับสนุนจากภายนอก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (2.61)

ประเด็นในด้านการสนับสนุนจากภายนอก ซึ่งภาพรวมผลจากแบบสอบถามมีศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่ไม่สอดคล้องกับการวิเคราะห์ผลจากการสัมภาษณ์ และการจัดประชุมกลุ่ม คือ ประเด็นการมีภาคีความร่วมมือและช่วยเหลือในด้านต่างๆ ครอบคลุมการดำเนินกิจกรรม ซึ่งผลจากแบบสอบถามมีศักยภาพอยู่ในระดับสูง แต่จากการศึกษาโดยการสัมภาษณ์และการจัดประชุมกลุ่ม พบว่า การสนับสนุนในด้านต่างๆ ยังคงมีน้อย ซึ่งองค์กรสำคัญที่ดูแลในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา คือ ภาครัฐ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่รับผิดชอบ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสงขลา เป็นต้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์กรท้องถิ่นที่มีพื้นที่รับผิดชอบโดยตรง และเป็นองค์สำคัญที่จะสนับสนุน ช่วยเหลือในด้านต่างๆ ทั้งงบประมาณ กำลังคน และวัสดุ อุปกรณ์แต่เนื่องด้วยประเด็นในด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมยังคงเป็นประเด็นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญน้อย รวมทั้งไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ในด้านดังกล่าว หรือมีไม่เพียงพอ ทำให้ประเด็นถูกมองข้ามไป ปัจจุบัน โครงการที่เกิดขึ้น เน้นการเขียนโครงการเพื่อขอสนับสนุน ช่วยเหลือจากองค์กรภายนอกที่เห็นความสำคัญกับปัญหาในลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา เช่น โครงการปฏิบัติการชุมชนชนและเมืองน่าอยู่ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.) สหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นต้น ซึ่งเข้ามา ณ ช่วงเวลาที่ผู้วิจัยดำเนินการ

ตาราง 10 ผลการประเมินศักยภาพของกลุ่มในเครือข่ายรักษ์คลองอู่ตะเภาโดยภาพรวม

ตัวชี้วัดศักยภาพของกลุ่ม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับศักยภาพ
1. ด้านองค์กร/บุคลากร	3.63	0.65	สูง
2. ด้านการบริหารจัดการ	2.72	0.57	ปานกลาง
3. ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก	1.98	0.64	ต่ำ
4. ด้านกระบวนการเรียนรู้	2.66	0.55	ปานกลาง
5. ด้านการสนับสนุนจากภายนอก	2.61	0.65	ปานกลาง

ผลจากการประเมินศักยภาพของกลุ่มในเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถาโดยภาพรวมพบว่า ตัวชี้วัดศักยภาพของกลุ่มในเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถาที่อยู่ในระดับที่ดีที่สุดของตัวชี้วัดทั้งหมด คือ ด้านองค์กร/ บุคคล ศักยภาพอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.63 ในส่วนของตัวชี้วัดศักยภาพของกลุ่มในเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถาที่อยู่ในระดับที่ต่ำที่สุดของตัวชี้วัดทั้งหมด คือ ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก ศักยภาพอยู่ในระดับต่ำมีค่าเฉลี่ย 1.98 และในด้านการบริหารจัดการ ด้านกระบวนการเรียนรู้ และด้านการสนับสนุนจากภายนอกศักยภาพอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.72, 2.66 และ 2.61 ตามลำดับ

ภาพประกอบ 6 ระดับการประเมินศักยภาพของกลุ่มในเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถา

4.4 ผลการศึกษากระบวนการนโยบายสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อมชุมชน

วิเคราะห์เปรียบเทียบกิจกรรมและศักยภาพของเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถาต่อรูปแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน

ด้านกิจกรรมของเครือข่าย

ผลจากการวิเคราะห์กิจกรรมของเครือข่ายโดยภาพรวมพบว่า กิจกรรมส่วนใหญ่เน้นด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ซึ่งเปรียบเทียบกับรูปแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การสงวน การอนุรักษ์ การพัฒนา และการใช้ประโยชน์ ได้ดังนี้

1. ด้านการสงวน (Preservation)

การดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายในด้านการสงวน ด้วยพื้นที่ต้นน้ำ (ผาดำ) ของลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาเป็นพื้นที่ป่าสงวน ถูกบุกรุกจากชาวบ้านและนายทุนเข้าไปตัดไม้ ด้วยเหตุนี้จึงเกิดการรวมตัวกันของชาวบ้านในการต่อต้าน และตั้งเป็น “ประชาคมอนุรักษ์ป่าผาดำ” ขึ้น ทำให้มีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เรื่อยมา เช่น การลาดตระเวน เฝ้าระวังการบุกรุกของป่า เพื่อสงวนป่าไว้ให้ลูกหลานได้ใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ ในส่วนของพื้นที่กลางน้ำ และปลายน้ำ กิจกรรมด้านการสงวนยังคงมีน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นในลักษณะของการแสดงความคิดเห็น และการรณรงค์ให้มีการอนุรักษ์สัตว์น้ำในลุ่มน้ำฯ เป็นต้น

2. ด้านการอนุรักษ์ (Conservation)

การดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายด้านการอนุรักษ์ ส่วนใหญ่กิจกรรมของเครือข่ายจะเป็นลักษณะของการฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติรวมทั้งศิลปวัฒนธรรมในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ดังเช่น มีการรณรงค์ถือป้าย เข็มชูชวน การจัดค่ายเยาวชน การจัดเสวนาผ่านองค์กรภาครัฐ นักวิชาการ มีรวมตัวของอาสาสมัครอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นเยาวชน และชาวบ้านพื้นที่ ซึ่งในด้านดังกล่าวถือเป็นด้านสำคัญที่เครือข่ายนำมาใช้เป็นตัวขับเคลื่อนในกระบวนการของเครือข่าย กิจกรรมทุกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาที่ดำเนินงานโดยเครือข่าย จะต้องแฝงไว้ซึ่งการอนุรักษ์ทรัพยากรในพื้นที่เสมอ

3. ด้านการพัฒนา (Development)

การดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายด้านการพัฒนา เป็นด้านที่เครือข่ายได้ดำเนินกิจกรรมมากเช่นกันรองจากด้านอนุรักษ์ โดยกิจกรรมส่วนใหญ่จะมาจากองค์กรภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่ อันเนื่องมาจากต้องใช้งบประมาณในการพัฒนา โดยให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วม อย่างเช่น การแก้ไขปัญหาน้ำเสียโดยการใช้หมักชีวภาพ การทำ EM Ball การปรับปรุงพื้นที่ โดยการขุดลอกคูคลอง เพื่อแก้ปัญหาหน้าดินเงิน เป็นต้น

4. ด้านการใช้ประโยชน์ (Using)

การดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายด้านการใช้ประโยชน์ ด้านดังกล่าวยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากกิจกรรมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่เป็นส่วนสำคัญในการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน และบางครั้งกิจกรรมต้องอาศัยงบประมาณจำนวนมากในการดำเนินกิจกรรม ส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่มาจากภาครัฐ และองค์กรที่เข้ามาสนับสนุนด้านงบประมาณ อย่างเช่น โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งสายน้ำ : เพื่อการอนุรักษ์ โดยสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 เป็นโครงการสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำ ครอบคลุมจุดสำคัญในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เห็นความสำคัญของลำคลอง

รวมทั้งเป็นหูเป็นตาให้กับภาครัฐในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ โครงการสร้างมูลค่าให้ขยะ โดยแยกขยะไปขาย หรือนำของเสียในครัวเรือนมาทำเป็นน้ำหมักชีวภาพ เพื่อช่วยลดขยะจากชุมชนที่ทิ้งลงในลำคลอง เป็นต้น

ด้านศักยภาพของเครือข่าย

ผลจากการวิเคราะห์ศักยภาพของเครือข่าย จุดเด่นของเครือข่ายโดยภาพรวมอยู่ในด้านศักยภาพขององค์กร/บุคลากร อันเนื่องมาจากความเพียงพอของสมาชิกและการมีอุดมการณ์เดียวกัน เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ซึ่งเปรียบเทียบกับรูปแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การสงวน การอนุรักษ์ การพัฒนา และการใช้ประโยชน์ ได้ดังนี้

1. ด้านการสงวน (Preservation)

ศักยภาพในด้านองค์กร/บุคลากร ด้วยกำลังคนที่เพียงพอ และการมีอุดมการณ์ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา จึงเป็นกำลังสำคัญในการที่จะผลักดันให้ชาวบ้านเกิดความหวงแหนทรัพยากรของกลุ่มน้ำฯ รวมทั้งศักยภาพในด้านการบริหารจัดการและด้านกระบวนการเรียนรู้และการถ่ายทอดความรู้แก่สมาชิกและชุมชนซึ่งกลุ่ม/องค์กรส่วนใหญ่มีข้อมูลและสภาพปัญหาในพื้นที่ พร้อมทั้งมีการถ่ายทอดความรู้แก่สมาชิกและชุมชนอย่างต่อเนื่อง การสร้างความสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัย ซึ่งกันและกันระหว่างชุมชนกับทรัพยากรลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ในด้านของการมีส่วนร่วมของสมาชิกยังมีน้อยที่ให้การดำเนินกิจกรรมเกิดความไม่ต่อเนื่อง และไม่สามารถแก้ปัญหาได้ตรงเป้าหมาย

2. ด้านการอนุรักษ์ (Conservation)

การอนุรักษ์ของเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา มีแนวคิดในรูปแบบของการดูแลป้องกัน รักษา ปรับปรุง รวมถึงการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์กับชุมชนมากที่สุด ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับศักยภาพของกลุ่ม/องค์กรในลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาจะเป็นรูปแบบที่เหมือนกันกับด้านการสงวน คือ เน้นศักยภาพแกนนำเครือข่าย และอุดมการณ์ของสมาชิก การบริหารจัดการแบบบูรณาการร่วมในหลายๆภาคี ในบริบทของการฟื้นฟูและอนุรักษ์ลุ่มน้ำ ทำให้เห็นว่าในด้านการอนุรักษ์และการสงวนจะดำเนินการควบคู่กัน

3. ด้านการพัฒนา (Development)

การพัฒนา เป็นลักษณะของการปรับปรุง บูรณะ ทรัพยากรในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาให้สภาพดีขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับศักยภาพของกลุ่ม/องค์กรในลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ด้วยลักษณะของกิจกรรมจะเน้นในด้านการอนุรักษ์เป็นส่วนใหญ่ ในด้านของการพัฒนาจะเป็นส่วนในการเข้ามาช่วยเสริมให้ชุมชนเกิดความคิดในการแก้ไข ปรับปรุง บูรณะพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาให้

ดีขึ้น รวมถึงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในลุ่มน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด กิจกรรมที่เกิดขึ้นเกิดจากศักยภาพของแกนนำเครือข่ายในการถ่ายทอดความรู้สู่สมาชิกและชุมชน เช่น การทำนํ้าหมักชีวภาพ การทำให้ขยะมีมูลค่า เป็นต้น ในด้านการสนับสนุนจากภายนอกที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายก็จะเป็นส่วนที่จะช่วยเสริมให้มีการพัฒนา ปรับปรุง สิ่งใหม่ในการจัดการลุ่มน้ำได้ดีขึ้นอีกทางด้วย

4. ด้านการใช้ประโยชน์ (Using)

การใช้ทรัพยากร เป็นการนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ตอบสนองความต้องการของชุมชน บนพื้นฐานความยั่งยืนของทรัพยากร เมื่อเปรียบเทียบกับศักยภาพของกลุ่ม/องค์กรในลุ่มน้ำคลองอุตะเถา บทบาทของกลุ่ม/องค์กรจะเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนในลุ่มน้ำฯ ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกรูปแบบ ทั้งด้านการสงวน การอนุรักษ์ และการพัฒนา และในด้านของการใช้ประโยชน์ องค์กรภาครัฐและองค์กรท้องถิ่นจะเป็นกำลังสำคัญในการกระตุ้น ประชาสัมพันธ์ รวมถึงออกมาตรการต่างๆ ในการใช้ประโยชน์ จากแหล่งน้ำในลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ฉะนั้นศักยภาพในด้านองค์กร/บุคลากร และด้านการบริหารจัดการจะเป็นส่วนช่วยให้องค์กรท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำคลองอุตะเถาได้คุ้มค่า เช่น การให้บริษัท โรงงาน มีการบำบัดน้ำเสียก่อนทิ้งลงสู่ลำคลองอุตะเถา หรือประชาชนในพื้นที่ไม่ทิ้งขยะลงสู่ลำคลอง แต่เอาขยะนั้น ไปใช้ประโยชน์ได้ มีการปลูกป่าต้นน้ำทดแทน เป็นต้น

สรุปการเปรียบเทียบกิจกรรมและศักยภาพของเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถาต่อรูปแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน เนื่องจากกิจกรรมและการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่าย ยังคงมีจุดเด่น คือ เน้นการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน และมีศักยภาพด้านองค์กร/บุคลากร มีแกนนำที่เข้มแข็ง มีอุดมการณ์เดียวกัน รวมถึงในด้านการบริหารจัดการ กระบวนการเรียนรู้ และการถ่ายทอดความรู้ มีภาคีร่วมมือที่มีความหลากหลาย และด้านการสนับสนุนจากภายนอกที่มีองค์กรเห็นความสำคัญและเห็นการรวมตัวของเครือข่ายที่ต่อเนื่อง ทำให้การดำเนินการของเครือข่ายเป็นไปอย่างรวดเร็ว แต่ด้วยศักยภาพของการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่ยังขาดการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านของการคิด วางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล และการรับผลประโยชน์ร่วมกัน รวมทั้งกิจกรรมที่ทำไม่ใช่บทบาทหน้าที่โดยตรงของกลุ่ม/องค์กรในบางกลุ่ม/องค์กร ทำให้บางครั้งในการดำเนินกิจกรรมขาดความต่อเนื่อง กิจกรรมที่ดำเนินการยังคงอยู่เฉพาะกลุ่ม

ในการวิเคราะห์กระบวนการนโยบายผู้วิจัยทำการวิจัยโดยการกำหนดรูปแบบความร่วมมือของกลุ่ม ซึ่งจำแนกออกเป็นฝ่ายต่างๆ ตามแนวคิดกระบวนการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในกระบวนการสาธารณะจากฝ่ายต่างๆ (ประเวศ วะสี, 2547) ได้แก่ 1) ประชาชน/ประชาสังคม 2) สื่อมวลชน 3) นักวิชาการ/มหาวิทยาลัย/โรงเรียน 4) องค์กร

สนับสนุน 5) ภาคธุรกิจเอกชน 6) องค์กรทำงานด้านนโยบาย และ 7) ฝ่ายการเมือง ซึ่งกระบวนการสร้างภาคีความร่วมมือในการสร้างกระบวนการนโยบายสาธารณะ ผู้วิจัยอาศัยการสัมภาษณ์แกนนำกลุ่มต่างทั้งหมด 84 กลุ่ม จากทั้งหมด 112 กลุ่ม และจัดเวทีสาธารณะให้ครอบคลุมพื้นที่การศึกษา โดยผู้วิจัยได้ทำการแบ่งเป็นโซนพื้นที่ทั้งหมด 3 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่โซนต้นน้ำ (อำเภอสะเดา อำเภอลองหอยโข่ง) พื้นที่โซนกลางน้ำ (อำเภอหาดใหญ่) และพื้นที่โซนปลายน้ำ (อำเภอหาดใหญ่ อำเภอบางกล่ำ อำเภอกวนเนียง) ผลการศึกษาพบว่า

กระบวนการนโยบายสาธารณะของกลุ่ม/องค์กรแต่ละภาคีความร่วมมือในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุทะเขาเครือข่ายทั้ง 7 ภาคี ซึ่งกล่าวถึงการก่อตัวของกลุ่ม/องค์กรในแต่ละภาคี การมองปัญหาไปสู่การก่อตัวของนโยบายสาธารณะ และแนวทางผลักดันนโยบายสาธารณะนำไปสู่ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย ในเชิงของการดำเนินงานและผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมของกลุ่ม/องค์กรในภาคีต่างๆ และปัญหา/อุปสรรค ดังการวิเคราะห์ซึ่งแสดงในตาราง 11-17

ภาคประชาชน/ประชาสังคม

ตาราง 11 กระบวนการนโยบายสาธารณะของกลุ่ม/องค์กรภาคประชาชน/ประชาสังคม

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
1. กลุ่มต้นกล้าเพื่อการอนุรักษ์คลองอุตะเถา	<p>1. การก่อตัวของกลุ่มเกิดจากองค์กรหลายๆฝ่ายทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรสนับสนุน เข้ามาจัดโครงการ กิจกรรมเครือข่ายโรงเรียนในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ในช่วงปี พ.ศ. 2547 จึงจุดประกายให้กลุ่มนักเรียนกลุ่มหนึ่งในโรงเรียนพะตงประชานศิริวัฒน์ ซึ่งได้แนวคิดจากนักสืบสายน้ำรุ่นพี่ เห็นความสำคัญของลุ่มน้ำคลองอุตะเถา และต้องการให้มีการสืบทอดเจตนารมณ์ไปสู่รุ่นต่อไป เมื่อปี พ.ศ. 2549</p> <p>2. กลุ่มต้นกล้าฯ เล็งเห็นถึงปัญหาของลุ่มน้ำคลองอุตะเถาที่ขาดการดูแล การคำนึงถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม และผลกระทบที่เกิดขึ้นในลุ่มน้ำของประชาชน จึงเกิดแนวคิดในการกระตุ้นจิตสำนึก โดยเริ่มต้นจากกลุ่มเยาวชน ร่วมทำกิจกรรมที่เน้นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำฯ</p> <p>3. แนวทางในการขับเคลื่อนกระบวนการ เน้นการ</p>	<p>1. การดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม เน้นการจัดค่ายเพื่อสร้างจิตสำนึกอนุรักษ์ให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา โดยอาศัยการสนับสนุนจากองค์กรภาครัฐที่ทำงานด้านนโยบายสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ และองค์กรสนับสนุน</p> <p>2. ผลของการขับเคลื่อนกิจกรรม โดยดำเนินกิจกรรมประมาณ 1 ปีที่ผ่านมา เยาวชนเริ่มตื่นตัวเข้าร่วมเป็นสมาชิกมากขึ้น โดยโรงเรียนมีส่วนช่วยประสานความร่วมมือซึ่งครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำ ทั้งนี้ภาครัฐทั้งองค์กรที่ทำงานด้านนโยบายสิ่งแวดล้อม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่</p>	<p>1. การขับเคลื่อนของกิจกรรมยังเป็นกลุ่ม ๆ เดิม</p> <p>2. ขาดการสืบทอดเจตนารมณ์ต้นกล้ารุ่นต่อไป</p>

ตาราง 11 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	ประสานงานร่วมกับ โรงเรียนและครูแกนนำในเครือข่าย รวมทั้งการเข้าร่วมวางแผน ร่วมคิด ร่วมดำเนินการ และร่วมประเมินผลในการจัดโครงการขององค์กรภาครัฐที่ทำงานด้านนโยบายสิ่งแวดล้อม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควบคู่กับผลักดันจากกลุ่มเองในการสร้างเครือข่ายเยาวชนรักษ์คลองระดับลุ่มน้ำ	เห็นถึงพลังของกลุ่มเยาวชนดังกล่าว จึงดึงเข้ามาร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการจัดทำแผน และโครงการในพื้นที่ และการให้กลุ่มต้นกล้าฯ ฝึกประสบการณ์ในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง	
2. กลุ่มประชาคมรักษ์ป่าผาคำ	<p>1. การก่อตัวของกลุ่มเกิดจากการรวมกลุ่มกันของประชาชนในพื้นที่ซึ่งเป็นสหાયเก่ากัน มีอุดมการณ์ร่วมกันและใช้ชีวิตร่วมกับป่ามาตั้งแต่เด็ก มีเป้าหมายเพื่อปกป้องป่าต้นน้ำผาคำจากการบุกรุกป่าของนายทุนและประชาชนในพื้นที่ มีประธานกลุ่ม คือ คุณประวิทย์ทองประสม</p> <p>2. ด้วยผลกระทบจากวิกฤตการณ์การบุกรุกป่าผาคำในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา โดยนายทุนและประชาชนในพื้นที่เพื่อลักลอบตัดไม้เถื่อน ถางป่าเพื่อทำสวนยาง ซึ่งกลไกการแก้ปัญหาของภาครัฐที่ทำงานในพื้นที่ ขาดประสิทธิภาพในการทำงาน ไม่ได้รับการตอบสนอง</p>	<p>1. การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มเน้นการเดินทางตระเวนป่าต้นน้ำ การสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนเกิดการอนุรักษ์ป่าโดยการปลูกป่าทดแทนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และการผลักดันให้กลุ่มเป็นส่วนหนึ่งในการดูแลสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ และเป็นที่ยอมรับจากองค์กรภาครัฐ</p> <p>2. ผลจากการขับเคลื่อนกระบวนการของกลุ่ม พบว่า ผลจากการเดินทางตระเวนสามารถล้อมจับกุมผู้บุกรุก</p>	<p>1. ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน</p> <p>2. ขาดกลไกการประสานงานระหว่างองค์กรภาครัฐ</p>

ตาราง 11 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>จากรัฐเท่าที่ควร กลุ่มประชาคมฯ จึงมีแนวคิดในการรวมกลุ่มกันเดินลาดตระเวนเฝ้าระวังพื้นที่ป่าผาดำ และการกระตุ้นให้ประชาชนในพื้นที่ร่วมกันปลูกป่าทดแทน และคอยเป็นหูเป็นตาแทนภาครัฐ</p> <p>3. แนวทางผลักดันกระบวนการของกลุ่ม ด้วยจุดอ่อนของกลุ่มที่ภาครัฐมองว่าเป็นองค์กรเถื่อน จึงถูกปฏิเสธการสนับสนุนจากภาครัฐ ทำให้การขับเคลื่อนกระบวนการส่วนใหญ่มาจากกลุ่มสมาชิกร่วมมือกันผลักดัน กลุ่มจึงอาศัยกระบวนการของเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา เป็นส่วนช่วยในการสร้างกลไกความร่วมมือกับภาครัฐมากขึ้น เพื่อให้เกิดการทำงานที่ต่อเนื่องและเกิดพลังในการต่อต้านผู้บุกรุกป่า</p>	<p>รุกป่าได้และการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์เยาวชน ทำให้เกิดกลุ่มเยาวชนรักษ์ป่าผาดำขึ้นเพื่อสืบทอดเจตนารมณ์ของกลุ่มประชาคมฯ ทั้งนี้กลุ่มได้จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนเกษตรท่องเที่ยวอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมถูกต้องตามกฎหมายแล้ว</p>	
3. กลุ่มรักษ์คลองแห	<p>1. การก่อตัวของกลุ่มเกิดการจากการรวมตัวกันแบบไม่เป็นทางการของประชาชนในพื้นที่ตำบลคลองแห โดยมีแกนนำกลุ่ม คือ พระครูปลัดสมพร ฐานธมโม และคุณอุดม เพชรหนู มีเป้าหมายเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ตำบลคลองแห</p>	<p>1. การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มในด้านสิ่งแวดล้อม มีการประจุมร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่และใกล้เคียง และองค์กรในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา เพื่อวางแผนใน</p>	<p>1. การมีส่วนร่วมของสมาชิกยังมีน้อย</p> <p>2. เป็นองค์กรที่ไม่เป็นทางการจึงขาดงบประมาณในการ</p>

ตาราง 11 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>2. จากสภาพภูมิศาสตร์ของพื้นที่คลองแหเป็นพื้นที่ปลายน้ำของคลองอุตะเกาะและเป็นแหล่งรองรับขยะจากตัวเมืองหาดใหญ่ ทำให้เกิดปัญหาขยะในลำคลอง น้ำเน่าเสียและมีตะกอนหนาแน่น ทำให้คลองตื้นเขินส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ ทำให้กลุ่มร่วมกันวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว</p> <p>3. แนวทางการผลักดันกระบวนการของกลุ่ม คือการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ควบคู่กับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมในชุมชนคลองแห โดยการเสนอต่อเทศบาลเมืองคลองแหและภาคีเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเกาะในการผลักดันให้เกิดเป็นนโยบาย และการขับเคลื่อนโดยกลุ่มรักษ์คลองแหในการผลักดันให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมในพื้นที่ พัฒนาชุมชนคลองแหให้เป็นชุมชนตัวอย่างในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น</p>	<p>การป้องกันขยะจากตัวเมืองหาดใหญ่ การตื่นเงินของลำคลอง และปัญหาน้ำเสีย และในด้านศิลปวัฒนธรรม มีการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่เห็นความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชน</p> <p>2. ผลจากการขับเคลื่อนกระบวนการของกลุ่มในด้านสิ่งแวดล้อม มีการสร้างฝายดักขยะที่ได้มาตรฐานเพื่อรองรับขยะจากตัวเมืองหาดใหญ่ โดยการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเกาะ มีการประสานงานกับกรมท่าเรือเพื่อนำเรือดูดตะกอนจากคลอง ทั้งนี้มีการใช้ความรู้ ประสบการณ์ และภูมิปัญญาของสมาชิกในกลุ่มฯ ประดิษฐ์เครื่องมือในการดักขยะจาก</p>	<p>ดำเนินงานต้องอาศัยการสนับสนุนจากองค์กรภาครัฐ และองค์กรภายนอก</p>

ตาราง 11 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
		ถ้าคลองเองอีกด้วย ในด้านศิลปะ วัฒนธรรม มีการจัดกิจกรรมย้อนตำนานคลองแห การแข่งเรือยาวในลำคลองของกลุ่มรักษ์คลองแห เป็นต้น	
4. ชมรมรวบรวมเรื่องเมืองหาดใหญ่	<p>1. การก่อตัวของกลุ่ม เกิดขึ้นในช่วงที่ภาคประชาสังคมมีความตื่นตัวมากขึ้นมีการรวมตัวกันและเชื่อมโยงภาคีหลายๆภาคส่วน และเป็นช่วงที่มีหน่วยงานที่เป็นแหล่งทุนเข้ามามากขึ้น เช่น สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน สำนักงานกองทุนเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เป็นต้น ซึ่งกลุ่มดังกล่าวเกิดจากการรวมตัวของบุคคลในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ โดยมีบทบาทสำคัญในการรวบรวมข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ของเมืองหาดใหญ่และคลองอู่ตะเภา</p> <p>2. ด้วยแนวคิดของกลุ่มที่มองเห็นถึงปัญหาด้านศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นของคนในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่เริ่มลดน้อยลง อันเนื่องมาจากเป็นเมืองด้านธุรกิจ ประชาชนจึงมาจากหลายที่ หลาย</p>	<p>1. การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มมีการรวบรวมข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ของเมืองหาดใหญ่และคลองอู่ตะเภา โดยใช้ช่องทางในการสืบค้นประวัติศาสตร์ และการเผยแพร่ข้อมูลให้กับประชาชน ด้วยการจัดกิจกรรม เช่น การล่องคลองเพื่อสื่อถึงวัฒนธรรมของคนหาดใหญ่ในอดีต การสัมภาษณ์ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตั้งแต่กำเนิด และการจัดเวทีสนทนาถึงที่มา เป็นต้น</p> <p>2. ผลการดำเนินงานของกลุ่ม การผลักดันให้เกิดการสร้างศูนย์เรียนรู้</p>	1. ประชาชนยังเห็นความสำคัญของกิจกรรมน้อย

ตาราง 11 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>วัฒนธรรม จึงมีแนวคิดที่จะร่วมกันศึกษาและรวบรวมข้อมูลความเป็นมาของเมืองหาดใหญ่และคลองอู่ตะเภา นำไปเผยแพร่และถกสนทนากันในเวทีต่างๆ โดยเฉพาะเวทีสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงและเกิดจิตสำนึกรักพื้นที่</p> <p>3. แนวทางการผลักดันกระบวนการของกลุ่ม เกิดจากการที่สมาชิกซึ่งส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของกลุ่มอื่นๆ ด้วยเข้าไปเสริมในกิจกรรมที่กลุ่มต่างๆ จัดขึ้น ทั้งในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ และกิจกรรมของเครือข่ายคุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา เช่น วิทยาลัยวันศุกร์ เป็นต้น รวมถึงเน้นการทำกิจกรรมของเครือข่ายเองที่สื่อให้ประชาชนเห็นภาพประวัติศาสตร์ของเมืองหาดใหญ่และคลองอู่ตะเภา เช่น การล่องเรือ การเผยแพร่ข้อมูลเอกสาร เป็นต้น รวมทั้งแนวทางที่กำลังดำเนินการอยู่คือ การร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่นในการผลักดันให้มีการสร้างศูนย์เรียนรู้และข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ของเมืองหาดใหญ่และคลองอู่ตะเภา</p>	<p>และข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ของเมืองหาดใหญ่และคลองอู่ตะเภา ยังอยู่ในกระบวนการของภาครัฐ ในด้านการเผยแพร่ข้อมูลประชาชนที่เข้าร่วมในกระบวนการเริ่มต้นตัว เข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มและสมาชิกของกลุ่มอื่นๆ ที่เข้าร่วมในกระบวนการ ทำให้การสืบประวัติของเมืองหาดใหญ่และคลองอู่ตะเภา มีข้อมูลเชิงลึกมาสนับสนุนมากขึ้น</p>	

ตาราง 11 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
5. กลุ่มคนรักเมืองหาดใหญ่	<p>1. การก่อตัวของกลุ่ม เกิดขึ้นในช่วงที่ภาคประชาสังคมมีความตื่นตัวมากขึ้นมีการรวมตัวกันและเชื่อมโยงภาคีหลายๆภาคส่วน ควบคู่กับชมรมรวบรวมเรื่องเมืองหาดใหญ่ สมาชิกส่วนใหญ่เป็นคนกลุ่มเดียวกัน โดยมีแกนนำ คือ นพ.อนันต์ บุญโสภณ มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมกิจกรรมในการสร้างสานสัมพันธ์ และจิตสำนึกในการรักบ้านเกิดให้กับคนหาดใหญ่และผู้สนใจ</p> <p>2. เนื่องจากเมืองหาดใหญ่เป็นเมืองธุรกิจ มีการแข่งขันกันสูง ความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่าย มิตรสหายเริ่มลดน้อยลง รวมถึงมีการทำลายสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น กลุ่มรักเมืองหาดใหญ่จึงเห็นความสำคัญของปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในระยะยาว จึงมีแนวคิดในการใช้กิจกรรมเป็นตัวประสานความร่วมมือ ความสัมพันธ์ที่ดี และจิตสำนึกของประชาชนในพื้นที่หาดใหญ่และใกล้เคียง</p> <p>3. แนวทางการผลักดันกระบวนการของกลุ่ม เน้นการ</p>	<p>1. การดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม มีการจัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่มอื่นๆ เช่น ชมรมรวบรวมเรื่องเมืองหาดใหญ่ สหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ จัดโครงการรณรงค์บนลานเมือง เป็นประจำทุกเดือน โดยกิจกรรมเน้นการสานความสัมพันธ์อันดีและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของคนหาดใหญ่และผู้สนใจ เช่น การปลูกต้นไม้ในเมือง การจัดการเล่นที่สื่อถึงวัฒนธรรมของคนหาดใหญ่ เป็นต้น ทั้งนี้มีการจัดกิจกรรม/เสวนาร่วมกับกลุ่ม/ชมรมอื่นๆในหาดใหญ่ เพื่อกระตุ้นให้คนเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมด้วย</p> <p>2. ผลของการผลักดันการดำเนินกิจกรรมทำให้มีภาคีเครือข่ายความ</p>	1. ประชาชนยังเห็นความสำคัญของกิจกรรมน้อย

ตาราง 11 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	ประสานงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดกิจกรรม โดยมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกเดือน รวมทั้งการสร้างเครือข่ายการทำงานให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อดึงเข้ามาร่วมในการทำกิจกรรมให้มากขึ้น และดึงให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น	ร่วมมือมากขึ้น ประชาชนเริ่มเห็นถึงความสำคัญ แต่ยังอยู่ในวงจำกัด (ส่วนใหญ่มาจากเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตตะเกา)	
6. กลุ่มธนาคารชีวิตวัดดอน	<p>1. การก่อตั้งของกลุ่มเริ่มจากการที่ประชาชนในพื้นที่ที่ศรัทธาพระครูพิพัฒน โสคติ ซึ่งท่านเป็นพระนักพัฒนามีการพูดคุยกันเห็นว่าประชาชนในพื้นที่หาเข้ากินค่าไม่มีเงินออม จึงมีแนวคิดที่จะจัดตั้งการจัดตั้งกองทุนเพื่อการออมทรัพย์ขึ้น โดยการทำสัจจะเงินฝาก เน้นการให้มากกว่าการรับ ซึ่งก็คือไม่มีเงินปันผล แต่จะเอาส่วนนั้นมาจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกและชุมชน และช่วยเหลือด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่และเครือข่าย</p> <p>2. ผลจากการที่ ด.ต.นิคม ทองมุณี ซึ่งเป็นแกนนำในเครือข่ายรักษ์คลองอุตตะเกาและเป็นสมาชิกของกลุ่มธนาคารชีวิตวัดดอน มีกิจกรรมที่ส่งเสริมวัฒนธรรม</p>	<p>1. การดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม เน้นการออมทรัพย์โดยทำสัจจะวันละ 1 บาท ในส่วนของเงินปันผลจะนำไปช่วยเหลือชุมชนตามความจำเป็น ตลอดจนการให้สมาชิกกลุ่มเข้ามาร่วมกิจกรรมของเครือข่ายรักษ์คลองอุตตะเกา</p> <p>2. ผลของการผลักดันกิจกรรมของกลุ่มทำให้ปัจจุบันมีสมาชิกเพิ่มมากขึ้นประมาณ 900 กว่าคนครอบคลุมพื้นที่ 3 พื้นที่ คือ วัดอุตตะเกา วัดคูเต่า และวัดดอนมีเงินกองทุนหมุนเวียน</p>	1. ประชาชนในพื้นที่ยังไม่เข้าใจถึงถึงวัฒนธรรมของกลุ่ม ที่เน้นการให้มากกว่าการรับ ยังเห็นความสำคัญของกิจกรรมน้อย

ตาราง 11 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>ควบคู่กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม คือประเพณีการแข่งขันเรือซึ่งจัดเป็นประจำทุกปี และด้วยการที่ต้องใช้งบประมาณในการดำเนินกิจกรรมมาก ทางสมาชิกจึงเห็นพ้องกันในการแบ่งเงินกองทุนสนับสนุนทุกปี ทำให้กลุ่มดังกล่าวเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา โดยเข้ามาสนับสนุนในด้านต่างๆ ทั้งในด้านสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง</p> <p>3. แนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการของกลุ่ม มีแนวคิดของการให้มากกว่าการรับ ไม่มีเงินปันผล เน้นการช่วยเหลือชุมชน การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมมือและสนับสนุนเป็นโครงการของท้องถิ่น โดยเฉพาะ โครงการประเพณีการแข่งขันเรือ ซึ่งยึดถือปฏิบัติมาทุกๆปี</p>	<p>ประมาณ 5 ล้านบาท ทั้งนี้มีเครือข่ายความร่วมมือที่เพิ่มมากขึ้นทั้งในส่วนของภาครัฐ (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ภาคประชาสังคม (เครือข่ายในลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา) และองค์กรสนับสนุน (โครงการปฏิบัติการชุมชนและเมืองน่าอยู่) เป็นต้น</p>	
7. กลุ่มธรรมยาตราเพื่อลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	1. การก่อตัวของกลุ่มเริ่มจากการเดินทางจัดเสวนา และการทัศนศึกษาของพระนวกะ กลุ่มเสขิยธรรมในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ทำให้ทราบปัญหาของทะเลสาบ	1. การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มธรรมยาตราฯ เป็นกิจกรรมในลักษณะ "งานบุญ" มีการทำงานด้วยใจอาสาเสียสละ	1. การดำเนินกิจกรรมต้องอาศัยองค์กรอื่นๆเข้ามามีส่วนร่วมและมีความ

ตาราง 11 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>สภาพวิกฤตของทะเลสาบและบริเวณใกล้เคียงที่ได้พบเห็น ทั้งนี้รวมถึงประชาชนในพื้นที่ได้เห็นการดำเนินกิจกรรมของพระนวกะ จึงเข้าร่วมในกิจกรรมมากขึ้น เกิดการรวมตัวของแกนนำ จัดตั้งกลุ่มขึ้น</p> <p>2. จากวิกฤตการณ์ของกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาและลุ่มน้ำย่อย ทำให้กลุ่มพระนวกะเห็นพ้องกันว่าควรมีการดำเนินการช่วยเหลือ เพื่อสามารถพัฒนาศักยภาพของพระภิกษุในท้องถิ่น ที่จะแบกรับภาวะของสังคม และสามารถร่วมงานกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการแก้ปัญหาท้องถิ่นด้วย</p> <p>3. แนวทางการผลักดันกระบวนการของกลุ่ม กลุ่มธรรมยตราฯ ต้องอาศัยความร่วมมือจากองค์กรหลายๆ ฝ่ายในการทำงาน เพื่อให้สามารถมองเห็นปัญหาได้ อย่างเป็นองค์รวม โดยกิจกรรมมุ่งเน้นการเดินทาง กระตุ้นจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ให้กับประชาชน และเป็นการแสดงบทบาทของศาสนา</p>	<p>ให้ชาวบ้านและพระที่ร่วมกิจกรรมได้ ร่วมกันศึกษาปัญหา และหาแนวทาง ในการแก้ปัญหาโดยใช้หลักธรรม "อริยสัจ 4" ในการวิเคราะห์ปัญหา และหาหนทางแก้ไข เน้นกิจกรรม การเดินธรรมยตราและเพิ่มกิจกรรม การล่องเรือ</p> <p>2. ผลของการผลักดันกิจกรรมของกลุ่ม มีการเดินธรรมยตราทั้งหมด 9 ครั้ง โดยครั้งที่ 9 เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำ คลองอู่ตะเภา มีองค์กรที่เข้าร่วมจัด มากขึ้นครอบคลุมเครือข่ายความ ร่วมมือ รวมถึงประชาชนมีความ ตื่นตัวเข้าร่วมเดินกระบวน และเพิ่ม กิจกรรมการล่องเรือเพื่อให้สัมผัสกับ ปัญหาจริงๆ</p>	<p>หลากหลาย ทำให้บางครั้ง การประสานงานรวมถึง กระบวนการบูรณาการ ทางความคิดยังขาดความ ต่อเนื่องและชัดเจน</p> <p>2. ประชาชนในพื้นที่มี ส่วนร่วมน้อย</p>

ตาราง 11 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	ที่มีต่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ		
8. สภาวัฒนธรรมจังหวัดสงขลา	<p>1. การก่อตัวของกลุ่มเกิดจากการรวมกลุ่มของบุคคลที่มาจากตัวแทนขององค์กรดำเนินงานด้านวัฒนธรรมโดยสมาชิกมีครอบคลุมทั้งองค์กรภาครัฐ องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน องค์กรธุรกิจ และองค์กรวิชาการ โดยมีประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดสงขลา คือ นายชบ ยอดแก้ว ซึ่งเข้าร่วมขับเคลื่อนกระบวนการกับเครือข่ายกลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาในด้านของศิลปวัฒนธรรม</p> <p>2. ผลจากสภาพการดำเนินกิจกรรมทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นของจังหวัดสงขลาที่ผ่านมาอยู่ในสภาพ ต่างคนต่างทำตามลำพังตัวเองขาดการประสานงาน การร่วมมือ ตลอดจนขาดการรวมพลังอย่างเป็นระบบเป็นเหตุให้ศักยภาพในการดำเนินงานวัฒนธรรมในภาพรวมไม่เข้มแข็ง ทั้งนี้สภาวัฒนธรรมจังหวัดสงขลาจึงต้องการสร้างเครือข่ายประชาชนให้เกิดการหวงแหนวัฒนธรรมขึ้น</p>	<p>1. การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มเน้นการรักษา และฟื้นฟูจารีตประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาในท้องถิ่นของกลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาโดยการทำงานร่วมกับกลุ่ม/องค์กรในเครือข่ายฯ เช่น กิจกรรมย้อนตำนานคลองแห การนำหนังตะลุงมาแสดงในการสัมมนาของเครือข่ายฯ การขับเพลงเรือแหลมโพธิ์ เป็นต้น</p> <p>2. ผลการผลักดันของกิจกรรมของกลุ่มยังไม่เห็นผลมากนักเนื่องจากการตื่นตัวของประชาชนในจังหวัดในด้านศิลปวัฒนธรรมมีน้อย จังหวัดสงขลาเป็นเมืองธุรกิจ โดยเฉพาะเมืองหาดใหญ่ ทำให้การดำเนินการต้อง</p>	1. ประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภายังไม่ให้ความสำคัญในด้านวัฒนธรรมน้อย เริ่มจางหายจากพื้นที่

ตาราง 11 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	3. แนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการของกลุ่มคือการร่วมมือกับเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรต่างๆในจังหวัดสงขลา ในสร้างความสัมพันธ์ และการปลูกฝังให้กับกลุ่มเครือข่ายเพื่อให้กลุ่มเครือข่ายนำไปบ่มเพาะให้เกิดผลกับสมาชิกและประชาชนในชุมชน รวมทั้งการผลักดันของกลุ่มโดยตรงในการปลูกฝังจิตสำนึกให้กับเยาวชนและผู้สนใจในการใช้สื่อทางด้านศิลปวัฒนธรรม เข้าไปสู่กระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดสงขลา	ค่อยเป็นค่อยไป มุ่งเป้าหมายที่เยาวชน เพื่อไม่ให้วัฒนธรรมที่หลงเหลืออยู่สูญหายไป ผลที่เห็นเป็นรูปธรรมของเครือข่าย ก็คือ การดำเนินการจัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ ส่งเสริมเผยแพร่และพัฒนาวัฒนธรรมของท้องถิ่นควบคู่ไปกับเครือข่ายความร่วมมือ	
9. กลุ่มศึกษาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	1. การก่อตัวขององค์กรเกิดจากการรวมกลุ่มของนักวิชาการที่มีอุดมการณ์และเป้าหมายเดียวกัน คือ การสร้างความตระหนักและตื่นตัวให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในจังหวัดสงขลาให้ร่วมกันคำนึงถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต ซึ่งโครงสร้างกลุ่มเป็นแบบไม่เป็นทางการ สมาชิกส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของกลุ่มอื่นๆด้วย การทำงานจึงมีความเกี่ยวเนื่องและเชื่อมโยงกับองค์กรอื่นๆ ด้วย เช่น	1. การดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม มีการทำงานที่ใช้ความรู้ของนักวิชาการในกลุ่มศึกษาถึงข้อมูล ข้อเท็จจริงทั้งในเรื่องของปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น รวมทั้งผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการทำโครงการต่างๆ เช่น โครงการท่อก๊าซไทย-มาเลย์ โครงการโรงไฟฟ้าจะนะ เป็นต้น โดยการ	1. ยังไม่มีรูปแบบการทำงานที่ชัดเจน มีภาคีองค์กรหลายองค์กรที่ทำงานในรูปแบบเดียวกัน แต่การประสานงานยังไม่ต่อเนื่อง ทำให้ผลการดำเนินงานยังไม่ประสบความสำเร็จมากนัก

ตาราง 11 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>กลุ่มธนาคารชีวิตวัดดอน กลุ่มคนรักเมืองหาดใหญ่ เป็นต้น</p> <p>2. ผลจากปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เริ่มทวีความรุนแรงมากขึ้น ประกอบกับการมีโครงการของภาครัฐที่ทำให้มีการก่อสร้างอุโมงค์ลอดทะเลสาบสงขลา ปี พ.ศ. 2540 ทำให้เกิดการรวมกลุ่มในการที่ศึกษาถึงผลกระทบจากโครงการ ต่อผู้เพื่อสิ่งแวดล้อมจนโครงการต้องยุบลง และมีการดำเนินการเรื่อยมาเมื่อมีกิจกรรมหรือโครงการใดที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการจัดเวทีประชาพิจารณ์ ให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย</p> <p>3. แนวทางการผลักดันกระบวนการของกลุ่ม เน้นสร้างความตระหนักและตื่นตัวให้กับประชาชนในพื้นที่ กลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ศึกษาข้อมูล ข้อเท็จจริงในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเผยแพร่ข้อมูลให้กับประชาชนและผู้สนใจ ทั้งนี้แนวทางที่สำคัญอีกด้าน คือ การสร้าง</p>	<p>ทำงานร่วมกับภาคีเกี่ยวข้อง เช่น คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มาร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม</p> <p>2. ผลการดำเนินงานของกลุ่มได้รับการยอมรับจากนักวิชาการหลายๆฝ่าย รวมทั้งประชาชนที่ได้รับผลกระทบ ทั้งในด้านของการเคลื่อนไหวของกลุ่มเพื่อต่อต้าน คัดค้าน โครงการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยการค้นคว้าข้อมูล และข้อเท็จจริงที่ถูกต้องก่อนเพื่อเป็นข้อมูลอ้างอิง และในด้านการเผยแพร่ข้อมูลในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนที่สนใจ</p>	

ตาราง 11 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	เครือข่ายความร่วมมือมากขึ้น เน้นการทำกิจกรรมร่วมกับภาคีอื่นๆ		

กระบวนการนโยบายสาธารณะของกลุ่ม/องค์กรภาคประชาชน/ประชาสังคม

1. กระบวนการศึกษาปัญหา เนื่องจากการรวมตัวของกลุ่ม/องค์กรเกิดจากการรวมตัวของประชาชนในพื้นที่ ความสัมพันธ์ของกลุ่มเป็นแบบไม่เป็นทางการ ทำให้การทำงานไม่มีรูปแบบตายตัว ไม่มีการกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร ส่งผลให้กระบวนการผลักดันของภาคีมีการยืดหยุ่นในการทำงาน การศึกษาถึงปัญหาจึงเป็นเรื่องที่ง่ายขึ้น เพราะแกนนำกลุ่มส่วนใหญ่เป็นประชาชนในพื้นที่ การเข้าถึงปัญหาและความต้องการของประชาชน เป็นไปได้ง่าย

2. กระบวนการก่อรูปของนโยบายสาธารณะ แกนนำซึ่งมาจากประชาชนในพื้นที่ จึงเป็นส่วนสำคัญในการดึงคนในชุมชนเข้ามามีส่วนในการขับเคลื่อนกระบวนการนโยบาย เนื่องจากความสัมพันธ์ที่เป็นกันเอง แต่ด้วยข้อจำกัดของความไม่หลากหลายในภาคีการทำงาน บางครั้งทำให้การเรียนรู้ในกระบวนการนโยบายสาธารณะอาจบิดเบือน การต่อรองหรือการประสานงานในกลไกของภาครัฐไม่สามารถทำได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะองค์กรที่เกิดจากการรวมกลุ่มกันแบบหลวมๆ สมาชิกมีการเข้าออกง่ายตามความสมัครใจ จะเป็นจุดด้อยในการผลักดันกระบวนการนโยบายให้ภาครัฐยอมรับ และนำไปสู่กระบวนการกำหนดนโยบาย เช่น กลุ่มรักษัคลองแห กลุ่มประชาคมรักษ์ป่าผาดำ (ก่อนการจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชนเกษตร ท่องเที่ยว อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม) ที่ถูกมองว่าเป็นองค์กรเถื่อน การขออนุมัติงบประมาณในการทำกิจกรรมจากภาครัฐ จึงไม่ได้ผล

3. กระบวนการผลักดันนโยบายสาธารณะ ด้วยบทบาท/หน้าที่ในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาโดยภาพรวม มีทั้งที่มีเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่โดยตรง และที่เข้ามาช่วยขับเคลื่อนกระบวนการของเครือข่ายในลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา โดยบทบาทหน้าที่ส่วนใหญ่จะเน้นการกระตุ้นการสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนในพื้นที่ ทั้งในเชิงของการอนุรักษ์ การฟื้นฟูลุ่มน้ำฯ (กลุ่มต้นกล้าเพื่อการอนุรักษ์ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา, กลุ่มประชาคมรักษ์ป่าผาดำ, กลุ่มรักษัคลองแห, กลุ่มคนรักเมืองหาดใหญ่ และกลุ่มศึกษาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน) และด้านศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่ (ชมรมรวบรวมเรื่องเมืองหาดใหญ่, กลุ่มธนาคารชีวิตวัดคอน, กลุ่มชมรมยตราเพื่อลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และสภาวัฒนธรรม) ทั้งนี้ภาคีของภาคประชาชน/ประชาสังคมมีแนวทางที่เหมือนกัน คือ การเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการขับเคลื่อนกระบวนการทำงานของเครือข่าย และขยายเครือข่ายการทำงานให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ลดปัญหาในด้านงบประมาณ การประสานงานกับองค์กรอื่นๆ และการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างยั่งยืน

ภาคสี่/ประชาสัมพันธ์

ตาราง 12 กระบวนการนโยบายสาธารณะของกลุ่ม/องค์กรภาคสี่/ประชาสัมพันธ์

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
1. เว็บไซต์และจดหมายข่าวคลองอู่ตะเภา	<p>1. การก่อตัวของเว็บไซต์และจดหมายข่าว เป็นผลสืบเนื่องจากการประชุมในเวทีเครือข่ายคลองอู่ตะเภา ที่สนับสนุนให้มีการรวบรวมข้อมูลต่างๆของคลองอู่ตะเภา ที่อยู่อย่างกระจัดกระจายไปยังหลายๆหน่วยงาน แล้วนำมาจัดรวมใหม่ผ่านช่องทางสื่อสารทั้งในด้านของเว็บไซต์ และจดหมายข่าว โดยมีแกนนำที่ดูแลคือ คุณชาคริต โภชะเรือง</p> <p>2. ด้วยสาเหตุของการรวมตัวของกลุ่มต่างๆที่เกี่ยวข้องมาเป็นเครือข่ายรักษ์คลองอู่ตะเภาทำให้การประสานงานด้านกิจกรรม รวมถึงประเด็นข้อมูลข้อเท็จจริงต่างๆที่เกิดขึ้นในกลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาให้กับกลุ่ม/องค์กรในเครือข่ายไม่ทั่วถึง ข้อมูลอยู่กระจัดกระจายทำให้บางครั้ง องค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องขาดการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง ประเด็นปัญหาขาดภาคีความร่วมมือในการแก้ไข</p> <p>3. แนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการของกลุ่ม คือ</p>	<p>1. การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มจะเน้นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา และความเคลื่อนไหวของกลุ่ม/องค์กรในเครือข่ายๆ ทั้งนี้ได้ดำเนินการในเชิงนโยบายคือ การทำโครงการข่าวสืบสวนเชิงลึก ทำฐานข้อมูลเชิงนโยบายสาธารณะในพื้นที่ โดยมุ่งเน้นศึกษาผลกระทบของนโยบายสาธารณะจากภาครัฐที่ส่งผลต่อชุมชน</p> <p>2. ผลของผลักดันนโยบายและกิจกรรมของกลุ่ม มีการเสนอข่าวเชิงลึกอย่างต่อเนื่อง ทั้งระดับความรุนแรง ข้อมูลทางวิชาการ และความเกี่ยวข้องกับการพัฒนานโยบายสาธารณะ ซึ่งมีการสร้างเว็บไซต์</p>	<p>1. ยังไม่มีรูปแบบการทำงานที่ชัดเจน บางครั้งการประชาสัมพันธ์ขาดความต่อเนื่อง</p> <p>2. ประชาชนในพื้นที่ยังเข้าถึงข่าวสารได้น้อย อยู่ในวงจำกัด ส่วนใหญ่เป็นเพียงแกนนำของเครือข่ายที่รับรู้</p> <p>3. ความร่วมมือกับสื่อต่างๆ ไม่ได้ผลมากนัก เพราะสื่อส่วนใหญ่สนใจข่าวเชิงปรากฏการณ์ มีสีสันมากกว่าสนใจเชิงเนื้อหา</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	การร่วมกับกลุ่มเครือข่ายภาคสื่อมวลชนท้องถิ่น เช่น วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น เพื่อพัฒนารูปแบบการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ในทุกๆรูปแบบให้สมาชิกเครือข่าย และประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา เข้าถึงข้อมูลได้ง่ายขึ้น และทันต่อเหตุการณ์	ด้านนโยบายสาธารณะภาคใต้ เพิ่มอีกช่องทางของข่าวสาร รวมทั้งมีสื่อมวลชนอื่นๆ นำไปเสนอต่ออย่างกว้างขวาง	
2. วิทยุ 88.00 MHz (สภากาแฟ)	<p>1. การก่อตัวของกลุ่มที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาเกิดจากการประสานความร่วมมือกับวิทยุ 88.00 MHz เพื่อต้องการใช้สื่อรายการวิทยุเป็นช่องทางในการเสนอข่าวสารและวิเคราะห์ข่าวสารในพื้นที่และข่าวเด่น มีการเชิญผู้ร่วมรายการตามความเหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้ฟังร่วมแสดงความคิดเห็นในรายการ (phone in) และจัดสัมมนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อสรุปและประเมินผลกิจกรรม โดยใช้ชื่อว่า “สภากาแฟ” ทุกวันศุกร์ เวลา 10.00-11.00 น. มีแกนนำกลุ่ม คือ คุณ จริญญา หยูทอง</p> <p>2. ผลจากสื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อสารมวลชนที่มีบทบาทสำคัญ ต่อกระบวนการรับรู้และเรียนรู้ของ</p>	<p>1. การดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม คือ จัดรายการวิทยุเชิงข่าวและวิเคราะห์ข่าว มีการเชิญผู้ร่วมรายการที่เกี่ยวข้องในประเด็น เปิดโอกาสให้ผู้ฟังร่วมแสดงความคิดเห็นในรายการ (phone in) และจัดสัมมนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อสรุปและประเมินผลกิจกรรม โดยมีเนื้อหาสาระ คือ เสนอข่าวบริการที่เกี่ยวข้องกับสาธารณะ ข่าวความเคลื่อนไหวกิจกรรมนโยบายสาธารณะในชุมชนท้องถิ่น และระดับชาติ</p>	<p>1. ทีมงานยังไม่เพียงพอ ในการจัดเสวนาในพื้นที่ ต้องอาศัยเครือข่ายเข้ามาช่วยในการจัดกิจกรรม (สภากาแฟ)</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>ประชาชน ได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง อีกทั้งยังเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้รับสาร ที่ทันต่อทันในลักษณะของการสื่อสาร 2 ทาง โดยเฉพาะประเด็นปัญหาในพื้นที่ ทำให้เกิดกลุ่มทำงานด้านสื่อวิทยุขึ้นทั้งคลื่น 88.00 MHz และ 101.00 MHz</p> <p>3. แนวทางผลักดันกระบวนการของกลุ่ม คือ ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในการขอใช้ช่วงเวลาของคลื่นวิทยุ 88.00 MHz เป็นเวทีของการแลกเปลี่ยน จากนั้นก็ให้เป็นบทบาทของ ดีเจ และผู้ร่วมรายการในการพูดคุยเพื่อดึงให้ประชาชนที่ฟังร่วมแสดงความคิดเห็น และตอบปัญหาหรือข้อสงสัยที่ประชาชนอยากรู้เกี่ยวกับประเด็นนั้น รวมถึงการลงพื้นที่จริงเพื่อจัดเสวนาในประเด็นที่มีผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่นั้น</p>	<p>2. ผลการผลักดันกระบวนการของกลุ่ม คือ จำนวนผู้ฟังที่ร่วมแสดงความคิดเห็นในรายการ และจำนวนผู้ที่เข้าร่วมสัมมนา สรุปผลและประเมินผลการทำกิจกรรมขึ้นข่าวสารที่ทันต่อสถานการณ์ทำให้ภาครัฐตื่นตัวในการแก้ไขปัญหาภาคประชาชน เช่น ปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่ภาคใหญ่</p>	
3. วิทยุ 101.00 MHz (สวีส จูเนียร์)	1. การก่อตัวของกลุ่มมาจากการที่มีองค์กรพัฒนาเอกชน ชื่อ โครงการปฏิบัติการชุมชนและเมืองนำอยู่เข้ามาร่วมกิจกรรมกับภาคีต่างๆในพื้นที่ ทำให้มีการ	1. การดำเนินงานของกลุ่ม มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ โครงการห้องปัญญาทางอากาศ เพื่อส่งเสริม	1. ขาดงบประมาณในการผลักดันกิจกรรมให้เกิดความต่อเนื่อง เพื่อ

ตาราง 12 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>วางแผนจัดทำโครงการร่วมกัน โดยในกิจกรรมด้านเยาวชนมากขึ้นทำให้เกิดกลุ่มกิจกรรมอิสระเพิ่มมากขึ้น โดยกลุ่ม สวีท จูเนียร์เกิดจากการต้องการให้เยาวชนกล้าคิด กล้าแสดงออกขึ้น โดยใช้สื่อวิทยุเป็นช่องทางในการพัฒนาศักยภาพของเด็ก มีแกนนำกลุ่มคือ คุณชัชวาลิ เกิดชื่น ซึ่งเป็นนักจัดรายการวิทยุคลื่น 101.00 MHz</p> <p>2. เยาวชนถือเป็นประชากรกลุ่มใหญ่กลุ่มหนึ่งของประเทศ และการที่ให้เยาวชนมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งในการตัดสินใจ ต่อประเด็นปัญหาอันส่งผลกระทบต่อชีวิตของพวกเขาทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ถือเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง แต่ด้วยค่านิยมปัจจุบัน หรือ ที่มองอนาคตของเยาวชนจะเป็นไปในทิศทางใด ขึ้นอยู่กับ การวางแผนหรือการจัดการตามนโยบายของภาครัฐ นั้นเอง ดังนั้น การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับค่านโยบาย หรือ นโยบายสาธารณะให้กับเยาวชน จะเป็นปัจจัยสำคัญนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง จึงเกิดเป็นแนวคิดของกลุ่มในการผลักดันในการสร้างความคิดให้เด็ก เกิด</p>	<p>กระบวนการเรียนรู้เพื่อฝึกการเป็น D.J. Junior จัดค่ายอบรมเชิงปฏิบัติการ การข้อมูลพินิจและวิเคราะห์ และการสัมมนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานของกลุ่มเยาวชน เพื่อพัฒนาให้เยาวชนมีทักษะความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาบ้านเมือง และนโยบายต่างๆที่อาจจะมีผลกระทบต่อเยาวชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต</p> <p>2. ผลการผลักดันกระบวนการของกลุ่ม คือ เกิดนักจัดรายการวิทยุเยาวชน ที่มีความเข้าใจการทำงานด้านสื่อ และสามารถร่วมกันผลิตรายการได้และสามารถเชื่อมโยงให้คนในพื้นที่เห็นความเชื่อมโยงของกิจกรรมกับคลอง การแก้ปัญหาที่เกิดจากแนวคิดของเยาวชน</p>	<p>เสริมให้เยาวชนมีการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์เป็นรุ่นๆ</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>เป็นกิจกรรมขึ้น</p> <p>3. แนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการของกลุ่มคือการทำงานร่วมกับภาคีต่างๆ เช่น โรงเรียนในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา โครงการปฏิบัติการชุมชนและเมืองนำอยู่ ที่สนับสนุนแผนงานในการพัฒนาชุมชนเมืองหาดใหญ่ โดยผลักดันให้แผนงานดังกล่าวซึ่งเป็นหนึ่งใน 6 แผนงาน เข้าสู่กระบวนการกำหนดนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่</p>		
4. วิทยาลัยวันศุกร์	<p>1. การก่อตัวของกลุ่มเกิดจากความคิดของนักวิชาการอิสระ รวมถึงกลุ่มองค์กรประชาสังคมที่เคลื่อนไหวกิจกรรมต่างๆ ในจังหวัดสงขลา และจากการที่องค์กรเหล่านี้เข้ามาทำงานร่วมกันมีกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น และช่วงนั้นมีการก่อตัวขึ้นของ มหาวิทยาลัยเที่ยงคืนที่เชียงใหม่ ทำให้เกิดแนวคิดขึ้นว่าควรมีการนัดมาพูดคุยกันอาทิตย์ละครั้ง เพื่อผลักดันให้กลุ่มมีการติดต่อประสานสัมพันธ์ รวมทั้งมีการเสวนาในเรื่องที่เป็นประเด็นที่น่าสนใจ เกิดเป็นกลุ่มขึ้นมีนัดกันทุกวันศุกร์</p>	<p>1. การดำเนินการของกลุ่มเป็นจัดเสวนาในประเด็นต่างๆ ที่คนให้ความสนใจในช่วงนั้น รวมทั้งประเด็นที่เป็นความรู้ โดยการเชิญวิทยากรที่มีความรู้ในประเด็นนั้นเข้ามาพูดคุยทุกวันศุกร์ตอนค่ำ ที่คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม</p> <p>2. ผลการดำเนินงานของกลุ่มมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุกวันศุกร์</p>	<p>1. ขาดงบประมาณในการจัดการ</p> <p>2. การประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึงมากนัก ส่วนใหญ่สมาชิกเป็นกลุ่มบุคลากรและนักศึกษาในมหาวิทยาลัย</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>2. ผลจากการที่ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมในจังหวัดสงขลาเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มประชาสังคมที่มีการเคลื่อนกิจกรรมมาโดยตลอด เกิดการรวมกลุ่มกันเป็นร้อยต่อกันเกิดเป็นเครือข่ายเพื่อผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และการแก้ไขปัญหในพื้นที่ ทำให้เวทีการเสวนา การประชุมเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้กระบวนการผลักดันของกลุ่มและเครือข่ายมีพลังในการขับเคลื่อน ซึ่งวิทยาลัยวันศุกร์ก็เป็นองค์กรหนึ่งที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ดังกล่าวและเกิดจากการรวมตัวกันของแกนนำกลุ่มที่เคลื่อนไหวอยู่ในพื้นที่</p> <p>3. แนวทางการผลักดันกระบวนการของกลุ่ม คือเป็นตัวแทนของสื่อในการระดมความคิดของบุคคลหลายกลุ่ม หลายองค์กร หลายๆแนวคิด หลายๆวัย เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ทั้งในประเด็นที่กำลังน่าสนใจ และประเด็นที่เป็นความรู้ให้กับผู้สนใจ</p>	<p>ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2546 เป็นระยะเวลา 4 ปี จัดเวทีมาประมาณเกือบ 200 ครั้ง มีเว็บไซต์เป็นช่องทางเผยแพร่ความรู้ และ ประเด็น ในการ พุดคุยเสวนา ได้รับการตอบรับเพิ่มมากขึ้นทั้งกลุ่มแกนนำที่เป็นเครือข่าย กลุ่มนักวิชาการ ประชาชนผู้สนใจ รวมทั้ง นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เข้าร่วมร่วมเสวนาตามประเด็นที่แต่ละคนสนใจ</p>	
5. หนังสือพิมพ์โฟกัสภาคใต้	1. การก่อตัวขององค์กรมาจากแนวคิดของกลุ่มคนใน	1. การดำเนินงานขององค์กรในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาคือ การรวม	1. ยังไม่มีรูปแบบการประสานงานการทำ

ตาราง 12 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>พื้นที่ที่ทำงานด้านสื่อ ซึ่งมีชมรมสื่อมวลชนพันธมิตรขึ้นเพื่อทำกิจกรรมสร้างสรรค์สังคม ขับเคลื่อนกระบวนการทั้งด้านการเมืองและสังคมผ่านสื่อ และด้วยประสบการณ์ของแกนนำกลุ่มพบว่าแต่ละจังหวัดมีหนังสือพิมพ์ของตัวเองที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม และเป็นพลังขับเคลื่อนทางสังคมอย่างสร้างสรรค์ แต่ตอนนั้นเมื่อปี พ.ศ. 2538 พบว่าจังหวัดสงขลาไม่มีหนังสือพิมพ์ในกรอบที่กลุ่มคิด จึงได้ระดมทุน ก่อตั้งบริษัทขึ้นมาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสรรคกิจกรรมให้กับชุมชนในจังหวัดสงขลา รวมถึงภาคใต้</p> <p>2. แนวทางของกลุ่มไม่ชัดเจนในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเกา</p>	<p>สื่อมวลชนในพื้นที่ ทั้ง เว็บไซต์ คลองอุตะเกา วิทยุ 88.00 MHz, 101.00 MHz หนังสือพิมพ์ในจังหวัดสงขลาและองค์กรอิสระที่เข้ามาสนับสนุนโครงการและงบประมาณ จัดทำแผนงานในการสร้างกระบวนการผลักดันนโยบายสาธารณะ โดยการติดตาม สืบค้นข่าว นโยบายสาธารณะ ที่มีผลกระทบในพื้นที่จังหวัดสงขลา และลุ่มน้ำคลองอุตะเกา การจัดทำหนังสือข่าวสืบสวนนโยบายสาธารณะในพื้นที่จังหวัดสงขลา และการจัดทำห้องสมุดข่าว นโยบายสาธารณะในพื้นที่ภาคใต้</p> <p>2. ผลการผลักดันของกลุ่มอันเนื่องด้วยกลุ่มเป็นองค์กรธุรกิจบทบาทที่เกี่ยวกับลุ่มน้ำคลองอุตะเกาไม่ชัดเจน</p>	<p>แผนงานหรือดำเนินการต่างๆ ร่วมกัน เพื่อเป้าหมายในการอนุรักษ์คลองอุตะเกากับองค์กรในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเกาอย่างชัดเจน เพราะเป็นองค์กรธุรกิจ</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
		โดยผลที่เป็นรูปธรรม คือการเสนอข่าว ประเด็นร้อนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา และกิจกรรมที่ร่วมกับเครือข่ายสื่อมวลชนในการผลักดันการสืบค้นข่าวนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบในพื้นที่จังหวัดสงขลา และลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ซึ่งการดำเนินงานต่อเนื่องควบคู่กับการทำงานขององค์กร	
6. หนังสือพิมพ์สมิหลา ไทม์	1. การก่อตัวของกลุ่มไม่มีการกล่าวไว้ชัดเจน โดยองค์กรมีบทบาทในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาในด้านการเป็นสื่อในการนำเสนอข่าวสาร ประเด็นที่น่าสนใจในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา การให้การสนับสนุนในด้านของการนำเสนอข้อมูล การเก็บหลักฐานผ่านสื่อ ร่วมกับองค์กรในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการตีแผ่ความจริงเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่	1. การดำเนินงานขององค์กรในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา คือการรวมสื่อมวลชนในพื้นที่ ทั้ง เว็บไซต์ คลองอุตะเถา วิทยุ 88.00 MHz, 101.00 MHz หนังสือพิมพ์ในจังหวัดสงขลาและองค์กรอิสระที่เข้ามาสนับสนุนโครงการและงบประมาณ จัดทำแผนงานในการสร้างกระบวนการ	1. ยังไม่มีรูปแบบการประสานงานการทำงานหรือดำเนินการต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อเป้าหมายในการอนุรักษ์คลองอุตะเถากับองค์กรในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถาอย่างชัดเจน เพราะ

ตาราง 12 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา</p> <p>2. แนวทางของกลุ่มไม่ชัดเจนในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา</p>	<p>ผลักดันนโยบายสาธารณะ โดยการติดตาม สืบค้นข่าว นโยบายสาธารณะ ที่มีผลกระทบในพื้นที่จังหวัดสงขลา และลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา การจัดทำหนังสือข่าวสืบสวนนโยบายสาธารณะในพื้นที่จังหวัดสงขลา และการจัดทำห้องสมุดข่าว นโยบายสาธารณะในพื้นที่ภาคใต้</p> <p>2 ผลการผลักดันของกลุ่มอันเนื่องด้วยกลุ่มเป็นองค์กรธุรกิจบทบาทที่เกี่ยวกับลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาไม่ชัดเจน โดยผลที่เป็นรูปธรรม คือการเสนอข่าว ประเด็นร้อนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา และกิจกรรมที่ร่วมกับเครือข่ายสื่อมวลชนในการผลักดันการสืบค้นข่าว นโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบในพื้นที่</p>	เป็นองค์กรธุรกิจ

ตาราง 12 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
		จังหวัดสงขลา และลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ซึ่งการดำเนินงานต่อเนื่องควบคู่กับการทำงานขององค์กร	
7. หนังสือพิมพ์ทางไท	<p>1. การก่อตัวของกลุ่มไม่มีการกล่าวไว้ชัดเจน โดยองค์กรมีบทบาทในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาในด้านการเป็นสื่อในการนำเสนอข่าวสาร ประเด็นที่น่าสนใจในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา การให้การสนับสนุนในด้านของการนำเสนอข้อมูล การเก็บหลักฐานผ่านสื่อ ร่วมกับองค์กรในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการตีแผ่ความจริงเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา โดยเฉพาะประเด็นของป่าต้นน้ำผาดำ</p> <p>2. แนวทางของกลุ่มในการขับเคลื่อนกระบวนการมุ่งเน้นการสร้างข่าวสารที่เข้าถึงประชาชนในพื้นที่โดยตรง โดยเฉพาะในคอลัมภ์ที่เกี่ยวกับป่าต้นน้ำผาดำ องค์กรมีแนวคิดที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันให้เกิดการรับรู้ ข่าวสารและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ทุกภาค</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กรในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา คือ วัตถุประสงค์หลักคือ การนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน และน่าสนใจในพื้นที่จังหวัดสงขลา และลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาให้ประชาชนในพื้นที่ได้ติดตามข่าวสาร โดยในประเด็นที่เกี่ยวกับลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา คือการเขียนคอลัมภ์ที่เกี่ยวกับป่าต้นน้ำ และการขับเคลื่อนกิจกรรมของกลุ่มอนุรักษ์</p> <p>2. ผลการผลักดันของกลุ่มอันเนื่องด้วยกลุ่มเป็นองค์กรธุรกิจบทบาทที่เกี่ยวกับลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาไม่ชัดเจน โดยผลที่เป็นรูปธรรม คือการเสนอ</p>	1. ยังไม่มีรูปแบบการประสานงานการทำงานหรือดำเนินการต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อเป้าหมายในการอนุรักษ์ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาที่องค์กรในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาอย่างชัดเจน เพราะเป็นองค์กรธุรกิจ

ตาราง 12 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	ส่วน สามารถแก้ปัญหาได้ทันต่อสถานการณ์	ข่าว ประเด็นร้อนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา และการเขียนคอลัมภ์ที่แสดงข่าวคราว ความเคลื่อนไหว ประชาคมรักษ์ป่าผาคำ และข่าวที่เกี่ยวข้องกับป่าต้นน้ำผาคำ ซึ่งมีทางหนังสือพิมพ์ก็เป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนของกลุ่มประชาคมรักษ์ป่าผาคำ โดยการใช้สื่อในการนำเสนอความจริงที่เกิดขึ้นในพื้นที่	
8. กลุ่มมานีมานะ	1. การก่อตัวของกลุ่มมาจากการที่มีองค์กรพัฒนาเอกชน ชื่อโครงการปฏิบัติการชุมชนและเมืองนำอยู่เข้ามาร่วมกิจกรรมกับภาคีต่างๆในพื้นที่ ทำให้มีการวางแผนจัดทำโครงการร่วมกัน และเป็นช่วงที่เกิดกลุ่มกิจกรรมอิสระเพิ่มมากขึ้น โดยกลุ่มมานีมานะเกิดจากการรวมตัวของนักศึกษาที่ต้องการปลูกจิตสำนึกให้กับเด็กนักเรียนตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในคลองอุตะเถา โดยการจัดทำกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ผ่าน	1. การดำเนินงานของกลุ่มเป็นการนำสมาชิกซึ่งเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ร่วมกันผลิตสื่อละครที่สื่อถึงการอนุรักษ์ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา โดยจัดเป็นตอนๆ เช่น ตอน “น้ำมาปลาไม่กินมด” หรือ ตอน “น้ำลดมดไม่กินปลา” สื่อให้เห็นถึงการพึ่งพาอาศัยกัน เป็นต้น	1. เป็นการรวมตัวกันของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทำให้ไม่มี การวางแผน การดำเนินงานที่แน่นอน เป็นเพียงการรวมตัวเพื่อทำประโยชน์เพื่อสังคม ทำให้การทำงานยังไม่

ตาราง 12 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>สื่อศิลปะ</p> <p>2. เยาวชนถือเป็นประชากรกลุ่มใหญ่กลุ่มหนึ่งของประเทศ และการที่ให้เยาวชนมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งในการตัดสินใจ ต่อประเด็นปัญหาอันส่งผลกระทบต่อชีวิตของพวกเขาทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ถือเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง โดยทางกลุ่มมานีมานะ มีแนวคิดที่ว่าถึงแม้จะเป็นเด็กนักเรียนก็เป็นคนหนึ่งที่ใช้หน้าในคลองอยู่ตะเภาก็ควรได้รับรู้ถึงปัญหา และได้รับการปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์คลองอยู่ตะเภ</p> <p>3. แนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการของกลุ่มการจัดทำสื่อละคร โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมกับโครงการต่างๆของเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอยู่ตะเภ โดยการดึงให้เด็กเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ และปลูกฝังจิตสำนึกการรักษ์คลองอยู่ตะเภ</p>	<p>2. ผลของการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มซึ่งเป็นลักษณะของกิจกรรมเล็กๆที่แฝงให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แต่ด้วยกลุ่มเกิดจากแผนงานการสนับสนุนงบประมาณของโครงการปฏิบัติการชุมชนและเมืองนำอยู่ ประกอบกับการขาดคนสืบทอดทำให้ปัจจุบันกลุ่มดังกล่าวได้หยุดการเคลื่อนไหวกิจกรรมแล้ว</p>	<p>ต่อเนื่อง</p> <p>2. ยังขาดสมาชิกและกลุ่มเครือข่ายที่จะเข้ามาขับเคลื่อนให้กิจกรรมเป็นรูปธรรมมากขึ้น</p> <p>3. ขาดงบประมาณในการสานต่อกิจกรรมให้เกิดความต่อเนื่อง</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
9. บ้านหนังสือชุมชน หาดใหญ่	<p>1. การก่อตั้งของกลุ่มเกิดจากการได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จังหวัดสงขลา ในปี 2548 โดยจัดให้เป็น “แหล่งเรียนรู้ของชุมชน”</p> <p>2. จากการก่อตั้งของกลุ่มที่มองเห็นถึงปัญหาของกลุ่มชุมชนเมืองหาดใหญ่ ขาดการพบปะสังสรรค์ การดำเนินชีวิตที่ใช้แบบวิถีเดิมของคนหาดใหญ่หายไป กลายเป็นชุมชนใหม่ จึงเกิดแนวคิดว่าจะบางครั้งการแสวงหาเงินทองหรือปัจจัยภายนอกเราก็ไม่เคยพบความสุขที่แท้จริงยั่งยืนคืออะไร หากแต่ความผูกพันฉันท์เครือญาติ ความภาคภูมิใจเหมาะสมและความสุขที่แท้นั้นอยู่ใกล้ๆ ใกล้ตัวนั้นคือบ้านและชุมชนของเราเองต่างหาก</p> <p>3. แนวทางการขับเคลื่อนของกลุ่ม คือ การใช้แนวคิด “ร่วมเสพ ร่วมสร้าง ร่วมสุข” เป็นหลักในการเรียนรู้ โดยเน้นความรื่นรมย์สนุกสนานให้เป็น “ห้องสมุดที่มีชีวิต” โดยใช้ลักษณะของกิจกรรม ฟัง-เขียน-อ่าน-พูด -</p>	<p>1. การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มเน้นการให้บริการสื่อสิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ ทรัพยากรสารสนเทศ (ไอที) ข่าวสาร จุลสารจดหมายข่าว ข้อมูลของท้องถิ่นและชุมชน รวมทั้งการจัดกิจกรรม การเสวนา การละเล่น การแสดงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นท้องถิ่นและชุมชนควบคู่กันไป</p> <p>2. ผลการผลักดันกิจกรรมของกลุ่มพบว่าในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาจากการเปิดตัวของห้องสมุด เป้าหมายและวัตถุประสงค์หลายๆอย่างยังไม่บรรลุมากนัก ด้วยพื้นที่อำเภอหาดใหญ่เป็นลักษณะของชุมชนเมือง การร่วมเรียนรู้กับชุมชนนับเป็นสิ่งใหม่ แม้ห้องสมุดบ้านหนังสือจะมีวัตถุประสงค์</p>	1. ประชาชนยังไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการใช้ห้องสมุด และการจัดกิจกรรมมากนัก

ตาราง 12 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	สร้าง -แสดง และสัจจร เป็นแนวทางในการดำเนินงานควบคู่กันไปกับการเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้ “ข้อมูล-เอกสารท้องถิ่น” ให้ประชาชนในพื้นที่เห็นความสำคัญมากขึ้น รวมทั้งการทำงานร่วมกับกลุ่มเครือข่ายที่มีลักษณะงานคล้ายๆกัน เช่น ชมรมรวบรวมเรื่องเมืองหาดใหญ่ รวมทั้งองค์กรสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดหาหนังสือด้วย	ประสงค์ที่ชัดเจน แต่ก็ได้ถือหลักใหญ่ใจความว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นองค์ประกอบสำคัญเสมอการดึงให้ประชาชนในพื้นที่สนใจในเรื่องของทุนทางสมอง ความคิด การเรียนรู้ จึงเป็นเรื่องที่ค่อยเป็นค่อยไป	

กระบวนการนโยบายสาธารณะของกลุ่ม/องค์กรภาคสื่อ/ประชาสัมพันธ์

1. กระบวนการศึกษาปัญหา เนื่องจากการรวมตัวของกลุ่ม/องค์กรเกิดจากการรวมตัวของชนชั้นกลาง ความสัมพันธ์ของกลุ่มเป็นแบบที่เป็นทางการ (หนังสือพิมพ์ และวิทยุ) และไม่เป็นทางการ (เว็บไซต์คลองอู่ตะเภาและจดหมายข่าว, วิทยาลัยวันศุกร์, กลุ่มมานีมานะ และบ้านหนังสือชุมชนหาดใหญ่) แต่ด้วยฐานของแกนนำแต่ละกลุ่มมีการผลักดันอยู่ในแวดวงของการผลิตสื่อด้วยกัน ทำให้การทำงานสามารถประสานกันได้ง่ายขึ้นในประเด็นของกลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา กระบวนการศึกษาปัญหาขององค์กรต้องอาศัยการขับเคลื่อนของกระบวนการของภาคีอื่นๆเป็นส่วนช่วยในการนำเสนอ และวิเคราะห์ข่าวสาร เพื่อนำไปเผยแพร่ รวมทั้งการใช้ทรัพยากรบุคคลของกลุ่ม/องค์กรเองในการเข้าไปสัมผัส และร่วมกิจกรรมของชุมชนเพื่อให้ได้ข้อมูล ข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง และทันต่อเหตุการณ์

2. กระบวนการก่อรูปของนโยบายสาธารณะ เนื่องด้วยประสบการณ์ของแกนนำกลุ่มซึ่งส่วนใหญ่เคยสัมผัสกับสังคม การเมืองมาโดยตลอดทำให้การเรียนรู้ในกระบวนการนโยบายสาธารณะจึงง่ายขึ้น ด้วยเหตุนี้กระบวนการก่อตัวของกระบวนการนโยบายของกลุ่มจึงมีผลต่อกลุ่มคนส่วนใหญ่ ด้วยระบบสังคมที่สื่อมีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ทำให้กระบวนการของภาคีของกลุ่ม/องค์กรภาคสื่อ/ประชาสัมพันธ์ซึ่งมีความหลากหลายของคนทำงาน และการทำงานที่มีส่งผลกระทบต่อสังคมวงกว้างทำให้เป็นจุดเด่นสำคัญที่ทำให้กระบวนการนโยบายสาธารณะนำไปสู่การกำหนดของภาครัฐได้เร็วยิ่งขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภาคีอื่นๆมีส่วนช่วยในการผลักดันด้วย

3. กระบวนการผลักดันนโยบายสาธารณะ ด้วยบทบาท/หน้าที่ของกลุ่ม/องค์กรภาคสื่อ/ประชาสัมพันธ์ในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาในภาพรวม มีทั้งสื่อที่ทำงานในเชิงองค์กรธุรกิจ และสื่อที่เกิดจากประชาชน โดยสื่อที่ทำงานเชิงธุรกิจ เป็นสื่อทางด้านวิทยุและหนังสือพิมพ์ บทบาทที่สำคัญคือ การเสริมช่องทางรับรู้ของประชาชนในพื้นที่ทั้งในเชิงของการแลกเปลี่ยนผ่านสื่อวิทยุและสื่อหนังสือพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ทางไท ที่มีคอลัมภ์หนึ่งกล่าวถึงความเคลื่อนไหวของกลุ่มประชาคมรักษ์ป่าผาดำในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกป่าต้นน้ำพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา เป็นต้น ในส่วนของสื่อที่เกิดจากการรวมกลุ่มของประชาชน มีบทบาทที่หลากหลาย ทั้งในด้านของการเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ จดหมายข่าว(เว็บไซต์และจดหมายข่าวคลองอู่ตะเภา) การกิจกรรมเสวนา (วิทยาลัยวันศุกร์) การใช้สื่อละคร (กลุ่มมานีมานะ) และศูนย์หนังสือในพื้นที่ (บ้านหนังสือหาดใหญ่) บทบาทของกลุ่ม/องค์กรเหล่านี้ซึ่งมีความหลากหลายและมีจุดแข็งของแต่ละองค์กรเอง มีการทำงานที่อิสระ ทำให้เป็นส่วนสำคัญในการเข้ามาช่วยเสริมและผลักดันนโยบายสาธารณะให้กับเครือข่าย

นักวิชาการ/มหาวิทยาลัย/โรงเรียน

ตาราง 13 กระบวนการนโยบายสาธารณะของกลุ่ม/องค์กรภาคนักวิชาการ/มหาวิทยาลัย/โรงเรียน

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
1. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ *(ภาพรวมทั้งหมด)	<p>1. การก่อตัวขององค์กรที่เข้าไปมีส่วนร่วมในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาอย่างจริงจัง ปี พ.ศ. 2546 ที่มีการสนับสนุนงบประมาณการดำเนินการของเครือข่าย โดยสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และเป็นสถานที่ที่มีการประชุมกลุ่มแกนนำเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ที่คณะวิทยาศาสตร์ โดยการนำของคุณประโชติ อินทร์ถาวร ประธานเครือข่ายรักษ์คลองอู่ตะเภาและกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นผลให้มหาวิทยาลัยมีความตื่นตัวมากขึ้น มีนักวิชาการและนักศึกษาลงพื้นที่ทำวิจัยในพื้นที่ เช่น คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ เป็นต้น</p> <p>2. ผลจากการตื่นตัวของกลุ่ม/องค์กรเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ทำให้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เห็นปัญหาของพื้นที่มากขึ้นและด้วยศักยภาพของนักวิชาการและเครื่องมือที่พร้อมในการทำวิจัย และการ</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร คือ การจัดทำแผนแม่บทลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา การจัดโครงการที่เน้นการอนุรักษ์และการฟื้นฟูในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา เช่น การอบรมการทำน้ำหมักชีวภาพ ของคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม การร่วมกับโรงเรียนในพื้นที่จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น : รักษ์คลองอู่ตะเภา เป็นต้น การให้บริการชุมชน และการให้นักศึกษาได้เรียนใน การทำวิจัยในพื้นที่เพื่อสัมผัสกับปัญหาและความต้องการของชุมชน</p> <p>2. ผลของการผลักดันกระบวนการขององค์กร มีความเป็นรูปธรรมสูง เพราะมีการติดตาม ตรวจสอบ ทั้งในด้านของการจัดทำแผนแม่บทลุ่มน้ำ</p>	<p>1. ในบทบาทของความ เป็น นักวิชาการ ของบุคลากรมหาวิทยาลัยที่เข้าไปเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา บางครั้งแนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการกับความ คิดของภูมิปัญญาของชาวบ้านแตกต่างกัน ทำให้เกิดความขัดแย้งกัน</p>

ตาราง 13 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>ให้ความรู้กับชุมชน ทำให้ในช่วง 2-3 ปี ที่ผ่านมามีการเข้าไปร่วมดำเนินการในพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหา และการจัดการความรู้ให้กับชุมชน</p> <p>3. แนวทางการผลักดันกระบวนการขององค์กร เน้นการประสานงานกับองค์กรภาครัฐ ทั้งในส่วนขององค์กรที่ทำงานด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเชื่อมโยงด้านข้อมูล และการดำเนินงานเป็นภาคร่วมในการบูรณาการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ในส่วนของมหาวิทยาลัยเองก็เน้นการส่งเสริมนักวิชาการให้ความรู้และบริการชุมชน และการส่งนักศึกษาทำวิทยานิพนธ์ในพื้นที่ด้วย</p>	<p>ทะเลสาบสงขลา ที่เป็นจุดเริ่มต้นในการวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบในพื้นที่ลุ่มน้ำย่อยทั้งหมด การบริการชุมชนที่ประชาชนในพื้นที่ได้รับความรู้ และตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่บางพื้นที่ รวมถึงทำให้นักศึกษาเกิดกระบวนการทำงานเป็นระบบ มีผลการวิจัยที่สามารถนำไปปรับใช้กับพื้นที่ได้จริง</p>	
<p>2. โรงเรียนพะตงประชานทีริวัฒน์ *(ภาพรวมทั้งหมด)</p>	<p>1. การก่อตัวของกลุ่มเกิดจากองค์กรหลายๆฝ่ายทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรสนับสนุนเข้ามาจัดโครงการ กิจกรรมเครือข่ายโรงเรียนในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ในช่วงปี พ.ศ. 2547 จึงจุดประกายให้เกิดเครือข่ายโรงเรียนขึ้นจำนวนมาก เช่น เครือข่ายโรงเรียนรักษ์คลอง (GLOBE) เครือข่ายครูรักษ์คลองอู่</p>	<p>1. การดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เริ่มตั้งแต่การจัดกิจกรรมการบูรณาการคลองอู่ตะเภาให้นักเรียนในโรงเรียน การเปิดสอนวิชารักษ์คลองอู่ตะเภา การจัดทำหลักสูตร</p>	<p>1. การเข้าร่วมกระบวนการของโรงเรียนในเครือข่ายยังไม่มีชัดเจน และจริงจัง ซึ่งส่วนใหญ่โรงเรียนในเครือข่ายจะเข้าร่วม</p>

ตาราง 13 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>ตะเภา เครือข่ายหลักสูตรรักษัคลองอยู่ตะเภา ซึ่งมีโรงเรียนพะตงประชานคีรีวัฒน์เป็นแกนนำ</p> <p>2. ผลจากการรวมตัวของโรงเรียนจนเกิดเครือข่ายโรงเรียนเพิ่มมากขึ้นในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอยู่ตะเภา ทำให้มีการจัดกิจกรรมร่วมกันทั้งสายน้ำ ได้เห็นปัญหาของแต่ละโซนน้ำ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ทำให้เกิดแนวคิดของการแก้ปัญหาแบบบูรณาการร่วมกันครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยให้โรงเรียนเป็นแกนนำของเครือข่ายโรงเรียน และเป็นแกนสำคัญในการดึงให้กลุ่ม/องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมในกระบวนการของเครือข่าย เกิดเป็นภาคีความร่วมมือที่เข้มแข็งมากขึ้น มีองค์กรที่คอยสนับสนุนให้การทำงานเกิดความต่อเนื่อง</p> <p>3. จากผลดังกล่าวทำให้โรงเรียนมีแนวทางในการที่จะผลักดันให้กระบวนการเกิดการบูรณาการอย่างยั่งยืน โดยการผลักดันกิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เข้าสู่นโยบายขององค์กรภาครัฐที่ทำงานด้าน</p>	<p>ท้องถิ่น : รักษัคลองอยู่ตะเภา ร่วมกับเครือข่ายโรงเรียน การจัดกิจกรรมนักสืบสายน้ำร่วมกับองค์กรภาครัฐ ทั้งนี้ได้ดำเนินการร่วมกับกลุ่ม/องค์กรในเครือข่ายทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรสนับสนุน และองค์กรภาคประชาสังคม ในการขับเคลื่อนกระบวนการของเครือข่ายในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอยู่ตะเภา เช่น การจัดค่ายเยาวชนรักษัคลองอยู่ตะเภาทั้ง 3 โซน การทำกิจกรรม 1 ตำบล 1 สายน้ำ : เพื่อการอนุรักษ์ เป็นต้น</p> <p>2. ผลการผลักดันของกระบวนการขององค์กร เนื่องจากโรงเรียนพะตงประชานคีรีวัฒน์เป็นโรงเรียนแกนนำของเครือข่ายโรงเรียนในลุ่มน้ำคลองอยู่</p>	<p>กระบวนการในช่วงที่มีการทำกิจกรรมเท่านั้น ทำให้การทำงานของเครือข่ายยังไม่เห็นผลเท่าที่ควร</p> <p>2. เด็กนักเรียนที่สนใจกิจกรรมของเครือข่ายยังมีน้อย และยังขาดการสืบทอดจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง ทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง</p>

ตาราง 13 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>สิ่งแวดล้อม สถาบันการศึกษา และเข้าสู่แผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น การทำหลักสูตรสาระท้องถิ่น ที่สามารถนำไปปรับใช้กับโรงเรียนอื่นๆในพื้นที่และโรงเรียนที่สนใจได้ เป็นต้น</p>	<p>ตะเภา มีการดำเนินกิจกรรมที่หลากหลายและต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ทำให้ผลตอบรับจากประชาชนและเยาวชนดีขึ้น มีการจัดตั้งกลุ่มเยาวชนต้นกล้าเพื่อการอนุรักษ์คลองอุตะเภา โดยมีแกนนำจากโรงเรียนพะตง ประชานศิริวัฒน์ ในส่วนขององค์กรภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็ได้ นำเอาแนวคิดกระบวนการทำงานของโรงเรียนนำไปปรับใช้เป็นแผนการดำเนินงานขององค์กร เช่น การเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ โดยให้โรงเรียนมีส่วนร่วมการตรวจสอบคุณภาพน้ำ การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เป็นต้น</p>	

* เหตุผลของการนำเอากลุ่ม/องค์กร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และ โรงเรียนพะตงประธานคีรีวัฒน์ เป็นตัวแทนภาพรวมทั้งหมดของ ภาศึกษาณักวิชาการ/มหาวิทยาลัย/โรงเรียน เนื่องจาก

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เป็นองค์กรหลักในกระบวนการขับเคลื่อนของภาคดังกล่าว ทั้งในด้านของการบริการ วิชาการ ผลการวิจัยในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา หรือการให้นักศึกษาเข้าไปเรียนรู้กับชุมชนในพื้นที่ทั้งในเชิงของกิจกรรมและวิทยานิพนธ์

โรงเรียนพะตงประธานคีรีวัฒน์ เป็นองค์กรที่สำคัญในการขยายกลุ่ม/องค์กรในเครือข่ายโรงเรียนในพื้นที่รอบลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา โดยเฉพาะ ประเด็นในด้าน การทำหลักสูตรท้องถิ่น : รักษ์คลองอู่ตะเภา และเครือข่ายโรงเรียนรักษ์คลอง (GLOBE) รวมทั้งยังเป็นโรงเรียนที่จุดประกายให้เกิดเครือข่าย กลุ่มต้นกล้ารักษ์คลองอู่ตะเภาโดยมีแกนนำเยาวชนส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียน

กระบวนการนโยบายสาธารณะของกลุ่ม/องค์กรภาคนักวิชาการ/มหาวิทยาลัย/โรงเรียน

1. กระบวนการศึกษาปัญหา เนื่องจากการรวมตัวของกลุ่ม/องค์กรเกิดจากการรวมตัวของชนชั้นกลางเป็นข้าราชการและเป็นกลุ่ม/องค์กรที่มีเครือข่ายความร่วมมือมากที่สุดของภาคีทั้งหมดในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ความสัมพันธ์ของกลุ่มเป็นแบบที่เป็นทางการ ด้วยฐานความรู้ที่ดี รวมถึงมีการชำนาญการทางวิชาการ กระบวนการศึกษาปัญหาของกลุ่ม/องค์กรจึงมีการดำเนินการแบบมีขั้นตอน เป็นรูปแบบที่แน่นอน และสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ให้เห็นถึงความเป็นมาของปัญหา และการคาดคะเนของผลกระทบที่จะเกิดขึ้นได้

2. กระบวนการก่อรูปของนโยบายสาธารณะ เนื่องด้วยความรู้ ความสามารถเป็นจุดเด่นของภาคีดังกล่าว ทำให้การมองปัญหาจึงมีการวิเคราะห์ถึงสาเหตุและผลกระทบ ด้วยข้อมูลทางวิชาการและผลการวิจัย ทำให้น่าเชื่อถือ การเรียนรู้ถึงกระบวนการนโยบายสาธารณะจึงเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กร และเป็นฐานสำคัญในการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำฯ ได้เรียนรู้ถึงกระบวนการดังกล่าว ดังนั้นกระบวนการก่อรูปของนโยบายสาธารณะของภาคีภาคนักวิชาการ/มหาวิทยาลัย/โรงเรียน จึงเกิดจากฐานความรู้ของนักวิชาการ นักเรียน นักศึกษา ในการลงพื้นที่ไปสัมผัสกับประเด็นต่างในชุมชน และดึงให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการผลักดันกระบวนการนโยบายสาธารณะด้วย

3. กระบวนการผลักดันนโยบายสาธารณะ ด้วยบทบาท/หน้าที่ของกลุ่ม/องค์กรภาคนักวิชาการ/มหาวิทยาลัย/โรงเรียนในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาในภาพรวมทั้งหมดจะมุ่งเน้น การบริการชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาทั้งในด้านของการส่งนักวิชาการให้ความรู้กับประชาชนในพื้นที่ในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ การพัฒนาให้นักศึกษา และนักเรียนได้ดำเนินกิจกรรม สัมผัสกับสถานการณ์จริงในพื้นที่ และเรียนรู้ในการแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตในสังคม ทั้งนี้แนวทางในการผลักดันกระบวนการนโยบายสาธารณะของภาคีโดยภาพรวม คือ การพัฒนาศักยภาพขององค์กรทั้งในด้านทัศนคติของนักวิชาการ ด้านองค์ความรู้ แนวคิดในการบริการชุมชน และการส่งเสริมให้นักศึกษา และนักเรียนได้สัมผัสกับกิจกรรมนอกสถานศึกษามากขึ้น เช่น การทำกิจกรรมกับชุมชน การทำวิจัยในชุมชน เป็นต้น

องค์กรสนับสนุน

ตาราง 14 กระบวนการนโยบายสาธารณะของกลุ่ม/องค์กรภาคองค์กรสนับสนุน

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
1. โครงการปฏิบัติการชุมชนและเมืองนำอยู่	<p>1. การก่อตัวของกลุ่มในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ซึ่งเป็นองค์กรพัฒนาเอกชนจากมูลนิธิชุมชนไท มีแนวคิดในการส่งเสริมและปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ระหว่างคนในเขตชุมชนเมืองให้มีส่วนร่วมในกระบวนการต่างๆมากขึ้น พื้นที่จังหวัดสงขลาเป็นพื้นที่นำร่องดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นกับประชาชนในชุมชนเมืองขนาดใหญ่</p> <p>2. เนื่องจากเมืองหาดใหญ่เป็นเมืองธุรกิจ มีการแข่งขันกันสูง การมีส่วนร่วม ความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายมิตรสหายเริ่มลดน้อยลง รวมถึงมีการทำลายสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น ทางองค์กรจึงมีแนวคิดในการส่งเสริมและปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนให้มีส่วนร่วมในทุกๆด้าน ควบคู่กับสร้างจิตสำนึกของประชาชนในพื้นที่หาดใหญ่และลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา</p> <p>3. แนวทางการผลักดันกระบวนการของเครือข่าย เน้น</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร เน้นสนับสนุนงบประมาณและร่วมประสานงานกับองค์กรทุกๆภาคีในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ในการจัดการปัญหาในลุ่มน้ำฯ โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกๆขั้นตอน รวมทั้งการวางแผนงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่</p> <p>2. ผลการผลักดันกระบวนการของโครงการเกิดขึ้นตามแผนงาน ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม แต่เป็นเพียงช่วงที่มีการดำเนินโครงการ ยังไม่มีการสานต่อกิจกรรมมากนัก ทั้งนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมประสานงานมากขึ้น ในการจัดทำแผนพัฒนาเมืองหาดใหญ่ร่วมกัน</p>	<p>1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตทำงานยังมีน้อย เนื่องจากพื้นที่เป็นชุมชนเมือง การรวมตัวกันของประชาชนยังมีน้อย และให้ความสำคัญกับปัญหาน้อย</p>

ตาราง 14 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>แผนงานดังนี้ การจัดการขยะโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน การฟื้นฟู คูแลแม่น้ำ ลำคลอง การอนุรักษ์เมืองเก่าศิลปวัฒนธรรม และการแก้ไขปัญหาชุมชนในเมืองตามโครงการ “บ้านมั่นคง”</p>		
<p>2. เครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพจังหวัดสงขลา</p>	<p>1. การก่อตัวของเครือข่าย ก่อตัวขึ้นจากกลุ่มประชาคมสุขภาพจังหวัดสงขลา มีกิจกรรมเคลื่อนไหวในการสร้างเสริมสุขภาพ ทั้งในระดับนโยบายและกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมในพื้นที่ เป็นเวทีการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากบุคคลสาธารณะที่มีอยู่อย่างหลากหลายในจังหวัดสงขลา กลุ่มประชาคมดังกล่าวได้รับมอบหมายจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ดำเนินการสร้างกิจกรรมสุขภาพในระดับจังหวัด</p> <p>2. ผลจากการที่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดสงขลาสนใจปัญหาสิ่งแวดล้อมของทะเลสาบสงขลามากขึ้น เกิดองค์กรต่างๆมากขึ้น และได้มีการระดมความคิดในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับสุขภาพ เกิดเป็นเครือข่ายประกอบ</p>	<p>1. การดำเนินงานของเครือข่าย เน้นการสนับสนุนงบประมาณและการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนในด้านต่างๆ เช่น เกษตรเพื่อสุขภาพ อาหารปลอดภัย ออกกำลังกาย สิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญา สื่อพื้นบ้าน สื่อสารสาธารณะ การมีส่วนร่วมในระบบบริการ และประเด็นอื่นๆ โดยมีโครงการที่สำคัญที่ดำเนินการในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา คือ โครงการด้านสื่อสารสาธารณะ (สื่อสารนโยบายเชิงบวกในพื้นที่ : คลองอู่ตะเภา) และในด้านสิ่งแวดล้อม (โครงการเยาวชนฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำผาคำเพื่อสุขภาพ</p>	<p>1. องค์กรภาครัฐที่มีบทบาทและหน้าที่ และการจัดการปัญหาที่คล้ายกัน ยังเข้ามามีส่วนร่วมน้อย ทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จอย่างเต็มที่</p>

ตาราง 14 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>กับการได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพเมื่อปี พ.ศ. 2547 ทำให้เครือข่ายมีโครงการทั้งในเชิงสุขภาพและสิ่งแวดล้อมลงในพื้นที่จังหวัดสงขลา รวมทั้งในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาด้วย</p> <p>3. แนวทางการผลักดันกระบวนการของเครือข่าย เน้นการสร้างเครือข่ายด้านสุขภาพในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาเพื่อให้เกิดภาคีเครือข่ายเพิ่มมากขึ้น และการร่วมแก้ไขปัญหาภัยกับเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาครบถ้วนทุกกระบวนการจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ทั้งการจัดโครงการร่วมกับเครือข่ายรักษ์คลองอู่ตะเภา และการดำเนินโครงการเอง</p>	<p>และสิ่งแวดล้อม) เป็นต้น</p> <p>2. ผลการผลักดันกระบวนการทำงานของเครือข่าย มีส่วนให้การจัดทำแผนสุขภาพจังหวัดจนแล้วเสร็จ และได้บรรลุข้อตกลง (MOU) การสร้างสุขภาพของจังหวัดสงขลानำแผนสุขภาพไปสู่การปฏิบัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และภาคประชาชน รวมถึงมีการสนับสนุนกิจกรรมอย่างต่อเนื่องในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547</p>	
3. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)	1. การก่อตัวขององค์กรในการเข้ามาดำเนินการในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาในช่วงเดียวกับที่มีการตื่นตัวในด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม พร้อมกับการผลักดันของกลุ่มประชาคมสุขภาพ และเครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพจังหวัดสงขลา	1. การดำเนินงานเน้นการสนับสนุนงบประมาณ และการดำเนินกิจกรรมร่วมกับองค์กรภาคีสุขภาพ และองค์กรในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา โดยยึดประเด็นในด้านการส่งเสริมสุขภาพและ	1. บทบาทขององค์กร เน้นการสนับสนุนในการทำโครงการและการทำวิจัย ทำให้ในด้านของการจัดการ

ตาราง 14 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>2. ผลจากการตื่นตัวของเรื่องสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดสงขลา มีองค์กรที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุนและร่วมแก้ไข ผลักดันในประเด็นที่องค์กรสนใจ เพื่อให้เกิดการทำงานที่ต่อเนื่อง และประสานงานกันกับภาคีเครือข่ายสุขภาพและลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา</p> <p>3. แนวทางการผลักดันกระบวนการขององค์กร เน้นการสนับสนุนในทุกๆด้าน โดยคำนึงถึงพันธกิจหลักคือการสร้างเสริมสุขภาพที่ดีให้กับคนในชุมชนอย่างยั่งยืน</p>	<p>ด้านสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ</p> <p>2 ผลการผลักดันกระบวนการ การสนับสนุนได้รับการตอบรับอย่างดี และต่อเนื่องจากภาคีเครือข่าย แต่ยังมีข้อจำกัดในด้านของการประเมินผล การขับเคลื่อนกิจกรรมของกลุ่มภาคีที่รับนโยบายขององค์กรไปปฏิบัติ</p>	<p>แก้ไขปัญหาในพื้นที่ของกลุ่ม/องค์กร ที่ได้รับการสนับสนุนยังไม่ตรงเป้าหมายเท่าที่ควร</p>
<p>4. มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.)</p>	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาในช่วงเดียวกับที่มีการตื่นตัวในด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม พร้อมกับการผลักดันของกลุ่มประชาคมสุขภาพ และเครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพจังหวัดสงขลา ซึ่งองค์กรได้ทำงานควบคู่กับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)</p> <p>2. ผลจากการตื่นตัวของเรื่องสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดสงขลา มีองค์กรที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุน</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร มีการจัดทำโครงการร่วมกับกลุ่ม/องค์กรในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาตามแผนงานการพัฒนา นโยบายสาธารณะ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ของหน่วยงานราชการ ชุมชน นักวิชาการ และสื่อมวลชน ตลอดจนการทำงานแบบเครือข่าย</p>	<p>1. บทบาทขององค์กร เน้นการสนับสนุนในการทำโครงการและการทำวิจัย ทำให้ในด้านของการจัดการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ของกลุ่ม/องค์กร ที่ได้รับการสนับสนุน ยัง</p>

ตาราง 14 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>และร่วมแก้ไข ผลักดันในประเด็นที่องค์กรสนใจ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และประสานงานกันกับภาคีเครือข่ายสุขภาพและลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา</p> <p>3. แนวทางการผลักดันขององค์กร เน้นการสนับสนุนการวิจัยเชิงนโยบายมากขึ้น มีการจัดเวทีเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับสาธารณชนและกลุ่มเป้าหมายเฉพาะในแต่ละเรื่อง โดยใช้องค์ความรู้เป็นตัวกลางในการสื่อสารสร้างเครือข่ายและร่วมมือกับหน่วยงานและองค์กรต่างๆ เพื่อร่วมสร้างและร่วมใช้ประโยชน์จากความรู้</p>	<p>รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้าใจและความเข้มแข็งของภาคีต่างๆของสังคม</p> <p>2. ผลการผลักดันกระบวนการ การสนับสนุนได้รับการตอบรับอย่างดี และต่อเนื่องจากภาคีเครือข่าย แต่ยังมีข้อจำกัดในด้านของการประเมินผล การสานต่อกิจกรรมของกลุ่มภาคีที่รับนโยบายขององค์กรไปปฏิบัติ</p>	<p>ไม่ตรงเป้าหมายเท่าที่ควร</p>
<p>5. สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์</p>	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินงานในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา เริ่มจากการแกนนำในการผลักดันการแก้ปัญหาลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา เป็นคณะกรรมการขององค์กร คือ คุณประโชติ อินทร์ถาวร จึงมีส่วนสำคัญในการดึงองค์กรเข้ามามีส่วนร่วม</p> <p>2. ผลจากแกนนำองค์กรเห็นความสำคัญของปัญหาในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาและเห็นช่องทางในการดึง</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร เน้นสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาและเป็นองค์กรประสานงานระหว่างกลุ่มเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาในการทำกิจกรรมร่วมกันของเครือข่ายฯ</p>	<p>1. งบประมาณในการทำกิจกรรมมีไม่เพียงพอ ทำให้กิจกรรมของเครือข่ายบางครั้งขาดความต่อเนื่อง</p>

ตาราง 14 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>องค์กรเข้ามามีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาในกลุ่มน้ำฯ โดยการให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>3. แนวทางผลักดันกระบวนการของเครือข่าย คือ การแบ่งสรรงบประมาณในการบริการสังคม และสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นสื่อกลางในการประสานความร่วมมือระหว่างกลุ่ม/องค์กรในเครือข่าย รัศมีคลองอุต๊ะเทา</p>	<p>2. ผลการดำเนินงาน มีการแบ่งสรรงบประมาณในการพัฒนาคลองอุต๊ะเทาและการตอบแทนสังคมอย่างความต่อเนื่องทุกปี</p>	
<p>6. สถาบัน วิจัย ระบบ สุขภาพภาคใต้</p>	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการเข้ามาดำเนินการในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุต๊ะเทาในช่วงเดียวกับที่มีการตื่นตัวในด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม พร้อมกับการผลักดันของกลุ่มประชาคมสุขภาพ และเครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพจังหวัดสงขลา ซึ่งองค์กรที่เป็นหน่วยงานของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทำงานด้านวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพในพื้นที่ภาคใต้</p> <p>2. ผลจากการตื่นตัวของเรื่องสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดสงขลา มีองค์กรที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุนและร่วมแก้ไข ผลักดันในประเด็นที่องค์กรสนใจ</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กรในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุต๊ะเทา โดยการดำเนินการตามแผนงานระบบสุขภาพในพื้นที่พหุวัฒนธรรม และด้านนโยบายสาธารณะเพื่อคุณภาพชีวิต ซึ่งเป็นเครือข่ายเดียวกันกับมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ โดยการจัดเวทีกลางของเครือข่ายรัศมีคลองอุต๊ะเทาอย่างต่อเนื่อง</p> <p>2. ผลการผลักดันกระบวนการขององค์กร การสนับสนุนและการทำวิจัย</p>	<p>1. องค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ยังให้ความสนใจในการดำเนินการขององค์กรน้อย การทำงานจึงอยู่ในกรอบจำกัด และการทำงานต้องขึ้นอยู่กับต้นสังกัด</p>

ตาราง 14 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>เพื่อให้เกิดการทำงานที่ต่อเนื่อง และประสานงานกันกับภาคีเครือข่ายสุขภาพและลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา</p> <p>3. แนวทางการผลักดันกระบวนการของกลุ่ม คือ การปรับกระบวนการทัศน์ของนักวิจัย ให้คิดเชิงระบบมองเห็นถึงความเชื่อมโยงของระบบสุขภาพ โดยอาศัยการทำ Research Mapping และ การแลกเปลี่ยนในเวทีวิชาการ การสร้างทีมนักวิจัยที่มีทั้งกลุ่มที่มีศักยภาพสูงปานกลาง และกลุ่มที่ยังต้องการพัฒนาศักยภาพเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ไปด้วยกันและดึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่การตั้ง โจทย์วิจัยและการร่วมศึกษาวิจัย</p>	<p>ได้รับการตอบรับอย่างดี และต่อเนื่องจากภาคีเครือข่าย แต่ยังมีข้อจำกัดในด้านของการประเมินผล การสานต่อกิจกรรมของกลุ่มภาคีที่รับนโยบายขององค์กรไปปฏิบัติ</p>	

กระบวนการนโยบายสาธารณะของกลุ่ม/องค์กรภาคองค์กรสนับสนุน

1. กระบวนการศึกษาปัญหา เนื่องจากการรวมตัวของกลุ่ม/องค์กรเกิดจากการรวมตัวของชนชั้นกลาง ความสัมพันธ์ของกลุ่มเป็นแบบทางการ องค์กรส่วนใหญ่มีบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกันออกไป แต่ด้วยลักษณะของแผนงานขององค์กรที่มีส่วนในการช่วยเหลือ และสนับสนุนให้เกิดการจัดการในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ทำให้กระบวนการศึกษาปัญหาขององค์กรจึงขึ้นอยู่กับแผนงานขององค์กรเหล่านั้น เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.) หรือสถาบันวิจัยระบบสุขภาพภาคใต้ (สวรส.) ที่มองประเด็นปัญหาในเรื่องของสุขภาพ เป็นต้น การมองปัญหาของภาคีดังกล่าวจึงขึ้นอยู่กับกรอบแผนงานของแต่ละองค์กร

2. กระบวนการก่อรูปของนโยบายสาธารณะ เนื่องด้วยองค์กรในภาคีดังกล่าวส่วนใหญ่มีลักษณะของการทำงานที่การกำหนดนโยบายขององค์กรเองในการทำงาน ดังนั้นการก่อตัวของนโยบายสาธารณะจึงอ้างอิงกับแนวทางนโยบายของแต่ละองค์กรนั้น โดยการมองปัญหาอยู่ในกรอบจำกัดขององค์กร ความสัมพันธ์ขององค์กรในภาคีจึงแยกออกจากกันด้วย พันธกิจที่แตกต่างกัน เช่น องค์กรด้านสุขภาพก็มีพันธกิจในด้านการจัดการด้านสุขภาพ สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ก็มีพันธกิจในด้านเงินทุน เป็นต้น

3. กระบวนการผลักดันนโยบายสาธารณะ ด้วยบทบาท/หน้าที่ในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาโดยภาพรวมของภาคีดังกล่าว เน้นการสร้างแนวทางการประสานความร่วมมือกับกลุ่ม/องค์กรในพื้นที่เพื่อร่วมดำเนินกิจกรรมตามแผนงานขององค์กรสนับสนุน และสนับสนุนในด้านต่างๆ เช่น งบประมาณ บุคลากร ในส่วนที่จำเป็นและเกิดประโยชน์กับประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา

องค์กรภาครัฐทำงานด้านนโยบายสิ่งแวดล้อม

ตาราง 15 กระบวนการนโยบายสาธารณะของกลุ่ม/องค์กรภาครัฐทำงานด้านนโยบายสิ่งแวดล้อม

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
1. สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่องก่อนที่จะเกิดเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา แต่เมื่อมีการก่อตั้งเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถาขึ้นทำให้องค์กรสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และสามารถประสานความร่วมมือได้อย่างเต็มที่</p> <p>2. เนื่องจากองค์กรเป็นองค์กรที่มีการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมมีพื้นที่รับผิดชอบส่วนหนึ่งอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จึงมองเห็นปัญหาโดยภาพรวมของพื้นที่ซึ่งครอบคลุมลุ่มน้ำคลองอุตะเถาด้วย ทำให้การวางแผนนโยบายเป็นการแก้ปัญหาเชิงบูรณาการมองผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยภาพรวมในทุกๆด้าน</p> <p>3. แนวทางการผลักดันกระบวนการขององค์กรในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา เน้นกระบวนการที่การส่งเสริมกิจกรรมหนึ่งตำบล หนึ่งสายน้ำ : เพื่อการอนุรักษ์ ให้เป็นกิจกรรมต่อเนื่องโดยให้ประชาชนและ</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กรในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ได้มีการจัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และลุ่มน้ำย่อย รวมถึงการจัดโครงการที่อาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เช่น โครงการ 1 ตำบล 1 สายน้ำ : เพื่อการอนุรักษ์ เป็นต้น</p> <p>2. ผลการผลักดันกระบวนการของเครือข่ายในช่วงหลังจากการก่อตั้งเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถา ส่งผลให้การตอบรับจากประชาชนดีขึ้น เข้าถึงความต้องการของประชาชน และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น ทั้งในด้านการคิด วางแผน ลงมือปฏิบัติ และร่วมติดตาม</p>	<p>1. การประสานงานระหว่างเครือข่ายยังมีน้อย ขาดบุคลากรในการประสานงานกับเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p> <p>2. มีพื้นที่รับผิดชอบมาก</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>เครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถาบริหารจัดการภายในพื้นที่รับผิดชอบ ประกอบกับการพัฒนาศักยภาพ เสริมสร้างความพร้อม และพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรให้สามารถจัดการ กำกับ ดูแล แหล่งกำเนิดมลพิษในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและความสำคัญในการรักษาและฟื้นฟูคุณภาพน้ำลุ่มน้ำคลองอุตะเถาให้กับผู้บริหารและสมาชิกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีต่างๆทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนเพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนให้เกิดการฟื้นฟูคุณภาพน้ำและลดปัญหามลพิษในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>ตรวจสอบ โดยเฉพาะในประเด็นของ คุณภาพน้ำ</p>	
<p>2. สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสงขลา</p>	<p>1. มีการก่อตั้งขององค์กรคล้ายกับสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16</p> <p>2. การมองปัญหา และข้อค้นพบขององค์กรก็มีลักษณะคล้ายกับสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 ที่เน้นการมองปัญหาแบบบูรณาการและกำหนดนโยบาย แต่องค์กรมีพื้นที่ดูแลน้อยกว่าคือ จังหวัดสงขลา</p>	<p>การดำเนินงานขององค์กร มีการดำเนินงานขององค์กรในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ได้มีการจัดทำแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครทรัพยากรธรรมชาติ</p>	<p>1. มีบุคลากรไม่เพียงพอต่อการกิจ</p> <p>2. พื้นที่การรับผิดชอบมาก ทำให้การดูแล และการแก้ปัญหาอย่างไม่ทั่วถึง</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>3. แนวทางการผลักดันกระบวนการขององค์กรในการจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา คือ มุ่งเน้นการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ในทุกๆด้าน จัดทำโครงการร่วมกับเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา เพื่อแก้ไขปัญหาลุ่มน้ำอย่างยั่งยืน และส่งเสริมกิจกรรมการสร้างจิตสำนึกให้กับเยาวชนในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา เช่น การจัดค่ายเยาวชนรักษาลุ่มน้ำคลองอุตะเถา กิจกรรมส่งเสริมในด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ เป็นต้น</p>	<p>และสิ่งแวดล้อมหมู่บ้านและเมือง (ทสม.) ครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา และการสนับสนุนงบประมาณในการทำโครงการในพื้นที่ เช่น โครงการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน และชุมชน</p> <p>2. ผลการผลักดันกระบวนการของเครือข่ายในช่วงหลังจากการก่อตั้งเครือข่ายรักษาลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ส่งผลให้การตอบรับจากประชาชนดีขึ้น การทำงานเข้าถึงความต้องการของประชาชน และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น ทั้งในด้านการคิด วางแผน ลงมือปฏิบัติ และร่วมติดตามตรวจสอบ</p>	
<p>3. สำนักงานประปาหาดใหญ่</p>	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่องก่อนที่จะเกิดเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา หลังจากเกิด</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร เน้นการสนับสนุนงบประมาณในด้านของการดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายลุ่มน้ำ</p>	<p>1. บทบาทของสำนักงานในการแก้ไขปัญหาคลองอุ</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>เครือข่ายทำให้องค์กรเห็นปัญหาและความต้องการของประชาชนมากขึ้น และสามารถประสานงานกับองค์กรที่เกี่ยวข้องในการร่วมกันแก้ไขปัญหาได้ง่ายขึ้น</p> <p>2. องค์กรเป็นองค์กรที่มีการทำงานด้านบริการประชาชนและการดูแลคุณภาพน้ำใต้ดินและบนดิน จึงสามารถมองเห็นปัญหาโดยภาพรวมของพื้นที่ซึ่งครอบคลุมลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาด้วย ทำให้การบริการและการแก้ไขปัญหาสามารถมองผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่โดยภาพรวมในทุกๆด้าน</p> <p>3. แนวทางการผลักดันกระบวนการขององค์กร เน้นทำการตรวจสอบวิเคราะห์คุณภาพน้ำใต้ดิน เพื่อนำไปผลิตเป็นน้ำประปาในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา แก้ปัญหาน้ำเค็มในชุมชน ที่ไม่สามารถใช้น้ำประปาดื่มได้</p>	<p>คลองอู่ตะเภา และเป็นองค์กรในการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำร่วมกับองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง</p> <p>2.ผลการดำเนินงาน มีการจัดทำโครงการในการซ่อมแซมและดูแลคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ทำให้ประชาชนในพื้นที่ มีน้ำอุปโภคและบริโภคอย่างเพียงพอ และสะอาดปลอดภัย</p>	<p>ตะเภายังมีน้อย ส่วนใหญ่เป็นการสนับสนุนในด้านข้อมูลและความร่วมมือ</p>
4. กรมป่าไม้จังหวัดสงขลา	1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่องก่อนที่จะเกิดเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา หลังจากเกิดเครือข่ายทำให้องค์กรเห็นปัญหาและความต้องการของ	1. การดำเนินงานขององค์กร มีการดำเนินการดูแล ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าในภาพรวมของจังหวัดโดยเน้นการทำงานประสานกับองค์กรในสังกัด เช่น	1. ประชาชนในพื้นที่ยังเห็นความสำคัญของกิจกรรมน้อย 2. พื้นที่ดูแลรับผิดชอบ

ตาราง 15 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>ประชาชนมากขึ้น และสามารถประสานงานกับองค์กรที่เกี่ยวข้องในการร่วมกันแก้ไขปัญหาได้ง่ายขึ้น</p> <p>2. องค์กรเป็นองค์กรที่มีการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมโดยการดูแล รักษาทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าในพื้นที่จังหวัดสงขลา จึงสามารถมองเห็นปัญหาโดยภาพรวมของพื้นที่ซึ่งครอบคลุมต้นน้ำทั้ง เทือกเขาน้ำค้าง เทือกเขาแก้ว และเทือกเขาย่อยๆในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาด้วยการดูแล ฟื้นฟู และการแก้ไขปัญหาสามารถมองผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่โดยภาพรวมในทุกๆด้าน</p> <p>3. แนวทางการผลักดันของกระบวนการของกลุ่ม เน้นการจัดกิจกรรมร่วมกับเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ในการจัดการด้านป่าต้นน้ำ เช่น การปลูกป่าทดแทนร่วมกับประชาชนและกลุ่ม/องค์กรในพื้นที่ สนับสนุนทรัพยากรต่างๆ ในการทำกิจกรรมของเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา เช่น งบประมาณ ทรัพยากรบุคคลในการเป็นวิทยากร เป็นต้น</p>	<p>สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 20 หน่วยจัดการต้นน้ำคลองอู่ตะเภา เป็นต้น ทั้งนี้มีการสนับสนุนงบประมาณในการทำโครงการในพื้นที่คลองอู่ตะเภา โดยให้ความสำคัญกับการปลูกป่าทดแทนในพื้นที่คลองอู่ตะเภาเป็นโครงการสำคัญ</p> <p>2. ผลการผลักดันกระบวนการของเครือข่ายในช่วงหลังจากการก่อตั้งเครือข่ายรักษ์คลองอู่ตะเภา ส่งผลให้การตอบรับจากประชาชนดีขึ้น การทำงานเข้าถึงความต้องการของประชาชน และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น ทั้งในด้านการคิด วางแผน ลงมือปฏิบัติ และร่วมติดตามตรวจสอบ</p>	<p>ขอบกว้างทำให้การแก้ไขปัญหายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
5. หน่วยจัดการต้นน้ำคลองอุตะเถา	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการในพื้นที่กลุ่มน้ำคลองอุตะเถา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่องก่อนที่จะเกิดเครือข่ายกลุ่มน้ำคลองอุตะเถา หลังจากเกิดเครือข่ายทำให้องค์กรเห็นปัญหาและความต้องการของประชาชนมากขึ้น และสามารถประสานงานกับองค์กรที่เกี่ยวข้องในการร่วมกันแก้ไขปัญหาได้ง่ายขึ้น</p> <p>2. องค์กรเป็นองค์กรที่มีการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมโดยการดูแล รักษาทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าในพื้นที่จังหวัดสงขลา จึงสามารถมองเห็นปัญหาโดยภาพรวมของพื้นที่ซึ่งครอบคลุมต้นน้ำ ทั้งเทือกเขาน้ำค้าง เทือกเขาแก้ว และเทือกเขาอื่นๆในพื้นที่กลุ่มน้ำคลองอุตะเถาด้วย ทำให้การดูแล พื้นฟู และการแก้ไขปัญหาสามารถมองผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่โดยภาพรวมในทุกๆด้าน</p> <p>3. แนวทางในการผลักดันกระบวนการของกลุ่ม โดยรณรงค์ให้มีการปลูกป่าทดแทนเพิ่มมากขึ้น มีการตรวจสอบ ลาดตระเวนพื้นที่ป่าต้นน้ำโดยร่วมมือกับ</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร มีการดำเนินงานขององค์กรโดยยึดตามพันธกิจของกรมป่าไม้จังหวัดสงขลา ลักษณะการทำงานจึงอยู่ในกรอบจำกัดตามนโยบายของกรมป่าไม้จังหวัดสงขลา กิจกรรมส่วนใหญ่จึงเน้นการ ปลูกป่า ทดแทน การลาดตระเวนรักษาป่า และการสร้างเครือข่ายประชาชนในการรักษาป่า</p> <p>2. ผลการผลักดันกระบวนการของเครือข่ายในช่วงหลังจากการก่อตั้งเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถา ส่งผลให้การตอบรับจากประชาชนดีขึ้น การทำงานเข้าถึงความต้องการของประชาชน และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น ทั้งในด้านการคิด วางแผน ลงมือปฏิบัติ และร่วมติดตามตรวจสอบ</p>	<p>1. บุคลากรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน</p> <p>2. การใช้กฎหมายในการปราบปรามผู้บุกรุก ลักลอบตัดไม้ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร</p> <p>3. ประชาชนในพื้นที่ยังมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าต้นน้ำน้อย</p>

ตาราง 15 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	กลุ่มประชาคมรักษ์ป่าผาคำ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ และสร้างเครือข่ายประชาชนในการดูแลรักษาป่าต้นน้ำ		

กระบวนการนโยบายสาธารณะของภาครัฐทำงานด้านนโยบายสิ่งแวดล้อม

1. กระบวนการศึกษาปัญหา เนื่องจากการรวมตัวของกลุ่ม/องค์กรเกิดจากการรวมตัวของชนชั้นกลาง ความสัมพันธ์ของกลุ่มเป็นแบบทางการ และเป็นองค์กรสำคัญในการวางนโยบายสาธารณะของพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาให้ไปในทิศทางไหน ดังนั้นกลุ่ม/องค์กรเหล่านี้จึงต้องมีการศึกษาถึงปัญหาของพื้นที่ และความต้องการของประชาชนอย่างถ่องแท้ เพราะเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ด้วยประสบการณ์และการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรง ทำให้กระบวนการศึกษาปัญหาจึงต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการมองประเด็นปัญหา

2. กระบวนการก่อรูปของนโยบายสาธารณะ เนื่องด้วยภาคราชการทำงานด้านนโยบายสิ่งแวดล้อม เป็นองค์กรที่ทำงานในด้านของการวางนโยบายในการแก้ไขปัญหา ดังนั้นการก่อตัวของนโยบายทำให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด จึงเป็นได้สองทาง คือ “จากล่างขึ้นบน” จากองค์กรภาคประชาชนมีส่วนร่วมสำคัญในการผลักดันนโยบายมาสู่องค์กรภาครัฐที่ทำงานด้านนโยบาย และจาก “บนลงล่าง” ที่เกิดจากการมองปัญหาของพื้นที่ขององค์กรภาครัฐเองแล้วกำหนดเป็นนโยบาย ซึ่งในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาปัจจุบันเป็นลักษณะของการผสมผสานระหว่างสองทางนั้น คือ การอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนนั่นเอง

3. กระบวนการผลักดันนโยบายสาธารณะ ด้วยบทบาท/หน้าที่ในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาโดยภาพรวม มีทั้งที่มีเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่โดยตรง (หน่วยจัดการต้นน้ำคลองอู่ตะเภา) และบทบาทที่เป็นการดูแลซึ่งเป็นพื้นที่หนึ่งที่อยู่ในการรับผิดชอบ (สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16, สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสงขลา, สำนักงานประปาภาคใหญ่, กรมป่าไม้จังหวัดสงขลา) ซึ่งบทบาทก็คือ การจัดทำโครงการ กิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่รับผิดชอบ และการควบคุม ตรวจสอบ เฝ้าระวังคุณภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการให้บริการประชาชน แนวทางในการผลักดันกระบวนการนโยบายสาธารณะ จึงเน้นการดำเนินโครงการ และกิจกรรมที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด เช่น ปัจจุบันมีโครงการที่ดำเนินการโดยให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมและได้รับความรู้ในการทำกิจกรรมเพื่อนำไปใช้ในพื้นที่ของตนเอง คือ โครงการ 1 ตำบล 1 สายน้ำ: เพื่ออนุรักษ์ทะเลสาบสงขลา ของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจวัดคุณภาพน้ำตามจุดเก็บตัวอย่างครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ซึ่งรวมถึงลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาด้วย และแนวทางในการประสานความร่วมมือกับกลุ่ม และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

ภาคการเมือง

ตาราง 16 กระบวนการนโยบายสาธารณะของกลุ่ม/องค์กรภาคการเมือง

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
1. องค์กรบริหารส่วนจังหวัดสงขลา	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสงขลา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่องก่อนที่จะเกิดเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา แต่เมื่อมีการก่อตั้งเครือข่ายรักษ์คลองอู่ตะเภาขึ้นทำให้องค์กรสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และสามารถประสานความร่วมมือได้อย่างเต็มที่</p> <p>2. เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรสำคัญในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่รับผิดชอบ และสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างเต็มที่ จึงสามารถมองเห็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดี ประกอบกับการกระตุ้นของเครือข่ายรักษ์คลองอู่ตะเภา ในการผลักดันให้เกิดการวางแผนนโยบายที่ดี เพื่อแก้ปัญหาอย่างถูกต้องและยั่งยืน</p> <p>3. แนวทางการผลักดันกระบวนการขององค์กร คือ การวางแผนนโยบายที่แก้ปัญหาแบบบูรณาการร่วมกับภาคีความร่วมมือทุกภาคส่วน สนับสนุนงบประมาณในการจัดการ</p>	<p>1. การดำเนินงานจัดทำนโยบายในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดสงขลา และประสานงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน</p> <p>2. ผลของการผลักดันนโยบายมีการกำหนดนโยบายที่มาจากผู้บริหารซึ่งส่วนใหญ่ไม่ได้เข้ามาสัมผัสในพื้นที่จริงทำให้ประเด็นการแก้ไขปัญหาของกลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภายังไม่ชัดเจน ส่วนใหญ่จะเป็นการแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในภาพรวมระดับจังหวัด</p>	<p>1. พื้นที่ดูแล และรับผิดชอบกว้างทำให้การดูแลไม่ทั่วถึง ต้องอาศัยความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาลอบต. ในพื้นที่ เป็นต้น</p>

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	พื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา และร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ในการแก้ไขปัญหา และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากขึ้น		
2. เทศบาลนครหาดใหญ่	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสงขลา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ก่อนที่จะเกิดเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา แต่เมื่อมีการก่อตั้งเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถาขึ้นทำให้องค์กรสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และสามารถประสานความร่วมมือได้อย่างเต็มที่</p> <p>2. เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรสำคัญในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่รับผิดชอบ และสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างเต็มที่ จึงสามารถมองเห็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดี ประกอบกับการกระตุ้นของเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถา ในการผลักดันให้เกิดการวางนโยบายที่ดี เพื่อแก้ปัญหาอย่างถูกต้องและยั่งยืน</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร คือ ดูแลรับผิดชอบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการดูแล พื้นฟูลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ในอำเภอหาดใหญ่</p> <p>1. ผลการผลักดันนโยบาย มีการวางนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและมีการทำโครงการอย่างต่อเนื่อง แต่ด้วยพื้นที่เป็นชุมชนเมือง ทำให้การแก้ปัญหาได้ผลไม่มากนัก ต้องค่อย</p>	1. ประชาชนในชุมชนเมืองหาดใหญ่ยังคงให้ความร่วมมือน้อย ขาดการมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>3. แนวทางการผลักดันนโยบายขององค์กร มีการวางวิสัยทัศน์ในการดำเนินการพัฒนานครขนาดใหญ่ให้เป็นเมืองในสวน รักษาขนาดใหญให้สะอาด โดยมีแนวทางพัฒนาและแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านการคมนาคม การขนส่งในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา 2. ด้านระบบผังเมือง การควบคุมอาคาร ระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ 3. ด้านระบบการป้องกันน้ำท่วม 4. ด้านการแก้ปัญหาสิ่งก่อสร้างขวางทางไหลของน้ำ 5. ด้านการแก้ปัญหาหน้าเสียดในคลองอุตะเถา 6. ด้านระบบการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลในคลองอุตะเถา 	<p>เป็นค่อยๆ ไปโดยเน้นการสร้างจิตสำนึกของคนเมืองเป็นเรื่องสำคัญ</p>	
3. เทศบาลเมืองบ้านพรุ	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสงขลา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่องก่อนที่จะเกิดเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา แต่เมื่อมีการก่อตั้งเครือข่ายรักษาลุ่มน้ำคลองอุตะเถาขึ้นทำให้องค์กรสามารถ</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร คือดูแลรับผิดชอบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งประสานความ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. บุคลากรที่ทำงานด้านสิ่งแวดล้อมยังไม่เพียงพอ 2. ประชาชนในพื้นที่ยังขาดการมีส่วนร่วม

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>เข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และสามารถประสานความร่วมมือได้อย่างเต็มที่</p> <p>2. เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรสำคัญในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่รับผิดชอบ และสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างเต็มที่ จึงสามารถมองเห็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดี ประกอบกับการกระตุ้นของเครือข่ายรักษาคคลองอุ้ตะเภา ในการผลักดันให้เกิดการวางนโยบายที่ดี เพื่อแก้ปัญหาอย่างถูกต้องและยั่งยืน</p> <p>3. แนวทางการผลักดันนโยบายขององค์กร คือ วางนโยบายในการจัดการสิ่งแวดล้อม และดำเนินโครงการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุ้ตะเภา โดยเน้น 3 ด้าน คือ การจัดการด้านขยะ การตรวจสอบคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำ และการอบรมอาสาสมัครในการเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อม</p>	<p>ร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการดูแล พื้นฟูลุ่มน้ำคลองอุ้ตะเภาในพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>2. ผลการผลักดันนโยบาย มีการดำเนินการตามแผนงาน และดำเนินโครงการตามแผนงานในการแก้ไขปัญหาลุ่มน้ำคลองอุ้ตะเภา โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของกลุ่ม/องค์กรในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุ้ตะเภาและประชาชนในพื้นที่</p>	

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
4. เทศบาลเมืองสะเดา	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสงขลา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่องก่อนที่จะเกิดเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา แต่เมื่อมีการก่อตั้งเครือข่ายรักษาลุ่มน้ำคลองอุตะเถาขึ้นทำให้องค์กรสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และสามารถประสานความร่วมมือได้อย่างเต็มที่</p> <p>2. เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรสำคัญในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่รับผิดชอบ และสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างเต็มที่ จึงสามารถมองเห็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดี ประกอบกับการกระตุ้นของเครือข่ายรักษาลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ในการผลักดันให้เกิดการวางนโยบายที่ดี เพื่อแก้ปัญหาอย่างถูกต้องและยั่งยืน</p> <p>3. แนวทางการผลักดันนโยบาย คือ ดูแลรักษาความสะอาดในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ปกป้องและฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้มีความอุดมสมบูรณ์ เช่น โครงการปลูกป่าต้นน้ำเพื่อทดแทน โครงการการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำ</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร คือ ดูแลรับผิดชอบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่รับผิดชอบ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการดูแล พื้นฟูลุ่มน้ำคลองอุตะเถาในพื้นที่ที่รับผิดชอบ</p> <p>2. ผลการผลักดันนโยบาย มีการดำเนินการตามแผนงาน และดำเนินโครงการตามแผนงานในการแก้ไขปัญหาลุ่มน้ำคลองอุตะเถา โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของกลุ่ม/องค์กรเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา และประชาชนในพื้นที่</p>	<p>1. บุคลากรที่มีความรู้และทำงานด้านสิ่งแวดล้อมยังไม่เพียงพอ</p> <p>2 ประชาชนในพื้นที่ยังขาดการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์คลองและป่าต้นน้ำ ยังมีการบุกรุกพื้นที่</p>

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	เสี้ยวรวมของเทศบาล เป็นต้น		
5. เทศบาลเมืองคลองแห	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสงขลา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่องก่อนที่จะเกิดเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา แต่เมื่อมีการก่อตั้งเครือข่ายรักษ์คลองอู่ตะเภาขึ้นทำให้องค์กรสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และสามารถประสานความร่วมมือได้อย่างเต็มที่</p> <p>2. เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรสำคัญในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่รับผิดชอบ และสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างเต็มที่ จึงสามารถมองเห็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดี ประกอบกับการกระตุ้นของเครือข่ายรักษ์คลองอู่ตะเภา ในการผลักดันให้เกิดการวางนโยบายที่ดี เพื่อแก้ปัญหาอย่างถูกต้องและยั่งยืน</p> <p>3. แนวทางการผลักดันนโยบาย คือ การวางแผนจัดทำโครงการขุดลอกคลองแห โดยใช้เรือคูตะกอน และภูมิปัญญาจากชาวบ้านในการ จัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อ</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร คือ ดูแลรับผิดชอบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการดูแล พื้นฟูลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาในพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>2. ผลการผลักดันนโยบาย มีการดำเนินการตามแผนงาน และดำเนินโครงการตามแผนงานในการแก้ไขปัญหาลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา โดยอาศัยความร่วมมือของกลุ่ม/องค์กรเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา และประชาชนในพื้นที่</p>	<p>1. พื้นที่คลองแหเป็นพื้นที่รองรับสิ่งปฏิกูลจากตัวเมืองหาดใหญ่ทำให้การดูแลจัดการยาก</p> <p>2. ขาดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในส่วนของภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่</p>

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	บริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ และส่งเสริมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		
6. เทศบาลตำบลพะตง	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสงขลา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ก่อนที่จะเกิดเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา แต่เมื่อมีการก่อตั้งเครือข่ายรักษาลุ่มน้ำคลองอุตะเถาขึ้นทำให้องค์กรสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และสามารถประสานความร่วมมือได้อย่างเต็มที่</p> <p>2. เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรสำคัญในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่รับผิดชอบ และสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างเต็มที่ จึงสามารถมองเห็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดี ประกอบกับการกระตุ้นของเครือข่ายรักษาลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ในการผลักดันให้เกิดการวางนโยบายที่ดี เพื่อแก้ปัญหาอย่างถูกต้องและยั่งยืน</p> <p>3. แนวทางการผลักดันนโยบายคือ ส่งเสริมและ</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร คือ ดูแลรับผิดชอบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ รับผิดชอบ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการดูแล พื้นฟูลุ่มน้ำคลองอุตะเถาในพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>2. ผลการผลักดันนโยบาย มีการดำเนินการตามแผนงาน และดำเนินโครงการตามแผนงานในการแก้ไขปัญหาลุ่มน้ำคลองอุตะเถา โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของกลุ่ม/องค์กรเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>1. บุคลากรที่มีความรู้และทำงานด้านสิ่งแวดล้อมยังไม่เพียงพอ</p> <p>2. ตำบลพะตงเป็นพื้นที่ที่มีโรงงานจำนวนมาก มีประชากรแฝงมาก ทำให้การดูแลไม่ทั่วถึง และการแก้ไขปัญหาทำได้ยาก โดยเฉพาะการทิ้งขยะลงสู่ลำคลอง</p>

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	สนับสนุนให้มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและให้ความสำคัญเน้นการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้นและร่วมมือกับโรงเรียนในพื้นที่และประชาชนรวมทั้งกลุ่มโรงงานในพื้นที่ในการแก้ไขปัญหาหน้าเสียบในลำคลอง	และประชาชนในพื้นที่	
7. เทศบาลตำบลปริก	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสงขลา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่องก่อนที่จะเกิดเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา แต่เมื่อมีการก่อตั้งเครือข่ายรักษาลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาขึ้นทำให้องค์กรสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และสามารถประสานความร่วมมือได้อย่างเต็มที่</p> <p>2. เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรสำคัญในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่รับผิดชอบ และสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างเต็มที่ จึงสามารถมองเห็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดี ประกอบกับการกระตุ้นของเครือข่ายรักษาลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ในการผลักดันให้เกิดการวางนโยบายที่ดี เพื่อแก้ปัญหาอย่างถูกต้องและยั่งยืน</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร คือ ดูแลรับผิดชอบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการดูแลพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาในพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>2. ผลการผลักดันนโยบาย มีการดำเนินการตามแผนงาน และดำเนินโครงการตามแผนงานในการแก้ไขปัญหาลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของ</p>	1. บุคลากรที่มีความรู้และทำงานด้านสิ่งแวดล้อมยังไม่เพียงพอ

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>3. แนวทางการผลักดันนโยบาย คือ การสร้างจิตสำนึกให้มีความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเน้นที่กลุ่มเป้าหมายคือ ประชาชน และเด็กนักเรียน เยาวชน ซึ่งเป็นสายเลือดใหม่ในสังคมให้มีวินัยและจิตสำนึกที่ดี เช่น โครงการอบรมอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โครงการคลองสวย น้ำใสโดยการจัดกิจกรรมการทำน้ำหมักชีวภาพ และ การทำ EM Ball ให้ประชาชนในพื้นที่</p>	<p>กลุ่ม/องค์กรเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุต๊ะเทาและประชาชนในพื้นที่</p>	
<p>8. เทศบาลตำบลสำนักขาม</p>	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสงขลา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่องก่อนที่จะเกิดเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุต๊ะเทา แต่เมื่อมีการก่อตั้งเครือข่ายรักษ์คลองอุต๊ะเทาขึ้นทำให้องค์กรสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และสามารถประสานความร่วมมือได้อย่างเต็มที่</p> <p>2. เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรสำคัญในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่รับผิดชอบ และสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างเต็มที่ จึงสามารถมอง</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร คือ ดูแลรับผิดชอบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการดูแล พื้นฟูลุ่มน้ำคลองอุต๊ะเทาในพื้นที่รับผิดชอบ</p>	<p>1. ประชาชนมีความหลากหลายในพื้นที่ เพราะเป็นเขตแดน ทำให้การควบคุมในด้านสิ่งแวดล้อมต้องใช้เวลาและสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนในพื้นที่</p>

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>เห็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดี ประกอบกับการกระตุ้นของเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถา ในการผลักดันให้เกิดการวางแผนนโยบายที่ดี เพื่อแก้ปัญหาอย่างถูกต้องและยั่งยืน</p> <p>3. แนวทางการผลักดันนโยบาย คือ คุ้มครอง ดูแล และ บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ กลุ่มน้ำคลองอุตะเถา และในเขตพื้นที่รับผิดชอบ</p>	<p>2. ผลการผลักดันนโยบาย มีการดำเนินการตามแผนงาน และดำเนินโครงการตามแผนงานในการแก้ไขปัญหากลุ่มน้ำคลองอุตะเถา โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของกลุ่ม/องค์กรเครือข่ายกลุ่มน้ำคลองอุตะเถา และประชาชนในพื้นที่</p>	
9. เทศบาลตำบลพังงา	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการครอบคลุมพื้นที่ จังหวัดสงขลา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ก่อนที่จะเกิดเครือข่ายกลุ่มน้ำคลองอุตะเถา แต่เมื่อมีการก่อตั้งเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถาขึ้นทำให้องค์กรสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และสามารถประสานความร่วมมือได้อย่างเต็มที่</p> <p>2. เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรสำคัญ ในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่รับผิดชอบ และสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างเต็มที่ จึงสามารถมองเห็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดี ประกอบกับ</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร คือ ดูแลรับผิดชอบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการดูแล พื้นฟูกลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ในพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>2. ผลการผลักดันนโยบาย มีการดำเนินการตามแผนงาน และดำเนิน</p>	1. ความพร้อมด้านความรู้ของบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อม

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>การกระตุ้นของเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถา ในการผลักดันให้เกิดการวางนโยบายที่ดี เพื่อแก้ปัญหาอย่างถูกต้องและยั่งยืน</p> <p>3. แนวทางการผลักดันนโยบาย คือ ดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมตามกรอบแผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยเน้น 4 ด้านคือ การบริหารจัดการ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์ทรัพยากรมนุษย์ และการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ</p>	<p>โครงการตามแผนงานในการแก้ไขปัญหาลุ่มน้ำคลองอุตะเถา โดยอาศัยความร่วมมือร่วมของกลุ่ม/องค์กรเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา และประชาชนในพื้นที่</p>	
<p>10. องค์กรบริหารส่วนตำบลบางกล้า</p>	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสงขลา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ก่อนที่จะเกิดเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา แต่เมื่อมีการก่อตั้งเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถาขึ้นทำให้องค์กรสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และสามารถประสานความร่วมมือได้อย่างเต็มที่</p> <p>2. เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรสำคัญในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่รับผิดชอบ และสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างเต็มที่ จึงสามารถมองเห็นปัญหาและ</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร คือ ดูแลรับผิดชอบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการดูแล พื้นฟูลุ่มน้ำคลองอุตะเถาในพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>2. ผลการผลักดันของนโยบายของ</p>	<p>1. ไม่มีแผนงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้บทบาทในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ยังมีน้อย การจัดการเน้นพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของตำบล</p> <p>2. งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดการปัญหา</p>

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดี ประกอบกับการกระตุ้นของเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถา ในการผลักดันให้เกิดการวางนโยบายที่ดี เพื่อแก้ปัญหาอย่างถูกต้องและยั่งยืน</p> <p>3. แนวทางการผลักดันนโยบาย คือ ดูแล รักษา ปรับปรุงฟื้นฟูในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกลุ่มน้ำคลองอุตะเถา จัดกิจกรรมที่ให้ประชาชนได้สัมผัสกับวิถีชีวิตคนกับคลองอุตะเถา เน้นส่งเสริมวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ประเพณีการแข่งขันเรือยาวที่จัดเป็นประจำทุกปี</p>	<p>องค์กร เนื่องจากองค์กรไม่มีแผนงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การดำเนินงานในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาจึงไม่เห็นผลมากนัก โดยการทำงานส่วนใหญ่จะเป็นการแก้ไขปัญหาตามผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และจัดการร่วมกับการดำเนินงานของเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>บางครั้งต้องพึ่งองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3. บุคลากรที่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรงยังมี</p>
11. องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านหาร	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสงขลา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ก่อนที่จะเกิดเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา แต่เมื่อมีการก่อตั้งเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถาขึ้นทำให้องค์กรสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และสามารถประสานความร่วมมือได้อย่างเต็มที่</p> <p>2. เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรสำคัญในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่รับผิดชอบ และสามารถเข้าถึง</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร คือ ดูแลรับผิดชอบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการดูแล ฟื้นฟูลุ่มน้ำคลองอุตะเถาในพื้นที่รับผิดชอบ</p>	<p>1. ไม่มีแผนงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้บทบาทในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ยังมีน้อย การจัดการเน้นพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของตำบล</p> <p>2. งบประมาณไม่เพียงพอ</p>

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>ประชาชนได้อย่างเต็มที่ จึงสามารถมองเห็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดี ประกอบกับการกระตุ้นของเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถา ในการผลักดันให้เกิดการวางนโยบายที่ดี เพื่อแก้ปัญหาอย่างถูกต้องและยั่งยืน</p> <p>3. แนวทางการผลักดันนโยบาย คือ ดูแล รักษา ปรับปรุงฟื้นฟูในพื้นที่รับผิดชอบของกลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>2. ผลการผลักดันของนโยบายขององค์กร เนื่องจากองค์กรไม่มีแผนงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การดำเนินงานในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาจึงไม่เห็นผลมากนัก โดยการทำงานส่วนใหญ่จะเป็นการแก้ไขปัญหาตามผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และจัดการร่วมกับการดำเนินงานของเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>ในการจัดการปัญหา บางครั้งต้องพึ่งองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3. บุคลากรที่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรงยังไม่มี</p>
12. องค์กรบริหารส่วนตำบลคูเต่า	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสงขลา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ก่อนที่จะเกิดเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา แต่เมื่อมีการก่อตั้งเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถาขึ้นทำให้องค์กรสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และสามารถประสานความร่วมมือได้อย่างเต็มที่</p> <p>2. เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรสำคัญ</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร คือ ดูแลรับผิดชอบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการดูแลฟื้นฟูลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>1. ไม่มีแผนงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้บทบาทในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ยังมีน้อย การจัดการเน้นพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของตำบล</p>

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>ในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่รับผิดชอบ และสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างเต็มที่ จึงสามารถมองเห็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดี ประกอบกับการกระตุ้นของเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถา ในการผลักดันให้เกิดการวางนโยบายที่ดี เพื่อแก้ปัญหาอย่างถูกต้องและยั่งยืน</p> <p>3. แนวทางการผลักดันนโยบาย คือ ดูแล รักษา ปรับปรุงฟื้นฟูในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>ในพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>2. ผลการผลักดันของนโยบายขององค์กร เนื่องจากองค์กรไม่มีแผนงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การดำเนินงานในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาจึงไม่เห็นผลมากนัก โดยการทำงานส่วนใหญ่จะเป็นการแก้ไขปัญหาตามผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และจัดการร่วมกับการดำเนินงานของเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>2. งบประมาณไม่เพียงพอ ในการจัดการปัญหา บางครั้งต้องพึ่งองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3. บุคลากรที่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรงยังไม่มี</p>
13. องค์กรบริหารส่วนตำบลคลองอุตะเถา	1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสงขลา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ก่อนที่จะเกิดเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา แต่เมื่อมีการก่อตั้งเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถาขึ้นทำให้องค์กรสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และสามารถประสานความร่วมมือได้อย่างเต็มที่	1. การดำเนินงานขององค์กร คือ ดูแลรับผิดชอบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องใน	1. ไม่มีแผนงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้บทบาทในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ยังมีน้อย การจัดการเน้นพัฒนาโครงสร้าง

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>2. เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรสำคัญในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่รับผิดชอบ และสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างเต็มที่ จึงสามารถมองเห็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดี ประกอบกับการกระตุ้นของเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถา ในการผลักดันให้เกิดการวางนโยบายที่ดี เพื่อแก้ปัญหาอย่างถูกต้องและยั่งยืน</p> <p>3. แนวทางการผลักดันนโยบาย คือ ดูแล รักษา ปรับปรุงฟื้นฟูในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>การดูแล พื้นฟูลุ่มน้ำคลองอุตะเถาในพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>2. ผลการผลักดันของนโยบายขององค์กร เนื่องจากองค์กรไม่มีแผนงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การดำเนินงานในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาจึงไม่เห็นผลมากนัก โดยการทำงานส่วนใหญ่จะเป็นการแก้ไขปัญหาตามผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และจัดการร่วมกับการดำเนินงานของเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา เช่น โครงการแข่งเรือยาวในลำคลองอุตะเถา โดยองค์กรมีส่วนในการสนับสนุนร่วมกับเครือข่ายในพื้นที่</p>	<p>พื้นฐานของตำบล</p> <p>2. งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดการปัญหาบางครั้งต้องพึ่งองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3. บุคลากรที่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรงยังไม่มี</p>

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
14. องค์กรบริหารส่วนตำบลแม่ทอม	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสงขลา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่องก่อนที่จะเกิดเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา แต่เมื่อมีการก่อตั้งเครือข่ายรักษาลุ่มน้ำคลองอุตะเถาขึ้นทำให้องค์กรสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และสามารถประสานความร่วมมือได้อย่างเต็มที่</p> <p>2. เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรสำคัญในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่รับผิดชอบ และสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างเต็มที่ จึงสามารถมองเห็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดี ประกอบกับการกระตุ้นของเครือข่ายรักษาลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ในการผลักดันให้เกิดการวางนโยบายที่ดี เพื่อแก้ปัญหอย่างถูกต้องและยั่งยืน</p> <p>3. แนวทางการผลักดันนโยบาย คือ ดูแล รักษา ปรับปรุงฟื้นฟูในเขตพื้นที่รับผิดชอบของลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร คือ ดูแลรับผิดชอบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการดูแล พื้นฟูลุ่มน้ำคลองอุตะเถาในพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>2. ผลการผลักดันของนโยบายขององค์กร เนื่องจากองค์กรไม่มีแผนงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การดำเนินงานในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาจึงไม่เห็นผลมากนัก โดยการทำงานส่วนใหญ่จะเป็นการแก้ไขปัญหาตามผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>1. ไม่มีแผนงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้บทบาทในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ยังมีน้อย</p> <p>2. งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดการปัญหา บางครั้งต้องพึ่งองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3. บุคลากรที่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรงยังไม่มี</p>

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
15. องค์กรบริหารส่วนตำบลทุ่งลาน	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสงขลา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่องก่อนที่จะเกิดเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา แต่เมื่อมีการก่อตั้งเครือข่ายรักษาลุ่มน้ำคลองอุตะเถาขึ้นทำให้องค์กรสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และสามารถประสานความร่วมมือได้อย่างเต็มที่</p> <p>2. เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรสำคัญในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่รับผิดชอบ และสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างเต็มที่ จึงสามารถมองเห็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดี ประกอบกับการกระตุ้นของเครือข่ายรักษาลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ในการผลักดันให้เกิดการวางนโยบายที่ดี เพื่อแก้ปัญหอย่างถูกต้องและยั่งยืน</p> <p>3. แนวทางการผลักดันนโยบาย คือ ดูแล รักษา ปรับปรุงฟื้นฟูในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบของลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร คือ ดูแลรับผิดชอบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่รับผิดชอบ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการดูแล พื้นฟูลุ่มน้ำคลองอุตะเถาในพื้นที่ที่รับผิดชอบ</p> <p>2. ผลการผลักดันของนโยบายขององค์กร เนื่องจากองค์กรไม่มีแผนงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การดำเนินงานในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาจึงไม่เห็นผลมากนัก โดยการทำงานส่วนใหญ่จะเป็นการแก้ไขปัญหาตามผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และจัดการร่วมกับการดำเนินงานของเครือข่าย</p>	<p>1. ไม่มีแผนงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้บทบาทในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ยังมีน้อยการจัดการเน้นพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของตำบล</p> <p>2. งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดการปัญหา บางครั้งต้องพึ่งองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3. บุคลากรที่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรงยังไม่มี</p> <p>4. เนื่องจากพื้นที่มีโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมากปล่อยน้ำเสียลง</p>

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
		ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา	คลองอู่ตะเภา อำนาจหน้าที่ในการจัดการยังไม่เด็ดขาด
16. องค์กรบริหารส่วนตำบลคลองหอยโข่ง	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสงขลา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่องก่อนที่จะเกิดเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา แต่เมื่อมีการก่อตั้งเครือข่ายรักษาลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาขึ้นทำให้องค์กรสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และสามารถประสานความร่วมมือได้อย่างเต็มที่</p> <p>2. เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรสำคัญในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่รับผิดชอบ และสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างเต็มที่ จึงสามารถมองเห็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดี ประกอบกับการกระตุ้นของเครือข่ายรักษาลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ในการผลักดันให้เกิดการวางนโยบายที่ดี เพื่อแก้ปัญหาอย่างถูกต้องและยั่งยืน</p> <p>3. แนวทางการผลักดันนโยบาย คือ ดูแล รักษา ปรับปรุง</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร คือ ดูแลรับผิดชอบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการดูแล พื้นฟูลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาในพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>2. ผลการผลักดันของนโยบายขององค์กร เนื่องจากองค์กรไม่มีแผนงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การดำเนินงานในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาจึงไม่เห็นผลมากนัก โดยการทำงานส่วนใหญ่จะเป็นการ</p>	<p>1. ไม่มีแผนงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้บทบาทในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ยังมีน้อย การจัดการเน้นพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของตำบล</p> <p>2. งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดการปัญหา บางครั้งต้องพึ่งองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3. บุคลากรที่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรงยังไม่มี</p>

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>ฟื้นฟูในพื้นที่ที่รับผิดชอบของกลุ่มน้ำคลองอุตะเถา พัฒนา พื้นที่คลองย่อย คือคลองจ้งไทร และคลองหลา เพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำที่สะอาดไหลลงสู่คลองอุตะเถา เน้นประสานงานกับองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องและองค์กรภาคประชาชน คือประชาคมอนุรักษ์ป่าต้นน้ำผาคำ เพื่อขอความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา</p>	<p>แก้ไขปัญหาตามผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และจัดการร่วมกับการดำเนินงานของเครือข่ายกลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	
<p>17. องค์กรบริหารส่วนตำบลโคกม่วง</p>	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสงขลา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่องก่อนที่จะเกิดเครือข่ายกลุ่มน้ำคลองอุตะเถา แต่เมื่อมีการก่อตั้งเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถาขึ้นทำให้องค์กรสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และสามารถประสานความร่วมมือได้อย่างเต็มที่</p> <p>2. เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรสำคัญในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่รับผิดชอบ และสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างเต็มที่ จึงสามารถมองเห็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดี ประกอบกับการกระตุ้นของเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถา ในการ</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร คือดูแลรับผิดชอบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่รับผิดชอบ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการดูแล พื้นที่กลุ่มน้ำคลองอุตะเถาในพื้นที่ที่รับผิดชอบ</p> <p>2. ผลการผลักดันของนโยบายขององค์กร เนื่องจากองค์กรไม่มีแผนงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม</p>	<p>1. ไม่มีแผนงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้บทบาทในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ยังมีน้อย การจัดการเน้นพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของตำบล</p> <p>2. งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดการปัญหา บางครั้งต้องพึ่งองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง</p>

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>ผลักดันให้เกิดการวางนโยบายที่ดี เพื่อแก้ปัญหาอย่างถูกต้องและยั่งยืน</p> <p>3. แนวทางการผลักดันนโยบาย คือ ดูแล รักษา ปรับปรุงฟื้นฟูในพื้นที่รับผิดชอบของกลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>การดำเนินงานในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาจึงไม่เห็นผลมากนัก โดยการทำงานส่วนใหญ่จะเป็นการแก้ไขปัญหาตามผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และจัดการร่วมกับการดำเนินงานของเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>3. บุคลากรที่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรงยังไม่มี</p>
<p>18. องค์กรบริหารส่วนตำบลคลองหลา</p>	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสงขลา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่องก่อนที่จะเกิดเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา แต่เมื่อมีการก่อตั้งเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถาขึ้นทำให้องค์กรสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และสามารถประสานความร่วมมือได้อย่างเต็มที่</p> <p>2. เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรสำคัญในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่รับผิดชอบ และสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างเต็มที่ จึงสามารถมองเห็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดี ประกอบกับ</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร คือ ดูแลรับผิดชอบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการดูแลฟื้นฟูลุ่มน้ำคลองอุตะเถาในพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>2. ผลการผลักดันของนโยบายขององค์กร เนื่องจากองค์กรไม่มี</p>	<p>1. ไม่มีแผนงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้บทบาทในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ยังมีน้อย การจัดการเน้นพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของตำบล</p> <p>2. งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดการปัญหา บางครั้งต้องพึ่งองค์กร</p>

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>การกระตุ้นของเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถา ในการผลักดันให้เกิดการวางนโยบายที่ดี เพื่อแก้ปัญหาอย่างถูกต้องและยั่งยืน</p> <p>3. แนวทางการผลักดันนโยบาย คือ ดูแล รักษา ปรับปรุงฟื้นฟูในพื้นที่รับผิดชอบของกลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>แผนงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การดำเนินงานในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาจึงไม่เห็นผลมากนัก โดยการทำงานส่วนใหญ่จะเป็นการแก้ไขปัญหาตามผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และจัดการร่วมกับการดำเนินงานของเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3. บุคลากรที่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรงยังไม่มี</p>
<p>19. องค์กรบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์</p>	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสงขลา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่องก่อนที่จะเกิดเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา แต่เมื่อมีการก่อตั้งเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถาขึ้นทำให้องค์กรสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และสามารถประสานความร่วมมือได้อย่างเต็มที่</p> <p>2. เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรสำคัญในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่รับผิดชอบ และสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างเต็มที่ จึงสามารถมองเห็นปัญหาและ</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร คือ ดูแลรับผิดชอบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการดูแลฟื้นฟูลุ่มน้ำคลองอุตะเถาในพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>2. ผลการผลักดันของนโยบายของ</p>	<p>1. ไม่มีแผนงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้บทบาทในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ยังมีน้อย การจัดการเน้นพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของตำบล</p> <p>2. งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดการปัญหา</p>

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดี ประกอบกับการกระตุ้นของเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถา ในการผลักดันให้เกิดการวางนโยบายที่ดี เพื่อแก้ปัญหาอย่างถูกต้องและยั่งยืน</p> <p>3. แนวทางการผลักดันนโยบาย คือ ดูแล รักษา ปรับปรุงฟื้นฟูในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>องค์กร เนื่องจากองค์กรไม่มีแผนงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การดำเนินงานในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาจึงไม่เห็นผลมากนัก โดยการทำงานส่วนใหญ่จะเป็นการแก้ไขปัญหาตามผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และจัดการร่วมกับการดำเนินงานของเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>บางครั้งต้องพึ่งองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3. บุคลากรที่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรงยังมี</p>
20. องค์กรบริหารส่วนตำบลปริก	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสงขลา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ก่อนที่จะเกิดเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา แต่เมื่อมีการก่อตั้งเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถาขึ้นทำให้องค์กรสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และสามารถประสานความร่วมมือได้อย่างเต็มที่</p> <p>2. เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรสำคัญในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่รับผิดชอบ และสามารถเข้าถึง</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร คือ ดูแลรับผิดชอบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการดูแลฟื้นฟูลุ่มน้ำคลองอุตะเถาในพื้นที่รับผิดชอบ</p>	<p>1. ไม่มีแผนงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้บทบาทในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ยังมีน้อย การจัดการเน้นพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของตำบล</p> <p>2. งบประมาณไม่เพียงพอ</p>

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>ประชาชนได้อย่างเต็มที่ จึงสามารถมองเห็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดี ประกอบกับการกระตุ้นของเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถา ในการผลักดันให้เกิดการวางนโยบายที่ดี เพื่อแก้ปัญหาอย่างถูกต้องและยั่งยืน</p> <p>3. แนวทางการผลักดันนโยบาย คือ ดูแล รักษา ปรับปรุงฟื้นฟูในพื้นที่รับผิดชอบของกลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>2. ผลการผลักดันของนโยบายขององค์กร เนื่องจากองค์กรไม่มีแผนงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การดำเนินงานในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาจึงไม่เห็นผลมากนัก โดยการทำงานส่วนใหญ่จะเป็นการแก้ไขปัญหาตามผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และจัดการร่วมกับการดำเนินงานของเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>ในการจัดการปัญหา บางครั้งต้องพึ่งองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3. บุคลากรที่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรงยังไม่มี</p>
21. องค์กรบริหารส่วนตำบลสำนักแก้ว	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสงขลา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ก่อนที่จะเกิดเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา แต่เมื่อมีการก่อตั้งเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถาขึ้นทำให้องค์กรสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และสามารถประสานความร่วมมือได้อย่างเต็มที่</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร คือ ดูแลรับผิดชอบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการดูแลฟื้นฟูลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>1. ไม่มีแผนงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้บทบาทในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ยังมีน้อย การจัดการเน้นพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของตำบล</p>

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>2. เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรสำคัญในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่รับผิดชอบ และสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างเต็มที่ จึงสามารถมองเห็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดี ประกอบกับการกระตุ้นของเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถา ในการผลักดันให้เกิดการวางนโยบายที่ดี เพื่อแก้ปัญหาอย่างถูกต้องและยั่งยืน</p> <p>3. แนวทางการผลักดันนโยบาย คือ ดูแล รักษา ปรับปรุงฟื้นฟูในพื้นที่รับผิดชอบของกลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ให้โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการปลูกจิตสำนึกของเยาวชนในการอนุรักษ์คลอง</p>	<p>ในพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>2. ผลการผลักดันของนโยบายขององค์กร เนื่องจากองค์กรไม่มีแผนงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การดำเนินงานในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาจึงไม่เห็นผลมากนัก โดยการทำงานส่วนใหญ่จะเป็นการแก้ไขปัญหาตามผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และจัดการร่วมกับการดำเนินงานของเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>2. งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดการปัญหา บางครั้งต้องพึ่งองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3. บุคลากรที่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรงยังไม่มี</p>
22. องค์กรบริหารส่วนตำบลทุ่งหมอ	1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสงขลา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ก่อนที่จะเกิดเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา แต่เมื่อมีการก่อตั้งเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถาขึ้นทำให้องค์กรสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และสามารถประสานความร่วมมือได้อย่างเต็มที่	1. การดำเนินงานขององค์กร คือ ดูแลรับผิดชอบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องใน	1. ไม่มีแผนงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้บทบาทในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ยังมีน้อย การจัดการเน้นพัฒนาโครงสร้าง

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>2. เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรสำคัญในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่รับผิดชอบ และสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างเต็มที่ จึงสามารถมองเห็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดี ประกอบกับการกระตุ้นของเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถา ในการผลักดันให้เกิดการวางนโยบายที่ดี เพื่อแก้ปัญหาอย่างถูกต้องและยั่งยืน</p> <p>3. แนวทางการผลักดันนโยบาย คือ ดูแล รักษา ปรับปรุงฟื้นฟูในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>การดูแลฟื้นฟูกลุ่มน้ำคลองอุตะเถาในพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>2. ผลการผลักดันของนโยบายขององค์กร เนื่องจากองค์กรไม่มีแผนงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การดำเนินงานในพื้นที่กลุ่มน้ำคลองอุตะเถาจึงไม่เห็นผลมากนัก โดยการทำงานส่วนใหญ่จะเป็นการแก้ไขปัญหาตามผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และจัดการร่วมกับการดำเนินงานของเครือข่ายกลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>พื้นฐานของตำบล</p> <p>2. งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดการปัญหา บางครั้งต้องพึ่งองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3. บุคลากรที่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรงยังไม่มี</p>
23. องค์กรบริหารส่วนตำบลเขามิเกียรติ	1. การก่อตัวขององค์กรในการดำเนินการครอบคลุมพื้นที่จังหวัดสงขลา มีการดำเนินการอยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ก่อนที่จะเกิดเครือข่ายกลุ่มน้ำคลองอุตะเถา แต่เมื่อมีการก่อตั้งเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถาขึ้นทำให้องค์กรสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และสามารถประสาน	1. การดำเนินงานขององค์กร คือ ดูแลรับผิดชอบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วน	1. ไม่มีแผนงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้บทบาทในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ยังมีน้อย การจัดการ

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>ความร่วมมือได้อย่างเต็มที่</p> <p>2. เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรสำคัญในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่รับผิดชอบ และสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างเต็มที่ จึงสามารถมองเห็นปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ดี ประกอบกับการกระตุ้นของเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถา ในการผลักดันให้เกิดการวางนโยบายที่ดี เพื่อแก้ปัญหอย่างถูกต้องและยั่งยืน</p> <p>3. แนวทางการผลักดันนโยบาย คือ ดูแล รักษา ปรับปรุงฟื้นฟูในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>ท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องในการดูแล พื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาในพื้นที่รับผิดชอบ</p> <p>2. ผลการผลักดันของนโยบายขององค์กร เนื่องจากองค์กรไม่มีแผนงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การดำเนินงานในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาจึงไม่เห็นผลมากนัก โดยการทำงานส่วนใหญ่จะเป็นการแก้ไขปัญหาตามผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และจัดการร่วมกับการดำเนินงานของเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา</p>	<p>เน้นพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของตำบล</p> <p>2. งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดการปัญหา บางครั้งต้องพึ่งองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3. บุคลากรที่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรงยังไม่มี</p>

กระบวนการนโยบายสาธารณะของภาคการเมือง

1. กระบวนการศึกษาปัญหา เนื่องจากการรวมตัวของกลุ่ม/องค์กรเกิดจากการรวมตัวของชนชั้นกลาง ความสัมพันธ์ของกลุ่มเป็นแบบทางการ และเป็นองค์กรสำคัญเช่นเดียวกับองค์กรภาครัฐที่ทำงานด้านนโยบายสิ่งแวดล้อม คือการกำหนดวางนโยบายสาธารณะของพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ ดังนั้นกลุ่ม/องค์กรเหล่านี้จึงต้องมีการศึกษาถึงปัญหาของพื้นที่ และความต้องการของประชาชนอย่างถ่องแท้ กระบวนการศึกษาปัญหาจึงต้องคำนึงถึงคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่เป็นสิ่งสำคัญ

2. กระบวนการก่อรูปของนโยบายสาธารณะ เนื่องด้วยภาคีองค์กรภาคการเมืองเป็นองค์กรที่ทำงานในด้านของการกำหนดนโยบายในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่โดยตรง มองเห็นปัญหาได้มากกว่าองค์กรภาครัฐที่ทำงานด้านนโยบายสิ่งแวดล้อม กระบวนการก่อรูปของนโยบายสาธารณะ ก็คือ การอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ แต่ด้วยปัจจัยของนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ยังเห็นความสำคัญของประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมน้อย ทำให้การก่อรูปในเชิงนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เห็นผลมากนัก การขับเคลื่อนนโยบายในการแก้ไขปัญหาโดยภาพรวมยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ รวมทั้งประชาชนไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร

3. กระบวนการผลักดันนโยบายสาธารณะ ด้วยแนวทางผลักดันกระบวนการของภาคีองค์กรภาคการเมือง มีแนวทางที่จะส่งเสริมในด้านของกิจกรรมที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจในด้านนโยบายและด้านสิ่งแวดล้อมให้ประชาชนเห็นความสำคัญและปัญหาที่อาจจะเกิดจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ได้ ทั้งนี้ให้เน้นการปรับแผนขององค์กรให้สอดคล้องกับพื้นที่โดยเฉพาะในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งปัจจุบันเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายต้องให้ความสำคัญ โดยการจัดทำแผนการจัดการสิ่งแวดล้อม การพัฒนาบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อม และการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ใกล้เคียง และประชาชนในพื้นที่ รวมถึงองค์กรที่เกี่ยวข้องให้ร่วมกันผลักดันให้เกิดแผนแม่บทพัฒนาลุ่มน้ำคลองอุตะเถา

ภาคธุรกิจเอกชน

ตาราง 17 กระบวนการนโยบายสาธารณะของกลุ่ม/องค์กรภาคธุรกิจเอกชน

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
1. สโมสรโรตารีหาดใหญ่	<p>1. การก่อตัวขององค์กรสนับสนุนและส่งเสริมอุดมการณ์แห่งการบำเพ็ญประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมที่มีคุณค่าเป็นหลักในอำเภอหาดใหญ่ และเครือข่ายโรตารี</p> <p>2. ในด้านของแนวทางการผลักดันกระบวนการทางองค์กรไม่มีบทบาทมากนัก เพราะการเข้าร่วมเป็นลักษณะของการหนุนเสริมให้กระบวนการของเครือข่ายมีการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง แนวทางสำคัญขององค์กรจึงเป็นเพียงผลสัมฤทธิ์ตามแผนงานขององค์กร คือ การช่วยเหลือสังคม และการรับผิดชอบต่อสังคม</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร เน้นการสนับสนุนและการประสานงานร่วมกับเครือข่ายรักษ์คลองอู่ตะเภาในการจัดการลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา</p> <p>2. ผลการดำเนินงานไม่ชัดเจน เนื่องจากมีบทบาทไม่มากนักและลักษณะของการดำเนินการในพื้นที่เป็นการเข้ามาเสริมในส่วนของภาคองค์กรธุรกิจเพื่อให้กระบวนการของเครือข่ายมีการเคลื่อนไหวของภาคอย่างเข้มแข็ง</p>	ไม่มี
2. หอการค้าจังหวัดสงขลา	<p>1. การก่อตัวของกลุ่มในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา จะเป็นลักษณะคล้ายๆกับสโมสรโรตารีที่เข้ามาสนับสนุนและส่งเสริมอุดมการณ์แห่งการบำเพ็ญประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรม</p>	<p>1. การดำเนินงานขององค์กร เน้นการสนับสนุนและการประสานงานร่วมกับเครือข่ายรักษ์คลองอู่ตะเภาในการจัดการลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา</p>	ไม่มี

ตาราง 17 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
	<p>2. ในด้านของแนวทางการผลักดันกระบวนการทางองค์กรไม่มีบทบาทมากนัก เพราะการเข้าร่วมเป็นลักษณะของการหนุนเสริมให้กระบวนการของเครือข่ายมีการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง แนวทางสำคัญขององค์กรคือประสานงานกับองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมและผลักดันให้ท้องถิ่นก้าวหน้าในทุกๆด้าน โดยให้ยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และความรับผิดชอบต่อสังคม</p>	<p>2. ผลการดำเนินงานไม่ชัดเจน เนื่องจากมีบทบาทไม่มากนักและลักษณะของการดำเนินการในพื้นที่เป็นการเข้ามาเสริมในส่วนของภาคองค์กรธุรกิจเพื่อให้กระบวนการของเครือข่ายมีการเคลื่อนไหวของภาคอย่างเข้มแข็ง</p>	
<p>3. ร้านอาหารลืออกเทอร์ส</p>	<p>1. การก่อตัวขององค์กร เกิดจากร้านเป็นร้านค้าที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเกา เห็นถึงวิวัฒนาการ และความเปลี่ยนแปลงของกลุ่มน้ำคลองอุตะเกามานาน ทำให้เกิดอุดมการณ์ในการปกป้องลุ่มน้ำนี้ไว้ให้ลูกหลาน จึงเข้าร่วมกิจกรรมและผลักดันกระบวนการร่วมกับเครือข่าย</p> <p>2. ไม่มีแนวทางที่ชัดเจน เนื่องจากไม่มีบทบาทในการขับเคลื่อนกระบวนการของเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเกา แต่ลักษณะของการดำเนินการคือ การเอื้อเพื่อสถานที่จัดประชุม สัมมนา และงบประมาณในการแก้ไขปัญหาพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเกา</p>	<p>1. การดำเนินงานของร้าน คือ การเอื้อเพื่อสถานที่จัดประชุม สัมมนา และงบประมาณในการแก้ไขปัญหาพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเกา</p> <p>2. ผลการดำเนินงานขององค์กรไม่ชัดเจน แต่เป็นส่วนหนึ่งในการประสานความร่วมมือกับองค์กรในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเกา</p>	<p>ไม่มี</p>

ตาราง 17 (ต่อ)

กลุ่ม/องค์กร	กระบวนการนโยบาย	ผลของการเคลื่อนไหวนโยบาย	ปัญหา/อุปสรรค
4. บริษัท ปัญญา คอนซัลแตนท์ จำกัด	<p>1. การก่อตัวขององค์กรในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา เกิดจากการที่องค์กรเป็นองค์กรที่ให้บริการงานที่ปรึกษาด้านวิศวกรรม สิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการแก่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน และได้มีโครงการติดตามประเมินผลด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา จึงได้เข้าร่วมในกระบวนการของเครือข่าย ฯ</p> <p>2. แนวทางขององค์กรจึงยึดประโยชน์ขององค์กรเป็นสำคัญนั่นคือ ให้บริการงานด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ซึ่งส่งผลดีกับเครือข่ายในการดึงเข้ามาทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล และการสานต่อกิจกรรมที่ดำเนินอยู่เกิดการขับเคลื่อนนโยบายอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>1. การดำเนินการขององค์กรมีการจัดทำโครงการติดตามประเมินผลการดำเนิน โครงการภายใต้แผนงบประมาณในเชิงบูรณาการพัฒนากลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนครอบคลุมทุกพื้นที่</p> <p>2. ผลการดำเนินการขององค์กรบรรลุตามเป้าหมายขององค์กรในการให้บริการชุมชนตามแผนงานและผลพลอยได้คือทำให้เครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถามีความตื่นตัว โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ได้นำผลที่ได้จากการประเมินผลงานขององค์กรไปปรับใช้และกำหนดเป็นทิศทางเชิงนโยบาย</p>	<p>1. การประสานงานและการร่วมมือของประชาชนในพื้นที่ยังมีน้อย</p> <p>2. การประสานความร่วมมือกับภาครัฐยังมีน้อย</p>

กระบวนการนโยบายสาธารณะของภาคธุรกิจเอกชน

1. กระบวนการศึกษาปัญหา เนื่องจากบทบาทขององค์กรภาคธุรกิจเอกชนยังไม่มีบทบาทมากนักในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ทำให้กระบวนการศึกษาปัญหาของแต่ละองค์กรไม่มีความชัดเจน เป็นเพราะองค์กรทำงานในเชิงธุรกิจการมองเห็นปัญหาจึงขึ้นอยู่กับองค์กรธุรกิจเอง ซึ่งไม่มีผลเกี่ยวข้องกับเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา นอกจากนี้เป็นองค์กรที่มีแผนงานในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่จริง เช่น บริษัท ปัญญา คอนซัลแตนท์ จำกัด ที่มีการทำโครงการในพื้นที่ เป็นต้น

2. กระบวนการก่อรูปของนโยบายสาธารณะ เนื่องด้วยภาคีองค์กรภาคเอกชน เป็นองค์กรที่มีเป้าหมายเพื่อการแสวงหากำไร จึงต้องมีการวางนโยบายที่สอดคล้องกับพันธกิจขององค์กรบางครั้ง ไม่มีผลเกี่ยวข้องกับการก่อรูปของนโยบายสาธารณะในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา นอกจากนี้เป็นนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการรับผิดชอบต่อสังคม ที่องค์กรในภาคีภาคธุรกิจเอกชนในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ได้ดำเนินการ เช่น การจัดกิจกรรมร่วมกับเครือข่าย การสนับสนุนทุนในการทำโครงการ เป็นต้น

3. กระบวนการผลักดันนโยบายสาธารณะ ด้วยบทบาท/หน้าที่ในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาโดยภาพรวมยังมีน้อย โดยถ้ามองภาพรวมถือว่าองค์กรด้านธุรกิจเอกชน เป็นองค์กรที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการเปลี่ยนแปลงของลุ่มน้ำคลองอุตะเถามาก เช่น โรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ที่ใช้ทรัพยากรน้ำในคลองอุตะเถาในกระบวนการผลิต แต่องค์กรเหล่านี้ยังเข้ามามีบทบาทน้อย หรือไม่มีบทบาท องค์กรในปัจจุบันที่เข้ามาร่วมในกระบวนการของเครือข่าย ส่วนใหญ่เป็นองค์กรที่มีแผนงานในการช่วยเหลือสังคม โดยบทบาทในการผลักดันนโยบายขององค์กรเหล่านี้ คือ การสนับสนุนในด้านทรัพยากรต่างๆ เช่น งบประมาณ โครงการกิจกรรม รวมทั้งการประสานงานร่วมกับองค์กรที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อร่วมเป็นภาคีในการทำงาน

กระบวนการนโยบายสาธารณะของเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา

จากกระบวนการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กรในการผลักดันกิจกรรมเพื่อให้เกิดกระบวนการก่อตัวของนโยบายสาธารณะที่ภาครัฐทั้งองค์กรที่ทำงานด้านนโยบายสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่ดูแลรับผิดชอบอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถานำไปกำหนดเป็นนโยบาย แผนงานและโครงการในการจัดการกับพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา จากการวิเคราะห์ถึงกระบวนการดำเนินงานของเครือข่ายมีลักษณะการทำงานที่สามารถแยกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกเป็นกลุ่ม/องค์กรที่มีลักษณะของการดำเนินงานงานที่มีการผลักดันในการเข้าไปร่วมจัดการในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาโดยตรง มีการทำงานเป็นเครือข่ายเพื่อผลักดันให้เกิดกระบวนการอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของกลุ่มที่สอง เป็นกลุ่ม/องค์กรที่เข้ามาร่วมในเครือข่ายแบบไม่เป็นทางการ แต่ด้วยเป้าหมายของการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กรเหล่านั้นเอื้อต่อการผลักดันในกระบวนการนโยบายสาธารณะเพิ่มขึ้น ซึ่งลักษณะของการทำงานจะเป็นการเข้าร่วมดำเนินการกับกลุ่ม/องค์กรในเครือข่าย โดยการเข้าร่วมทั้งในด้านการสนับสนุน เพื่อดำเนินการไปพร้อมกับเครือข่ายที่ทำงานในพื้นที่ และอีกลักษณะ คือการที่ต่างฝ่ายต่างทำ ไม่เน้นว่าจะต้องทำเหมือนกัน ไม่จำเป็นที่จะต้องเข้าร่วมในการดำเนินงานร่วมกัน แต่เป็นการสร้างกระบวนการที่ร้อยต่อกิจกรรม กลุ่มไหน ทำอะไร ที่ไหน ก็จะเป็นการเข้าร่วมโดยธรรมชาติเป็นลักษณะของเครือข่ายประสานงาน ทำให้เกิดการพัฒนาในกระบวนการนโยบายสาธารณะเพิ่มขึ้น มีพลังในการผลักดันอย่างต่อเนื่องซึ่งสามารถทำให้การผลักดันให้เกิดการกำหนดนโยบายของภาครัฐเป็นผลมากขึ้น เพื่อให้สามารถเห็นกระบวนการผลักดันนโยบายสาธารณะของ 2 กลุ่มชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้สรุปกระบวนการดำเนินการของกลุ่ม/องค์กรแต่ละกลุ่ม และกรณีตัวอย่างกิจกรรมสำคัญที่มีการดำเนินการของทั้งสองกลุ่ม ดังนี้

กลุ่มแรก คือ กลุ่ม/องค์กรที่มีการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายเพื่อผลักดันกิจกรรมให้เกิดกระบวนการนโยบายสาธารณะในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาโดยตรง ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างของเครือข่ายที่มีการดำเนินงานชัดเจนในพื้นที่ โดยใช้ชื่อเครือข่ายว่า “เครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถา” ซึ่งเกิดขึ้นจากกลุ่มคนที่สนใจและห่วงใยคลองอุตะเถา จำนวน 24 คน ร่วมกันประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน และร่วมกันจัดตั้งเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถาขึ้น ในปี พ.ศ. 2544 โดยมีเป้าหมายเพื่อรณรงค์ให้คนที่ใช้ประโยชน์จากคลองอุตะเถาทั้งทางตรงและทางอ้อม เข้ามาช่วยกันดูแลรักษาคลองอุตะเถาให้กลับสู่สภาพเดิมมากที่สุด และใช้ประโยชน์จากคลองอุตะเถาได้อย่างยั่งยืน จากการวิเคราะห์จากกลุ่มทั้งหมด 112 กลุ่มที่ผู้วิจัยทำการศึกษา มีกลุ่ม/องค์กรและบุคคลในเครือข่ายรักษ์คลองอุตะเถาที่มีบทบาท/หน้าที่ในการทำงานในพื้นที่โดยตรง ได้แก่ หน่วยจัดการต้นน้ำ

คลองอู่ตะเภา กลุ่มเยาวชนต้นกล้าเพื่อการอนุรักษ์คลองอู่ตะเภา กลุ่มประชาคมรักษ์ป่าผาคำ ชมรมรวบรวมเรื่องเมืองหาดใหญ่ กลุ่มคนรักเมืองหาดใหญ่ เว็บไซต์คลองอู่ตะเภาและจดหมายข่าว กลุ่มรักษ์คลองแห รวมถึงกลุ่มนักวิชาการอิสระ เช่น อาจารย์ประสาท มีแต้ม รองศาสตราจารย์ ดร.เริงชัย ต้นสกุล คุณประทุม กาญจนสุวรรณ เป็นต้น และบุคคลสำคัญที่เป็นแกนนำในการประสานงานในเครือข่าย คือ คุณประโชติ อินทร์ถาวร คุณชาคริต โภชะเรือง และอาจารย์เบญจมาศ นาคหลง โดยมีบางกลุ่ม/องค์กร ได้มีการเคลื่อนไหวในประเด็นสิ่งแวดล้อมอยู่ก่อนแล้วที่จะมีการก่อตั้งเครือข่ายรักษ์คลองอู่ตะเภาขึ้นมา ได้แก่ ชมรมอนุรักษ์คลองอู่ตะเภา (ชื่อก่อนที่จะมาเป็นเครือข่ายรักษ์คลองอู่ตะเภา) กลุ่มประชาคมรักษ์ป่าผาคำ ชมรมรวบรวมเรื่องเมืองหาดใหญ่ กลุ่มคนรักเมืองหาดใหญ่ บทบาทส่วนใหญ่ของกลุ่มเหล่านี้ คือ การดูแล ฟื้นฟู และการปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนในพื้นที่เกิดการรัก และหวงแหนทรัพยากรในพื้นที่ รวมถึงการเผยแพร่ นำเสนอข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนในพื้นที่ และด้วยผลการดำเนินงานของเครือข่ายมีการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง แกนนำของเครือข่ายมีส่วนสำคัญในการดึงกลุ่ม/องค์กรต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วม เช่น คุณประโชติ อินทร์ถาวร ซึ่งเป็นคณะกรรมการของสหกรณ์ออมทรัพย์และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีส่วนในการขอสนับสนุนงบประมาณและสถานที่ จากองค์กรในการดำเนินกิจกรรมของเครือข่าย คุณชาคริต โภชะเรือง ซึ่งทำงานในด้านสุขภาพและสื่อมวลชน มีส่วนสำคัญในการขอสนับสนุนงบประมาณจากองค์กร เครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพ เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มศช.) สถาบันวิจัยระบบสุขภาพภาคใต้ เครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพจังหวัดสงขลา รวมทั้งวิทยุ หนังสือพิมพ์ในพื้นที่ด้วย อาจารย์เบญจมาศ นาคหลงก็มีส่วนสำคัญในการสร้างเครือข่าย โรงเรียนและเครือข่ายเยาวชนรอบลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ให้เข้ามาร่วมกระบวนการของเครือข่ายมากขึ้นอีกด้วย ทั้งนี้ด้วยกิจกรรมที่เพิ่มมากขึ้น เครือข่ายความร่วมมือเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีกลุ่ม/องค์กรที่สนใจในประเด็นเฉพาะของแต่ละกิจกรรมได้เข้ามาร่วมร้อยกิจกรรมมากขึ้นอีกด้วย

กลุ่มที่สอง คือ กลุ่ม/องค์กรที่เข้าร่วมในเครือข่ายแบบไม่เป็นทางการ แต่ด้วยเป้าหมายของการดำเนินงานของกลุ่ม/องค์กรเหล่านั้นเอื้อต่อการผลักดันในกระบวนการนโยบายสาธารณะเพิ่มขึ้น ผลสืบเนื่องจากบทบาทและความเชื่อมโยงในการทำงานของเครือข่ายรักษ์คลองอู่ตะเภา มีการเปลี่ยนแปลงเป็นความสัมพันธ์เครือข่ายที่เป็นลักษณะแนวราบ คือ มีการรวมตัวกันแบบหลวมๆ แต่ละกลุ่ม/องค์กรมีอิสระในการบริหารจัดการตนเอง มีการทำงานในลักษณะของการเชื่อมประสานกันโดยสมัครใจ หนุนเสริมซึ่งกันและกัน เพื่อให้เห็นภาพการดำเนินงานของเครือข่ายในกลุ่มที่สอง ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างกิจกรรมการดำเนินงานของเครือข่ายเพื่อให้เห็นภาพการ

ดำเนินงานที่มีลักษณะของการร้อยต่อกิจกรรมร่วมกันเกิดเป็นพลังในการผลักดันให้เกิดกระบวนการและมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางนโยบาย ดังนี้

การทำหลักสูตรท้องถิ่น : รัศมีคลองอู่ตะเภา ในช่วงปี พ.ศ. 2541 ที่มีนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ตื่นตัวในด้านการปลูกฝังจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมให้กับนักเรียน ให้มีการเปิดสอนรายวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ทำให้มีการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย เกิดเครือข่ายครูที่สนใจในด้านสิ่งแวดล้อม เพิ่มมากขึ้นในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา มีกิจกรรมเกิดขึ้นมากมายทั้งด้านการจัดค่ายสิ่งแวดล้อม กิจกรรมนักสืบสายน้ำ เป็นต้น และด้วยผลจากการที่มีการจัดตั้งเครือข่ายรัศมีคลองอู่ตะเภา ทำให้พื้นที่คลองอู่ตะเภามีการตื่นตัวด้านกิจกรรมมากขึ้น มีการส่งนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เข้ามาอบรมเชิงปฏิบัติการตรวจวัดคุณภาพน้ำให้ความรู้กับเครือข่ายครูในโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยให้ครูนำเอาไปปรับใช้สอนนักเรียนให้สามารถปฏิบัติได้ และปฏิบัติจริงในพื้นที่ ด้วยเหตุนี้ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นความสำคัญ จึงเข้ามาร่วมสนับสนุน เช่น จัดค่ายเพื่อการอนุรักษ์คลองอู่ตะเภา ของเทศบาลตำบลพะตง โดยมีการทำกิจกรรมร่วมกันทั้งในส่วนของเทศบาล ครูและนักเรียนโรงเรียนในพื้นที่ และแกนนำชุมชนในพื้นที่เทศบาลตำบลพะตง หลังจากนั้นก็มีประสานต่อกิจกรรมโดยหน่วยงานท้องถิ่นและโรงเรียนอื่นๆที่อยู่ในพื้นที่ทั้งโซนต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดค่ายสิ่งแวดล้อม ให้เยาวชนสามารถฝึกประสบการณ์เป็นนักสืบสายน้ำ ซึ่งในช่วงนี้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ส่งเสริมการบริการวิชาการอย่างต่อเนื่อง และมีการส่งนักศึกษา เข้าไปทำวิจัยในประเด็นลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภามากขึ้น เป็นผลให้องค์กรภายนอกเห็นถึงผลสัมฤทธิ์ของการบูรณาการในการจัดการพื้นที่ ผ่านกระบวนการที่มีนักวิชาการและนักวิจัยเข้ามาร่วมด้วย เกิดการตื่นตัวทั้งองค์กรภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรอิสระต่างๆที่เข้ามาสนับสนุนเพิ่มขึ้น รวมถึงการนำกิจกรรมไปสานต่อเพื่อเป็นผลงานขององค์กร เช่น โครงการปฏิบัติการชุมชนและเมืองน่าอยู่ (องค์กรพัฒนาเอกชน) ที่เข้ามาสนับสนุนงบประมาณ ตามแผนงานขององค์กร และมีส่วนช่วยให้เกิดการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น : รัศมีคลองอู่ตะเภาขึ้น องค์กรภาครัฐที่ทำงานด้านนโยบายสิ่งแวดล้อม เช่น สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสงขลา ที่ให้การสนับสนุนในด้านต่างๆทั้งงบประมาณ ชุดอุปกรณ์ตรวจวัดคุณภาพน้ำให้กับเครือข่ายครู หรือการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้านและเมือง (ทสม.) ในลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา เป็นต้น ด้วยจุดแข็งของเครือข่ายที่มีการขับเคลื่อนกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้นมีองค์กรจากภายนอกเข้ามาสนับสนุนต่อเนื่อง ทั้งองค์กรที่ทำงานด้านการสนับสนุน องค์กรภาคธุรกิจเอกชนที่เข้ามาส่งเสริมกิจกรรมในลักษณะของการรับผิดชอบต่อสังคม หรือการตอบแทนสังคม

รวมทั้งการนำกิจกรรมไปปรับใช้กับองค์กรด้วย เกิดการร้อยเครือข่ายความร่วมมือ การประสานงาน และการรับผลประโยชน์ร่วมกัน ขยายเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จนถึง ณ ปัจจุบัน

จากกระบวนการทำงานของเครือข่ายในกลุ่มน้ำคลองอุตะเถา เป็นลักษณะของการเปิดประเด็นในด้านของการจัดการสิ่งแวดล้อมให้เป็นเรื่องที่ทุกคนต้องใส่ใจ เป็นหน้าที่ของทุกคน โดยแกนนำส่วนใหญ่เป็นคนชั้นกลาง มีความหลากหลายของภาคีความร่วมมือ และครอบคลุมพื้นที่กลุ่มน้ำคลองอุตะเถา การดำเนินงานจึงเป็นลักษณะการร้อยต่อกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง สามารถดึงพลังจากกลุ่มต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการผลักดันให้เกิดกระบวนการนโยบายสาธารณะ เพื่อนำไปสู่การกำหนดทิศทางเชิงนโยบายของภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพและเข้มแข็ง

4.5 แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในบริบทของกลุ่ม/องค์กรในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา

จากกระบวนการของภาคีความร่วมมือในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาทั้ง 7 ภาคี ซึ่งแต่ละกลุ่ม/องค์กรมีปัญหาและอุปสรรค รวมถึงแนวทางการดำเนินกิจกรรมที่จะนำไปสู่การจัดการสิ่งแวดล้อมในลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาที่คล้ายๆกันและแตกต่างกันออกไป ทั้งในกลุ่มของภาคีเดียวกัน และต่างภาคี เช่น ในส่วนที่เหมือนกัน ด้านปัญหาและอุปสรรค ซึ่งส่วนใหญ่เป็นปัญหาสำคัญของทุกภาคส่วน ก็คือ การขาดงบประมาณในการดำเนินงาน และการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งกลุ่ม/องค์กรในภาคีทั้งหมดก็มีแนวทางและการแก้ไขปัญหาของแต่ละกลุ่ม/องค์กร เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมและกระตุ้นให้กิจกรรมเกิดขึ้นได้ รวมทั้งตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ด้วย เช่น กลุ่มประชาคมรักษ์ป่าผาดำ และกลุ่มรักษ์คลองแหที่ประสบปัญหาในด้านของการขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินการ บางครั้งจำเป็นต้องใช้เงินจากสมาชิก เพื่อให้กิจกรรมได้ดำเนินอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการขอความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ ทั้งกำลังคนและเงินสนับสนุน โดยการดำเนินกิจกรรมให้ประชาชนในพื้นที่เห็นเป็นรูปธรรมให้มากที่สุด เช่น กลุ่มประชาคมรักษ์ป่าผาดำ มีกิจกรรมเดินลาดตระเวนเฝ้าระวังป่าให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมด้วย ซึ่งสามารถจับกุมผู้บุกรุกป่าให้ภาครัฐดำเนินคดีได้ หรือกลุ่มรักษ์คลองแหร่วมมือกับประชาชนในพื้นที่ โดยการขอสนับสนุนเงินจากประชาชนในพื้นที่และจากองค์กรภายนอกที่เข้ามาสนับสนุน ในการทำธนาคารขยะ สร้างฝายดักขยะ และสร้างที่ดักขยะในลำคลองซึ่งมาจากการคิดค้น ประดิษฐ์จากคนในชุมชนเอง สามารถลดปัญหาขยะในลำคลองได้บ้าง เป็นต้น สิ่งนี้ทำให้ประชาชนในพื้นที่เห็นถึงความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วม สนับสนุนกลุ่มมากขึ้น จนกลุ่มเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชนและหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องด้วย ทั้งนี้ในส่วนของกิจกรรมหรือแนวทางการดำเนินกิจกรรมที่จะนำไปสู่การวางแผนนโยบายและการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ แต่ละกลุ่ม/องค์กรในภาคี ได้ดำเนินการตามบทบาทขององค์กรในการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำฯ ซึ่งมีการกำหนดแนวทาง การดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น และเกิดกระบวนการขับเคลื่อนกิจกรรมของกลุ่มและเครือข่ายที่จะนำไปสู่การกำหนดนโยบายของภาครัฐ ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาครัฐที่ทำงานด้านนโยบายสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

ผลวิเคราะห์จากกิจกรรมหรือแนวทางการดำเนินงานที่จะนำไปสู่การวางแผนนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมในลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา จากผลการศึกษาถึงสถานภาพ ศักยภาพและกระบวนการนโยบายสาธารณะของกลุ่ม/องค์กรในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางในการดำเนินการที่จะนำไปสู่การกำหนดนโยบายและการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนของแต่ละภาคีดังนี้

ภาคประชาชน/ประชาสังคม

จากกลุ่ม/องค์กรในภาคประชาชน/ประชาสังคม ซึ่งเกิดจากการรวมกลุ่มของประชาชนในพื้นที่ การเข้าถึงประชาชนในพื้นที่จึงเป็นไปได้ง่ายกว่าภาคอื่นๆ แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญก็คือ การกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของปัญหา ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกๆ ด้าน ทั้งการคิด วางแผน การดำเนินงาน การติดตามตรวจสอบ และการรับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งกลุ่ม ณ ช่วงเวลาที่ผู้วิจัยดำเนินการมีทั้งหมด 9 กลุ่ม/องค์กรซึ่งครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา คือ กลุ่มประชาคมรักษ์ป่าผาดำ (ต้นน้ำ) ชมรมรวบรวมเรื่องเมืองหาดใหญ่, กลุ่มคนรักเมืองหาดใหญ่ (กลางน้ำ) และกลุ่มรักษ์คลองแห, กลุ่มธนาคารชีวิตวัดดอน (ปลายน้ำ) ทั้งนี้ยังมีกลุ่มต้นกล้าเพื่อการอนุรักษ์คลองอู่ตะเภา ที่เป็นแกนนำในการกระตุ้นเยาวชนให้เห็นคุณค่าของกลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด กลุ่มศึกษาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนที่ศึกษาข้อมูล ข้อเท็จจริงของพื้นที่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมแก้ไขปัญหารวมทั้งกลุ่มธรรมชาติเพื่อลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และสภาวัฒนธรรมจังหวัดสงขลาที่ใช้หลักของความเชื่อและศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความรัก ความหวงแหนควบคู่กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืน ทั้งนี้ภาคีภาคประชาชน/ประชาสังคมได้มีการประสานงานร่วมกับภาคีความร่วมมืออื่นๆ โดยเฉพาะภาครัฐที่เกี่ยวข้องทำให้กลุ่ม/องค์กรเหล่านี้ทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ภาคสื่อ/ประชาสัมพันธ์

กลุ่ม/องค์กรในภาคสื่อ/ประชาสัมพันธ์ มีบทบาทหน้าที่ด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่เข้าถึงข้อมูลได้ ด้วยบทบาทของภาคีดังกล่าวที่เน้นการจัดทำข้อมูลข่าวสาร ทำให้การเข้าถึงกลุ่มประชาชนส่วนใหญ่ยังมีน้อย เน้นเฉพาะกลุ่มที่ได้รับการสนใจในช่วงนั้น ทำให้ปัญหา อุปสรรคส่วนใหญ่ คือ ประชาชนในพื้นที่ยังเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้น้อย ไม่ทั่วถึง ฉะนั้นรูปแบบหรือแนวทางที่สำคัญของภาคสื่อ/ประชาสัมพันธ์ คือ การเพิ่มช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารให้มากขึ้น รวมทั้งเข้าถึงประชาชนในพื้นที่เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและถูกต้อง เพื่อให้ประชาชนได้รับข่าวสารที่ทั่วถึงและรวดเร็ว เช่น การผลิตสื่อต่างๆ เช่น จดหมายข่าว หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ การจัดกิจกรรมเสวนาในพื้นที่ เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนส่วนใหญ่เข้ามามีส่วนร่วม โดยกลุ่ม/องค์กรในภาคสื่อ/ประชาสัมพันธ์ ณ ช่วงเวลาที่ผู้วิจัยดำเนินการมีทั้งหมด 9 กลุ่ม/องค์กร สื่อที่มีบทบาท หน้าที่โดยตรงในการเผยแพร่ข้อมูล ความเคลื่อนไหวในลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา คือ เวปไซด์และจดหมายข่าวคลองอู่ตะเภา ซึ่งดูแลโดยคุณชาคริต โภชะเรือง แกนนำเครือข่ายรักษ์คลองอู่ตะเภา ทั้งนี้กลุ่ม/องค์กรอื่นๆ ในภาคีภาคสื่อ/

ประชาสัมพันธ์ การทำงานจะเป็นลักษณะของการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นบางครั้ง เพื่อร่วมกระตุ้น การขับเคลื่อนของเครือข่าย ด้านสื่อวิทยุ (สภากาแฟ 88.00 MHz), สวีทจูนีย์ 101.00 MHz) ด้าน หนังสือต่างๆ (โพกัสภาคใต้, สมิหลาไหม้, ทางไท, บ้านหนังสือชุมชนหาดใหญ่) และด้านกิจกรรม การเสวนา สื่อละคร (วิทยาลัยวันศุกร์, มานีมานะ) โดยแต่ละกลุ่มมีแนวทางการดำเนินงานตาม วัตถุประสงค์ของแต่ละกลุ่ม/องค์กรเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา

ภาคนักวิชาการ/มหาวิทยาลัย/โรงเรียน

กลุ่ม/องค์กรในภาคนักวิชาการ/มหาวิทยาลัย/โรงเรียน มีบทบาทสำคัญในการผลิต งานวิจัย การบริการทางวิชาการ และพัฒนาบุคลากรให้เรียนรู้ทักษะและมีจิตสำนึกสาธารณะ ด้วย ปัญหา/อุปสรรค ของภาคดังกล่าว คือ บทบาทของการบริการชุมชน บางครั้งเกิดปัญหาระหว่าง แนวคิดของนักวิชาการกับความคิดของชุมชน เป็นเหตุผลที่ทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความไม่ เข้าใจ ทำให้เกิดการต่อต้านนักวิชาการ รวมทั้งปัญหาประสบการณ์ของนักเรียน นักศึกษาในการเข้า ไปทำกิจกรรม ทำงานวิจัยยังมีน้อย ทำให้ผลที่ออกมาไม่ตอบสนองความต้องการของชุมชนอย่าง แท้จริง ด้วยเหตุนี้แนวทางสำคัญของการแก้ปัญหาของภาคดังกล่าว คือ พัฒนาศักยภาพ นักศึกษา และนักเรียนให้สามารถเรียนรู้ไปพร้อมกับชุมชนได้ โดยเฉพาะนักวิชาการที่เข้าไปทำวิจัยหรือให้ ความรู้กับชุมชน จำเป็นต้องเรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญาของท้องถิ่น เพื่อให้การ ทำงานสะดวก ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น โดยกลุ่ม/องค์กรในภาคนักวิชาการ/ มหาวิทยาลัย/โรงเรียน ณ ช่วงเวลาที่ผู้วิจัยดำเนินการมีทั้งหมด 55 กลุ่ม/องค์กร ในส่วนของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยในพื้นที่วิจัย และเป็น มหาวิทยาลัยที่มีบทบาทมากที่สุดในภาคดังกล่าว โดยเฉพาะด้านงานบริการทางวิชาการในพื้นที่ ทั้ง ในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา รวมถึงลุ่มน้ำย่อย ที่มีลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาด้วย และผลงานวิจัยของ นักวิชาการและวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ทำให้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ มี บทบาทสำคัญในการผลิตงานวิจัย เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่ และเป็นแหล่งติดต่อประสานความ ร่วมมือระหว่างเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาอีกด้วย ในส่วนของโรงเรียน โรงเรียนพะตงประธาน ศิริวัฒน์เป็นโรงเรียนที่เป็นแกนสำคัญของเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา และกลุ่มโรงเรียนทั้งหมด ในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาจากทั้งหมด 49 โรงเรียน มีกิจกรรมที่ขับเคลื่อนกระบวนการของ โรงเรียนรอบลุ่มน้ำ คือ การทำหลักสูตรท้องถิ่น : รักษ์คลองอู่ตะเภา โรงเรียนรักษ์คลอง (GLOBE) ปัจจุบันเครือข่ายของโรงเรียนเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งมากภายใต้เครือข่ายรักษ์คลองอู่ตะเภา

ภาคองค์กรสนับสนุน

กลุ่ม/องค์กรในภาคองค์กรสนับสนุน มีบทบาทที่สำคัญ คือการสนับสนุนทั้งในด้านงบประมาณและการจัดทำโครงการ โดยลักษณะขององค์กรเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระและเป็นองค์กรที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน ทำให้ปัญหา/อุปสรรคของกลุ่ม/องค์กรดังกล่าว ไม่ได้เกี่ยวกับประชาชนโดยตรง แต่จะเป็นปัญหาในเชิงของการทำงานเป็นส่วนใหญ่ เช่น การสนับสนุนงบประมาณโครงการให้กับองค์กรต่างๆในพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาบางครั้งผลการดำเนินงานขององค์กรที่สนับสนุนไม่ตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ รวมทั้งปัญหาของการร่วมมือกับภาครัฐในการแก้ไขปัญหา ภาครัฐยังคงให้ความสนใจน้อย ขาดการประสานงานที่ดี ซึ่งบางองค์กรมีลักษณะการทำงานที่คล้ายกับภาครัฐ แต่การทำงานเป็นลักษณะของต่างฝ่ายต่างทำเป็นต้น แนวทางการแก้ไขปัญหาขององค์กรสนับสนุน คือ การสร้างทีมวิจัยของกลุ่ม/องค์กรที่มีความรู้ ความสามารถเข้าไปดำเนินการร่วมกับกลุ่ม/องค์กรที่สนับสนุนเพื่อผลการดำเนินงานออกมาตรงตามเป้าหมายขององค์กรที่วางไว้ และการสร้างเครือข่ายการประสานงานกับภาคีต่างๆ โดยเฉพาะภาครัฐควรให้ความสนใจและให้ความร่วมมือมากขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลประโยชน์ร่วมกัน โดยกลุ่ม/องค์กรในภาคีองค์กรสนับสนุน ณ ช่วงเวลาที่ผู้วิจัยดำเนินการมีทั้งหมด 6 กลุ่ม/องค์กร ซึ่งแต่ละองค์กรมีบทบาท หน้าที่ในการจัดการลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาที่มีความแตกต่างกันโดยขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์/พันธกิจของแต่ละองค์กร โดยกลุ่ม/องค์กรทั้ง 6 องค์กร ยังคงมีการสนับสนุนและเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนกระบวนการอย่างต่อเนื่องควบคู่กับการเคลื่อนไหวของเครือข่ายอื่นๆ ในลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา

ภาคองค์กรภาครัฐทำงานด้านนโยบายสิ่งแวดล้อม

กลุ่ม/องค์กรในภาคีองค์กรภาครัฐทำงานด้านนโยบายสิ่งแวดล้อม มีบทบาทคือการดูแล อนุรักษ์ พื้นฟูด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และให้บริการชุมชนตามวิสัยทัศน์/พันธกิจของแต่ละองค์กร โดยลักษณะการทำงานขององค์กรเป็นการทำงานที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ และมีพื้นที่ที่ต้องดูแลรับผิดชอบมาก ปัญหา/อุปสรรคคือการดูแลไม่ทั่วถึง บุคลากรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานที่ต้องลงสัมผัสพื้นที่โดยตรง ทำให้เป็นผลสืบเนื่อง ไม่สามารถตอบสนองประชาชนในพื้นที่ได้อย่างเต็มที่ และปัญหาการประสานงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงมีน้อย ฉะนั้นแนวทางการดำเนินงานในการจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา คือ การพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างความพร้อมของบุคลากรในหน่วยงานให้ลงสัมผัสพื้นที่โดยตรง เห็นความต้องการของชุมชน และการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการดูแลรักษา และฟื้นฟูลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภาให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องเห็น

ความสำคัญ กลุ่ม/องค์กรในภาคีองค์กรภาครัฐทำงานด้านนโยบายสิ่งแวดล้อม ณ ช่วงเวลาที่ผู้วิจัยดำเนินการ มีทั้งหมด 5 กลุ่ม/องค์กร โดยสำนักงานสิ่งแวดล้อมที่ 16 เป็นองค์กรที่มีพื้นที่รับผิดชอบมากครอบคลุมพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างทำให้การดูแลในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ไม่เห็นผลชัดเจนมากนัก กิจกรรมส่วนใหญ่ไม่ได้เจาะจงพื้นที่เป็นการดูแลพื้นที่กว้างของกลุ่มน้ำ เช่น ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา พัทลุง ปัตตานี ยะลา นราธิวาส เป็นต้น ในส่วนขององค์กรอื่น คือ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสงขลา สำนักงานประปาขนาดใหญ่ กรมป่าไม้จังหวัดสงขลา เน้นการจัดการตามพันธกิจขององค์กร โดยในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาจะเป็นลักษณะของการเข้ามาสนับสนุนและแก้ไขปัญหาพร้อมกับเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา และในส่วนของหน่วยงานจัดการต้นน้ำคลองอุตะเถา ซึ่งมีหน้าที่ดูแล อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ต้นน้ำ โดยการทำงานต้องขึ้นอยู่กับกรมป่าไม้จังหวัดสงขลา บทบาทการทำงานจึงอยู่ในวงจำกัด การทำงานยังไม่เกิดประสิทธิผลเท่าที่ควร

ภาคการเมือง

กลุ่ม/องค์กรในภาคีภาคการเมือง เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่รับผิดชอบอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาทั้งหมด บทบาทที่สำคัญขององค์กรด้านสิ่งแวดล้อม คือ ดูแล รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยปัญหา อุปสรรคในภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดแผนการจัดการรวมทั้งบุคลากรที่มีความรู้ในด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมักจะเน้นในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสาธารณสุข โภคเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ประเด็นดังกล่าวไม่ค่อยได้รับการแก้ไข จึงเป็นปัญหาเรื้อรัง แนวทางในการดำเนินการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านสิ่งแวดล้อมโดยตรงให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น รวมถึงเน้นการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ทำให้ประชาชนได้สัมผัสกับวิถีชีวิตการอยู่ร่วมกันกับคลองอุตะเถา เช่น การแข่งเรือยาว การปลูกป่า การปล่อยสัตว์น้ำลงในลำคลอง เป็นต้น และมีการปรับแผนงานการพัฒนาจังหวัดขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาหรือการพัฒนาตำบลของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ ควรจัดทำแผนการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรม สามารถแก้ปัญหาและตอบสนองต่อชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคีเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ณ ช่วงเวลาที่ผู้วิจัยได้ดำเนินงานมีทั้งหมด 23 กลุ่ม/องค์กร ซึ่งทุกองค์กรมีพื้นที่รับผิดชอบอยู่ในเขตลุ่มน้ำคลองอุตะเถาทั้งหมด ยกเว้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาซึ่งเป็นองค์กรท้องถิ่นที่มีพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุมทั้งจังหวัดสงขลา ทำ

ให้มีบทบาทในการจัดการลุ่มน้ำคลองอุตะเถาไม่ชัดเจน แต่เป็นส่วนสำคัญในการประสานความร่วมมือกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา

ภาคธุรกิจเอกชน

กลุ่ม/องค์กรในภาคธุรกิจเอกชน เป็นกลุ่ม/องค์กรที่เข้ามามีบทบาทในการจัดการลุ่มน้ำคลองอุตะเถาน้อย โดยกลุ่มเป้าหมายสำคัญที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับลุ่มน้ำคลองอุตะเถายังไม่ค่อยให้ความสำคัญเท่าที่ควร โดยเฉพาะโรงงานอุตสาหกรรมที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาซึ่งใช้ทรัพยากรน้ำในคลองอุตะเถาในกระบวนการผลิต มีการปล่อยน้ำในกระบวนการผลิตลงสู่ลำคลองส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตในลำคลองและประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ในส่วนของกลุ่ม/องค์กรในภาคธุรกิจเอกชนที่เข้าร่วมในกระบวนการของเครือข่ายฯ ทั้ง 4 กลุ่ม/องค์กร จะเป็นการเข้ามาสนับสนุนในด้านของงบประมาณ กำลังคน และร่วมจัดทำโครงการในการขับเคลื่อนกระบวนการของเครือข่ายฯ เป็นส่วนใหญ่ แนวทางสำคัญที่จะนำไปสู่การจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาของภาคธุรกิจเอกชนคือ การให้ภาคธุรกิจเอกชน โดยเฉพาะโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการของเครือข่ายฯ มากขึ้น ให้ภาครัฐที่มีอำนาจในการดูแล ควบคุม โรงงานอุตสาหกรรม เช่น กรมโรงงานอุตสาหกรรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ร่วมกันสร้างความรู้ความเข้าใจถึงปัญหาและผลกระทบที่ได้รับจากการใช้ทรัพยากรในคลองอุตะเถา และกระตุ้นให้กลุ่ม/องค์กรธุรกิจเอกชนเห็นถึงประโยชน์ของการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

ผลการศึกษาถึงสถานภาพและศักยภาพของกลุ่ม/องค์กรในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถาตลอดจนวิเคราะห์ผลจากเวทีสาธารณะทั้ง 3 โชน โดยเชื่อมโยงกับรูปแบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา พบว่ายังมีหลายประเด็นที่กลุ่ม/องค์กรในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถาควรให้ความสนใจ และเพื่อให้การจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนสามารถดำเนินไปได้โดยทุกภาคส่วนควบคู่ไปกับบทบาทหน้าที่หลักของแต่ละกลุ่ม/องค์กรที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการลุ่มน้ำคลองอุตะเถาผู้วิจัยจึงได้เสนอแนะแนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในภาพรวม โดยแยกออกเป็นภาคหลักๆ คือ ภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหา และการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของกลุ่ม/องค์กรในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถาต่อไป ดังนี้

ภาครัฐ

ซึ่งครอบคลุม องค์กรภาครัฐที่ทำงานด้านนโยบายสิ่งแวดล้อม นักวิชาการ มหาวิทยาลัย โรงเรียน และภาคการเมืองในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา

1. ควรมีการปรับกลไกและกระบวนการบริหารจัดการรวมทั้งสร้างกระบวนการ เพื่อให้ภาครัฐและภาคการเมืองเห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา

2. สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมทั้งในส่วนของการวางแผนการดำเนินงานการรับผลประโยชน์ร่วมกันและการติดตามประเมินผลในการกระจายอำนาจการบริหารจัดการสู่ระดับท้องถิ่นให้มากขึ้นรวมทั้งการสร้างกระบวนการประสานงานในการทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่ม/องค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของภาครัฐภาคราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรเอกชนและภาคประชาชน

3. สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และจิตสำนึกในเรื่องของการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในลุ่มน้ำคลองอุตะเถา และการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างกิจกรรมให้เกิดความสามัคคีร่วมกันในชุมชน ดังเช่น กิจกรรม “ย้อนรอยคลองแห” ของกลุ่มอนุรักษ์คลองแห เป็นต้น

4. พัฒนารูปแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งในการสงวน การอนุรักษ์ การพัฒนาฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ตามหลักพื้นที่คลองอุตะเถา บทบาทหน้าที่ของกลุ่ม/องค์กร ในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถาและการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่

5. สร้างประสิทธิภาพของกฎข้อบังคับใช้กฎหมายและข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่ให้เกิดผลจริง รวมทั้งพัฒนาปรับปรุงกฎข้อบังคับใช้กฎหมายและข้อบัญญัติในการส่งเสริมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และครอบคลุมลุ่มน้ำย่อยต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

6. มีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินกิจกรรมของ กลุ่ม/องค์กรในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถา เพื่อนำมาทบทวน ปรับปรุงในการจัดทำแผนในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

ภาคประชาชน

ซึ่งครอบคลุม ประชาชน ประชาสังคม สื่อประชาสัมพันธ์ และองค์กรสนับสนุน

1. มีการกำหนดกรอบ แผนงานและเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกัน โดยให้ความสำคัญในประเด็น “การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์ในทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา อย่างยั่งยืน”

2. มีการทำกิจกรรมที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม เยาวชน และประชาชนในพื้นที่มากขึ้น รวมทั้งมีภาคีการทำงานที่หลากหลาย ทั้งส่วนภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน เพื่อให้เห็นปัญหาที่ชัดเจนขึ้นและเกิดความร่วมมือมากขึ้นในการแก้ไขปัญหา และหาแนวทางที่เหมาะสม

3. การแก้ไขปัญหา ให้มองถึงปัญหาของพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาเป็นสำคัญ เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมเครือข่ายที่มาจากกลุ่ม/องค์กรที่เกี่ยวข้องและที่สำคัญ คือ ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ โดยการแก้ปัญหาไม่จำเป็นจะต้องเริ่มต้นจากฝ่ายภาครัฐที่ทำงานด้านนโยบาย หรือฝ่ายการเมืองกำหนดทิศทาง เพราะประชาชนในพื้นที่มีความตระหนักว่าสภาพปัญหา ความต้องการ ข้อเท็จจริงต่างๆ นั้นเป็นอย่างไร

4. การสนับสนุนช่วยเหลือ และการส่งเสริมในส่วนที่จำเป็น จะเป็นส่วนที่ช่วยขับเคลื่อนให้กระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถา ดำเนินได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถขยายเครือข่ายความร่วมมือเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย โดยลักษณะของการสนับสนุน เช่น งบประมาณในการดำเนินกิจกรรม การให้ความรู้ การประชาสัมพันธ์ หนุนแรงค์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรในพื้นที่ เป็นต้น

ภาคเอกชน

กลุ่ม/องค์กรในส่วนของภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถายังคงมีบทบาทไม่มากนัก องค์กรที่มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ลุ่มน้ำคลองอุตะเถายังไม่ค่อยเห็นความสำคัญของปัญหามากนัก ส่วนใหญ่เป็นลักษณะของการเข้ามาสนับสนุนในด้านงบประมาณ และทรัพยากรทั้งในด้านบุคคลและเครื่องมือ อุปกรณ์ โดยจากการวิเคราะห์ผลการจัดเวทีสาธารณะ พบว่าแนวทางที่ควรแก้ไขปัญหานั้นในส่วนของภาคเอกชน คือ

1. การให้องค์กรเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการของเครือข่ายลุ่มน้ำคลองอุตะเถาจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจถึงปัญหาและผลกระทบที่ได้รับและกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของการรวมตัวของเครือข่ายในการร่วมกันแก้ไขปัญหาให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง ดังเช่น บริษัทและโรงงานในพื้นที่ ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาซึ่งใช้ทรัพยากรนี้ร่วมกับประชาชนในพื้นที่

และบางครั้งการดำเนินกิจกรรม ของบริษัทและโรงงานส่งผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำในพื้นที่และ อาจส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ด้วย

2. กลุ่ม/องค์กรภาคเอกชนเป็นกลุ่มสำคัญที่จะเข้าไปช่วยเสริมให้การทำงานของ ภาครัฐ รวมถึงการต่อรองกับภาครัฐเพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมมากขึ้น จึงต้องให้ภาคเอกชน เข้ามามีบทบาทมากขึ้นกว่าเดิม

จากผลการวิเคราะห์จากการจัดเวทีสาธารณะทั้ง 3 โซนพื้นที่ในกลุ่มน้ำคลองอยู่ ตะเกา คือ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ มีข้อสรุปประเด็นการเสนอแนวทางเพื่อการจัดการ สิ่งแวดล้อม ชุมชนของเครือข่ายกลุ่มน้ำคลองอยู่ตะเกา ดังนี้

- เพื่อสืบสานแนวคิดและกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน จะต้องมีการปลูกฝังให้เยาวชนสนใจ เน้นบทบาทของกลุ่มเยาวชนทำเป็นแบบอย่างให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดความร่วมมือของกลุ่มอื่นๆ และเยาวชนจะได้เป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรม และร่วมดูแลรักษาคลองอยู่ตะเกาต่อไป ซึ่งปัจจุบันมีการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น : รักษคลองอยู่ตะเกา ขึ้นมีโรงเรียนในพื้นที่นำเอาไปปรับใช้กับสภาพพื้นที่ โดยเน้นการมีสำนึกด้านการอนุรักษ์และการ มีส่วนร่วมของเยาวชน ทำให้ปัจจุบันเกิดกลุ่มเครือข่ายเยาวชนซึ่งมีสมาชิกครอบคลุม พื้นที่กลุ่มน้ำ คลองอยู่ตะเกา คือ “กลุ่มเยาวชนต้นกล้าเพื่อการอนุรักษ์คลองอยู่ตะเกา”

- ส่งเสริมให้มีการจัดทำศูนย์ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การ ดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม/องค์กรในเครือข่าย ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในกลุ่มน้ำคลองอยู่ตะเกา ซึ่ง ปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลโดยทำเวปไซต์คลองอยู่ตะเกา และการทำจดหมายข่าวคลองอยู่ตะเกา แต่ รับผิดชอบข้อมูลยังอยู่ในวงแคบ ประชาชนในพื้นที่ยังได้รับผลประโยชน์น้อย เนื่องจากข้อจำกัดทาง เทคโนโลยี และที่สำคัญควรข้อมูลต่างๆควรมีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ

- ให้มีการจัดทำแผนแม่บทของกลุ่มน้ำคลองอยู่ตะเกา โดยอ้างอิงกับรูปแบบของแผน แม่บทกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยเน้นประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมทั้งกระบวนการ คือ ร่วม คิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น และร่วมติดตามประเมินผล ร่วมกับ เครือข่ายกลุ่มน้ำคลองอยู่ตะเกา

- การพัฒนาเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง โดยควรมีการพัฒนากลุ่ม/องค์กร เช่น พัฒนา ความรู้ ศักยภาพการทำงาน กระบวนการเรียนรู้ให้กับสมาชิกในกลุ่ม/องค์กร และการขยาย เครือข่าย ขยายแนวความคิดในด้านการจัดการทรัพยากรในพื้นที่กลุ่มน้ำคลองอยู่ตะเกา ออกไปสู่พื้นที่ อื่นๆ และพัฒนาด้านการจัดการของเครือข่ายเป็นแบบอย่างให้ที่อื่นๆนำไปปรับใช้กับพื้นที่

